

TA HAND OM GÖTEBORG.

Budget för Göteborgs Stad 2022

FÖRORD

Demokraternas vision för Göteborg är en trygg stad där människor kan leva, bo och arbeta – en vacker stad att älska och vara stolta över. Här ska finnas bra förskola, skola, högre utbildning, arbetstillfällen, fritidsaktiviteter, idrott, vård och omsorg för livets alla skeden.

Visionen finns kvar trots att vi har en svår tid bakom oss med Covid-19-pandemi och en ökande otrygghet i skuggan av kriminella gäng och odemokratiska parallellsamhällen. Vi försöker också ta oss fram i en söndergrävd stad där eftertanke och skönhet fått stå tillbaka. Allt detta medför stora påfrestningar för invånarna, näringslivet och besökare i Göteborg.

Demokraterna står för en humanistisk grundsyn där människan och dess kunskap och färdigheter står i centrum. Utbildning av hög kvalitet för alla göteborgare är den förutsättning som utvecklar individer och samhället till det bättre. Vi tror på kulturlivet, i bred bemärkelse, som en nödvändig vitaliserande och sammanlänkande kraft.

Vi vill att alla göteborgare ska kunna känna sig trygga och ges förutsättningar för ett gott liv.

Samhället byggs och utvecklas framförallt av alla medborgares initiativ – i det stora och i det lilla – och politikens roll via Göteborgs Stads tjänstemän ska vara att verka för att möjliggöra och bereda plats för denna kraft, samtidigt som den grundläggande tryggheten, välfärden och infrastrukturen säkras.

En förbättrad dialog mellan politikerna och medborgarna är nödvändig. Våra invånare är trötta på att inte bli lyssnade på, vilket märktes tydligt i den senast SOM-undersökningen. Demokraterna vill att staden arbetar med demokratiutveckling och att ge stadens medborgare möjlighet till att göra sina röster hörda. För oss är det viktigt att arbeta med delaktighet och medinflytande.

INLEDNING

Vid senaste mandatperioden skedde ett maktskifte i Göteborg och Demokraterna har i opposition kunnat göra avgörande skillnad vid beslut som lett till förbättringar. Tyvärr har de styrande partierna inte mäktat med att förändra de invanda mönstren i grunden.

Otryggheten och kriminaliteten har tillåtits fortsätta öka, skolan har hanterats ovarsamt, problemen i det ostyrbara kommunala bolagskonglomeratet finns kvar, avyttring av onödiga kommunala fastigheter har inte skett, endast 58 av allmännyttans ca 75 000 lägenheter har beslutats att få ombildas, målet för fler småhus har varit för lågt satt och har inte uppfyllts och fastläsningar i politiska prestigeprojekt, inklusive Västlänken, fortsätter.

Demokraternas budget ska läsas i ljuset av detta konstaterande.

Demokraterna står för ett tydligt brott med allt det här. Demokraterna står för kunskap, förändring och ett mycket bättre Göteborg. Vi vill nu driva fram en kraftfull reformering av hur politiken bedrivs och hur Göteborg Stad styrs och levererar. Göteborg är en stad med stora tillgångar som skulle kunna ge så mycket mer nytta för göteborgarna. Vi ser problemen men vi är också hoppfulla, för resurserna och verktygen finns om de används rätt.

De tre huvudreformerna i vår budget är:

- **En kraftfull trygghetssatsning** på 1 miljard kronor under budgetperioden som omfattar både mjuka och hårda åtgärder.
- **Omfördelning till fullt finansierad välfärd** genom full kompensation för kostnads- och löneutvecklingen samtidigt som vi helt tar bort de osakliga löneskillnaderna.
- **Använd stadens tillgångar till trygghet och välfärd** genom ombildningar via allmännyttan, försäljning av tomter för småhus, friköp av tomträtter och stadutvecklingsprojekt med exploateringsöverskott samt riktade och transparenta effektiviseringar.

Till dessa huvudreformer ska det läggas ytterligare ca 20 reformförslag som syftar till att förbättra situationen för nuvarande och blivande göteborgare.

Vi behöver ta hand om Göteborg!

Martin Wannholt
partiledare
kommunalråd

Jessica Blixt
kommunalråd

INNEHÅLL

FÖRORD	2
INLEDNING.....	3
INNEHÅLL	4
DEMOKRATERNAS REFORMER	7
DE TRE HUVUDREFORMERNA	8
EN KRAFTFULL TRYGGHETSSATSNING	8
OMFÖRDELNING TILL FULLT FINASIERAD VÄLFÄRD	11
ANVÄND STADENS TILLGÅNGAR TILL TRYGGHET OCH VÄLFÄRD	12
VÄLFÄRDEN	13
EKONOMI OCH STYRNING	16
NÄRINGS LIV, KULTUR OCH KLIMAT	19
TRAFIK.....	22
STADSBYGGNAD, BOSTAD OCH HANDEL.....	25
KOMMUNÖVERGRIPANDE	31
EKONOMI	31
VÄLFÄRDSUTMANINGEN	36
NÄMNDER.....	41
ARKIVNÄMNDEN	41
BYGGNADSNÄMNDEN	41
FASTIGHETSNÄMNDEN	44
FÖRSKOLENÄMNDEN	47
GRUNDSKOLENÄMNDEN.....	51
IDROTTS- OCH FÖRENINGSNÄMNDEN.....	56
KRETSLOPP- OCH VATTENNÄMNDEN.....	58
KULTURNÄMNDEN	60
LOKALNÄMNDEN	62
MILJÖ- OCH KLIMATNÄMNDEN	64
NÄMNDEN FÖR ARBETSMARKNAD OCH VUXENUTBILDNING	67
NÄMNDEN FÖR DEMOKRATI OCH MEDBORGARSERVICE	69
NÄMNDEN FÖR FUNKTIONSSTÖD.....	70
NÄMNDEN FÖR INKÖP OCH UPPHANDLING	72
NÄMNDEN FÖR INTRASERVICE	75
PARK- OCH NATURNÄMNDEN.....	76
SOCIALNÄMNDER.....	78

STADSREVISIONEN.....	80
TRAFIKNÄMNDEN	81
UTBILDNINGSNÄMNDEN	87
VALNÄMNDEN	89
ÄLDRE SAMT VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN	90
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	93
BOLAG	95
GÖTEBORGS STADHUS AB	95
BRG AB (NÄRINGSLIV)	97
FÖRVALTNINGS AB FRAMTIDEN (BOSTÄDER)	98
GÖTEBORG ENERGI AB (ENERGI)	100
GÖTEBORGS HAMN AB (HAMN)	102
GÖTEBORGS STADS KOLLEKTIVTRAFIK AB	103
HIGAB AB (LOKALER)	104
GÖTEBORG & CO AB (TURISM, KULTUR & EVENEMANG)	106
EKONOMISK SAMMANSTÄLLNING 2022 – 2024	107

DEMOKRATERNAS REFORMER

De tre huvudreformerna

- En kraftfull trygghetssatsning
 - Förstärkt stöd till förskolor och skolor från socialförvaltningarna
 - Intensifierat arbete mot våld i nära relationer
 - Nolltolerans mot hot, våld, otillbörlig påverkan och tystnadskultur
 - Fler ordningsvakter och väktare för ökad trygghet för medborgare, kommunanställda och näringsidkare
 - Kameraövervakning och bättre belysning vid alla hållplatser
 - Ökad kartläggning av gängkriminella
 - Tre nya bemannade lokala polisstationer – Tynnered, Biskopsgården och Bergsjön
 - Öka antalet platser i häktet genom ny tillnyktringsenhet i samverkan med polisen
 - Insatser mot prostitution och trafficking
 - En hel och ren stad genom bättre skötsel
 - Ombildningar i allmännyttans bestånd för att stabilisera utsatta områden
- Omfördelning till fullt finansierad välfärd
- Använd stadens tillgångar till trygghet och välfärd

Välfärden

- Inga osakliga löneskillnader i välfärdsyrkena
- Uthållig satsning på förskola och skola
- Arvoderade ungdomsledare
- Bättre arbetsmiljö och språkkrav ger bättre kvalitet i äldreomsorgen

Ekonomi och styrning

- Friköp av tomträtter, ombildningar och dämpade hyreshöjningar
- Uppdrag om möjlig effektivisering i alla nämnder
- Underhållsplan för staden

Näringsliv, kultur och klimat

- Bättre näringslivsklimat
- Tillgänglig kultur och vacker stad
- Riktiga klimatåtgärder

Trafik

- Stoppa Västlänken
- Valuta för pengarna i Västsvenska paketet
- Bättre framkomlighet i trafiken

Stadsbyggnad, bostad och handel

- Innerstaden ska vara Göteborgs levande hjärta
- 1000 nya småhustomter varav minst 700 på kommunal mark
- Mot årets studentstad!
- Fler ungdomar ska kunna flytta hemifrån – Stiftelsen Göteborgs Ungdomsbostäder
- Frigör Hedens potential – starta detaljplan och parallella uppdrag i samverkan med göteborgarna
- Värna Slotsskogen genom ett kulturresevat

Södra skärgården ska leva!

- Glesbygdshänsyn i hantering av förskola och skola
- Frysta färjeavgifter
- Lös P-platser på Saltholmen

DE TRE HUVUDREFORMERNA

Demokraternas tre huvudreformer:

- En kraftfull trygghetssatsning.
- Omfördelning till fullt finansierad välfärd.
- Använd stadens tillgångar till trygghet och välfärd.

EN KRAFTFULL TRYGGHETSSATSNING

Demokraterna lägger en kraftfull trygghetssatsning på 1 miljard kronor över budgetperioden.

Förstärkt stöd till förskolor och skolor från socialförvaltningarna

Genom tidiga insatser i förskolan investerar vi i barnens framtid. Fyra sociala förskoleteam ska inrättas, ett i varje utbildningsområde. Teamen ska bestå av socionomer och andra professioner som tillsammans arbetar för att stödja barn och deras familjer. Syftet är att skapa förutsättningar för att barn ska nå de pedagogiska målen och få ett tryggt socialt nätverk. Genom att sociala förskoleteam, barnhälsa och förskola samverkar kring barnen och deras familjer stärks det förebyggande och främjande arbetet, vilket minskar risken för skolmisslyckande, psykisk ohälsa och utanförskap.

Trygga barn börjar med trygga vuxna. Socialnämnderna ska i samverkan med Förskolenämnden införa en utbildning för vårdnadshavare. Syftet är att vårdnadshavare ska stärkas i sin föräldraroll, få kunskap om sina rättigheter och skyldigheter samt bli mindre beroende av omgivningens påtryckningar och åsikter. Utbildningen ska innefatta värdegrundsfrågor såsom demokrati, jämställdhet och tolerans samt förtydliga förskolans och skolans uppdrag och vårdnadshavares ansvar.

I många skolor behöver elever, lärare och rektorer lägga mycket tid och resurser på att hantera problem som beror på yttre faktorer utanför undervisningssituationen. Skolan är ofta första kontakten när en elev har problem. Lärartid läggs på att följa upp frånvaro, lösa konflikter, hantera hot och hedersförtryck, ringa föräldrar, ha möte med elev och föräldrar, följa upp och kontakta socialtjänsten.

Särskilt i utsatta områden är det många skolor som idag hanterar problem som har sitt ursprung i sociala utmaningar och kriminalitet.

Demokraterna vill därför inrätta ett kraftfullt stöd via socialförvaltningen som rektorer vid skolor med särskilda utmaningar kan använda. Stödfunktionen kan till exempel arbeta förebyggande med trygghet och studiero, ge elevstöd och föräldrastöd, ta ansvar för processen när problem ska redas ut eller verka stöttande för elever, lärare och rektorer vid incidenter och i individärenden. Stödet finansieras av socialförvaltningarna och det är av vikt att stödet består av socialpedagoger, socionomer och annan utbildad personal som organiseras i team som är tillräckligt stora för att inte bli underkritiska. För att kunna lära känna eleverna och verksamheten behöver teamen få möjlighet att arbeta kontinuerligt med placering på skolorna som har behov.

Socialstödet ska även ses som en stark insats för att stoppa droganvändning, för att motverka hedersförtryck och för att hindra nyrekrytering till gängkriminalitet.

Intensifierat arbete mot våld i nära relationer

Våld i nära relationer och hedersförtryck är utbrett och har en direkt påverkan på människors trygghet och säkerhet, inte minst i det egna hemmet. Våld i nära relationer kännetecknas av att den utsatta har en nära relation till och ofta starka känslomässiga band till förövaren. Socialtjänstens åtgärder inom detta område är viktiga för att säkerställa människors grundläggande trygghet och säkerhet. Socialnämnderna måste

intensifiera sitt arbete för att kraftigt minska antalet individer som drabbas av våld i nära relation och hedersförtryck.

Nolltolerans mot hot, våld, otillbörlig påverkan och tystnadskultur

I flera verksamhetsområden i stadens förvaltningar förekommer otillåten påverkan dagligen med trakasserier och hot. De kriminella nätverken påverkar främst socialtjänsten, skolan och bostadsbolagen, och hoten riktas mot såväl medarbetare i den direkta yrkesutövningen som chefer. Staden har också anställda som infiltrerat verksamheter och utövar intern påverkan.

Det finns en rädsla att berätta om och anmäla hot och våld då det brister i förtroendet för rättsprocess, påföljder och skydd. Vidare förekommer det att chefer inte tar medarbetarnas anmälningar på allvar utan vill tysta ned förekomsten av otillåten påverkan, hedersfrågor och kriminellas påverkan. En helt oacceptabel normalisering har skett så att medarbetare väljer att inte anmäla och vittna.

Arbetet mot otillbörlig påverkan, hot och våld behöver intensifieras på samtliga nivåer i staden. Ett brett arbete pågår nu i staden och det behövs en nolltolerans mot alla former av tystnadskultur. Ansvariga och berörda nämnder och styrelser, inklusive kommunstyrelsen, behöver följa upp åtgärder och resultat vid varje nämnd- och styrelsemöte under överskådlig tid.

Fler ordningsvakter och väktare för ökad trygghet för medborgare, kommunanställda och näringsidkare

Kriminalitet i form av mord, attentat, rån, misshandel, hot och narkotikahandel har ökat otryggheten i de flesta områden i Göteborg, men speciellt i särskilt utsatta områden och i centrala Göteborg. För att bryta denna utveckling och öka tryggheten satsar Demokraterna på att öka antalet kommunalt finansierade ordningsvakter samt att utöka insatserna. Så fort lagstiftningen tillåter vill vi öka antalet ordningsvakter för att utöka samarbetet med polisen.

Åtgärden dämpar kriminaliteten och skapar större trygghet i områdena, men ger också indirekt avlastning för polisen som kan omfördela fler poliser till de uppgifter som endast polisen kan utföra.

Kommunala verksamheter behöver hantera kriminalitet, otillåten påverkan, våld och hot eller att handel och bruk av narkotika sker på verksamhetens område (till exempel på förskole- och skolgårdar). Personal, bland annat inom hemtjänsten, upplever otrygghet vid resor och vid besök i vissa områden eller fastigheter.

Vi satsar därför på en trygghetsgaranti för kommunal verksamhet där fler väktare finns att anropa för att till exempel bevaka byggnader och gårdar eller erbjuda tryggare resor för anställda.

Tyvärr har Göteborg idag på grund av otryggheten och kriminaliteten dåligt rykte inom näringslivet vilket gör att företag, stora som små, ibland tvekar inför att utöka eller etablera sin verksamhet i Göteborg – på grund av den generella otryggheten för boende i Göteborg och för att brott eller hot riktas direkt mot verksamheter.

Vi satsar därför på fler väktare för att stötta näringsidkare som utsätts för hot och utpressning. Vi vill också tillsammans med näringslivet utveckla ett helhetsstöd för de näringsidkare som är utsatta för beskyddarverksamhet. En del av detta kan vara lokala trygghetsöverenskommelser där staden tillsammans med näringslivet tar ansvar för att öka tryggheten och minska näringsidkarnas utsatthet i ett område.

Kameraövervakning och bättre belysning vid alla hållplatser

Resande i kollektivtrafiken upplever många hållplatser som otrygga och undviker därför kollektivtrafikresor – resan sker med annat fordon eller genomförs inte alls. Kameror har länge använts i kollektivtrafikens fordon som ett sätt att minska brott och öka tryggheten. Vi vill utöka den trygghetsskapande åtgärden till att även omfatta alla hållplatser inom kommunen, med kameraövervakning och bättre belysning. Åtgärden kan också ge en efterlängtat minskning av vandalisering.

Ökad kartläggning av de kriminella nätverken

De kriminella nätverken, ofta släktbaserade, som terroriserar Göteborg måste tryckas tillbaka med alla medel inom lagens ramar och Göteborgs Stad behöver ge sitt bidrag till detta. Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet vid Stadsledningskontoret ska därför tillsammans med socialnämnderna och i samverkan med polisen kraftigt öka kartläggningen av de kriminella gängen.

Tre nya bemannade lokala polisstationer – Tynnered, Biskopsgården och Bergsjön

Demokraterna vill se fler kvarterspoliser som arbetar nära och förbyggande med medborgarna i lokalsamhället. Polisen i Göteborg har begränsade resurser och saknar många poliser, inte minst vad gäller tillgängliga poliser i yttre tjänst. Idag är Hjällbo/Angered det enda utsatta området med en egen polisstation.

Staden kan genom sitt fastighetsbestånd upplåta lämpliga lokaler i Tynnered, Biskopsgården och Bergsjön till polisens verksamhet. För varje lokal områdespolis Polismyndigheten tillsätter till en ny polisstation, ställer staden upp med tre ordningsvakter eller annan lämplig personal under polismans befäl. Då kan Polismyndigheten i samarbete med Göteborgs Stad snabbt bemanna upp Polismyndighetens nya lokala polisstationer för ökad samverkan med lokalsamhället.

Öka antalet platser i häktet genom ny tillnyktringsenhet i samverkan med polisen.

Häktet i Göteborg har platsbrist bland annat på grund av att även personer som behöver omhändertas av helt andra skäl än att vara brottsmisstänkt, till exempel vid hög berusning, måste placeras där. Göteborg behöver därför öppna upp en ny tillnyktringsenhet som avlastar häktet så att alla brottsmisstänkta kan hållas kvar. En ny tillnyktringsenhet är planerad vid Exportgatan och i väntan på byggnation kan ett samarbete med Stadsmissionen lösa frågan.

Göteborgs Stad bör stötta polisen med bemanning vid tillnyktringsenheten. Arbetet behöver ske i nära samarbete med polisen eftersom omhändertagande av individer, vilket är en polisiär uppgift, vid och efter förvaringen ofta övergår till att falla under kommunens befolkningsansvar via socialtjänsten.

Insatser mot prostitution och trafficking

Göteborg har idag problem med prostitution och trafficking. Vi vill att Göteborgs Stad utökar samarbete med civilsamhället och polisen för att motverka detta. Samarbete bör ske med de som har stor kunskap om att motverka prostitution och trafficking, till exempel ideella organisationer som RealStars.

En hel och ren stad genom bättre skötsel

Klotter, nedskräpning och ogräs förfular staden och bidrar till otrygghet. En stad där det ser ut som att ingen är närvarande och bryr sig ökar benägenheten för brott. Därför inför vi nolltolerans och högre servicenivå för att skapa ett rent och välkomnande Göteborg. En 24-timmarsgaranti för klottersanering av kommunala fastigheter införs med en enkel anmälningsfunktion där medborgarna kan rapportera. Vi vill ge fler boende, verksamheter och föreningar möjlighet att ta hand om och sköta allmänna ytor i sitt närområde. Ansvaret för skötsel och vinterväghållning koncentreras till en förvaltning.

Ombildningar i allmännyttans bestånd för att stabilisera utsatta områden

Allmännyttans roll i förändringsarbetet i de utsatta områdena är central. Den ska arbeta med att stabilisera områdena genom att stoppa utflyttning av de som etablerar sig på arbetsmarknaden. För att lyckas med detta ska allmännyttan ha full inriktning på att öka mångfalden av ägandeformer i de områden som är hyresrättsdominerade. För de resurser som frigörs ska arbetet med att rusta de existerande husen och utemiljöerna ha hög prioritet. Se vidare under "Friköp av tomträtter, ombildningar och dämpade hyreshöjningar".

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Socialnämnderna får i uppdrag, i samverkan med Förskolenämnden, att inrätta fyra sociala förskole-team samt införa en utbildning för vårdnadshavare i förskolan.
- Socialnämnderna får i uppdrag att i samverkan med Grundskolenämnden inrätta ett socialstöd som rektorer vid skolor med särskilda utmaningar kan använda.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att intensifiera arbetet med och uppföljningen av insatserna mot hot, våld, otillbörlig påverkan och tystnadskultur.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att öka antalet kommunalt finansierade ordningsvakter samt att utöka insatserna.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att upphandla fler väktare som kan anropas av kommunal verksamhet och näringsidkare som utsätts för hot och skadegörelse.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med näringslivet och polisen utveckla ett helhetsstöd för de näringsidkare som är utsatta för beskyddarverksamhet.
- Trafiknämnden får i uppdrag att utrusta alla hållplatser med kameraövervakning och förstärkt belysning.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att genom Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet tillsammans med socialnämnderna och i samverkan med polisen kraftigt öka kartläggningen av de kriminella nätverken.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med fastighetsägande styrelser och nämnder identifiera och upplåta lämpliga lokaler till lokala polisstationer i utsatta områden och kopplat till dessa bidra med ordningsvakter.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med socialnämnderna och i samverkan med polisen bidra med social bemanning vid en ny tillnyktringsenhet.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med civilsamhället och polisen motverka prostitution och trafficking.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att inrätta nolltolerans och högre servicenivå för att skapa ett rent och välkomnande Göteborg samt att införa en 24-timmarsgaranti för klottersanering genom Trafiknämnden.

OMFÖRDELNING TILL FULLT FINASIERAD VÄLFÄRD

Välfärden för livets alla skeden, dvs förskola, skola, social omsorg och äldreomsorg, är ett grundläggande kommunalt ansvar. Demokraterna vill se en välfärd av hög kvalitet som inte tyngs av generella och ospecifika sparkrav. Välfärden kompenseras därför fullt ut för kostnads- och löneutvecklingen under budgetperioden. Full kompensation görs även för att helt ta bort de osakliga löneskillnaderna redan under 2022. Se vidare under "Välfärd" / "Inga osakliga löneskillnader i välfärdsyrkena".

Utöver detta ingår en mängd viktiga extra satsningar, vilket ligger med i kommunbidragen och redovisas i reformpunkterna under "Välfärd" samt under respektive nämnd.

ANVÄND STADENS TILLGÅNGAR TILL TRYGGHET OCH VÄLFÄRD

Göteborg har vuxit kraftigt sedan 1990-talet och inte minst under det senaste decenniet. Prognoserna ger en något mer dämpad befolkningsutveckling, främst på grund av minskad invandring och barnfamiljernas utflytt till kranskommunerna, men likväl en ökande befolkning. Lägg därtill att vi vill vända barnfamiljernas utflytt till inflyttning genom att upplåta mer mark för fler småhus.

På grund av en kombination av både eftersatt underhåll på befintliga kommunala anläggningar och eftersläpning i ersättning och utbyggnad av kommunala anläggningar så har Göteborg Stad ett omfattande investeringsbehov under de kommande åren. Förskolor, skolor och äldreboenden behöver renoveras och nybyggas, kulturinrättningar behöver underhållas och byggas ut, föråldrade arenor behöver ersättas, simhallar och idrottsanläggningar behöver tillföras över hela staden, utbyggnad av parker, torg, gator och kommunal service behöver följa bostadsbyggandet, kommunal trafikinfrastruktur för alla trafikslag behöver byggas ut, med mera, med mera.

Samtidigt har vi som tidigare beskrivit stora otrygghetsproblem och behöver under en tid investera kraftfullt i olika trygghetsskapande åtgärder. För att få utrymme till detta vill vi frigöra de stora tillgångar som Göteborgs Stad förfogar över och som till stor del lämnats vind för våg på grund av inaktivitet.

Demokraterna vill i hög grad nyttja den mark och andra tillgångar som Göteborgs Stad förfogar över för att finansiera investeringar och göra satsningar på trygghet och välfärd. De huvudsakliga åtgärderna för ökade intäkter är friköp av tomträtter, försäljning av tomter för småhus, ombildningar från hyresrätt till bostadsrätt inom allmännyttan samt stadsutvecklingsprojekt med ett positivt exploateringsresultat och besparingsprogram och i bolagssektorn och onödig kommunal verksamhet.

Fastighetsnämnden ska erbjuda ett rimligt pris för friköp av tomträtter för både bostäder och verksamheter och kraftigt öka antalet tomter som säljs för småhus. Fastighetsnämnden ska verka för en större andel bostadsrätter vid projekt med flerbostadshus på kommunal mark eftersom mark för bostadsrätter ger en betydligt högre intäkt än för hyresrätter. Allmännyttan ska verka för att fler ombildningar kommer till stånd. De fastighetsägande förvaltningarna och bolagen ska kontinuerligt utvärdera och identifiera fastigheter som inte är strategiskt viktiga för kommunalt ändamål för möjlig avyttring.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att öka självfinansieringsgraden genom avyttring av lågavkastande och/eller icke-strategiska tillgångar.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram en ny modell för pris vid friköp av tomträtter som medger att många friköp kommer till stånd.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att öka antalet kommunala tomter som säljs för småhus.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att öka andelen bostadsrätter i mark som upplåts för flerbostadshus.
- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att intensifiera genomförandet av ombildningar till bostadsrätter där hyresgästerna så önskar enligt gällande lagstiftning.
- Göteborgs Stadshus AB och dess fastighetsägande underbolag får, tillsammans med Fastighetsnämnden, i uppdrag att genomlys stadens samlade mark- och fastighetsbestånd med mål om samordnad styrning för att säkerställa de lokaler/fastigheter som behövs för det kommunala uppdraget eller som är av kulturhistoriskt värde.

VÄLFÄRDEN

Inom välfärden vill vi särskilt lyfta fram följande reformer:

- Inga osakliga löneskillnader i välfärdsyrkena.
- Uthållig satsning på förskola och skola.
- Arvoderade ungdomsledare.
- Bättre arbetsmiljö ger bättre kvalitet i äldreomsorgen.

I tillägg till detta ligger två reformer som berör välfärden under de tidigare presenterade huvudreformerna:

- Omfördelning till fullt finansierad välfärd.
- Använd stadens tillgångar till trygghet och välfärd.

Ytterligare satsningar finns redovisade i de nämnder som hanterar välfärden.

INGA OSAKLIGA LÖNESKILLNADER I VÄLFÄRDSYRKENA

Stadsledningskontoret har redovisat vilka osakliga löneskillnader som finns för anställda inom välfärdsyrkena i Göteborgs Stads regi, framförallt inom förskola och vård/omsorg. Undersköterska, stödassistent och barnskötare är exempel på tre stora grupper, alla kvinnodominerade, där det vid jämförelse med andra likvärdiga arbeten förekommer osakliga löneskillnader. Andra grupper inom välfärdssektorn där osakliga löner mellan likvärdiga arbeten i staden behöver åtgärdas är bland annat vissa socialsekreterargrupper och behandlingsassistenter. Göteborgs Stad har bland de lägsta lönenivåerna inom Göteborgsregionen.

Demokraterna gör en satsning för att de osakliga löneskillnaderna för anställda i välfärdsyrkena åtgärdas till 100% under 2022. Det är principiellt viktigt ur normbildande synpunkt att staden tillämpar jämställd lönesättning. En lönesättning som speglar ansvar och kvalifikationer är också nödvändig för att staden som arbetsgivare ska kunna attrahera och behålla nödvändig kompetens. Medel har därför avsatts för utjämning med niomånaderseffekt för 2022 och full effekt från och med 2023.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Förskolenämnden, Socialnämnderna, Nämnden för funktionsstöd och Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att åtgärda de osakliga löneskillnaderna inom välfärdsyrkena till 100% från april 2022. Vid försening ska den ska den anställda ges full kompensation retroaktivt räknat från april 2022.

UTHÅLLIG SATSNING PÅ FÖRSKOLA OCH SKOLA

En välfungerande förskola och skola är avgörande för Göteborgs utveckling och framtid. Demokraterna har tidigare visat vägen till att få igenom stora och nödvändiga satsningar på förskolan och skolan. För 2022 föreslås ytterligare nödvändiga förstärkningar för att lägga en bra grund i förskolan och ge en trygg skolgång med studiero och höjda kunskapsresultat.

Utöver vad som redovisas här finns en stor satsning på stöd från socialförvaltningen till förskolor och skolor med särskilda utmaningar beskrivet i trygghetssatsningen.

Många barn i Göteborgs förskolor har ett annat modersmål än svenska. Det är därför nödvändigt att det ställs stärkta språkkrav på personal inom förskola och pedagogisk omsorg, då barnens språkutveckling i svenska är avgörande för att klara av den fortsatta skolgången.

För att förbättra förutsättningarna för rektorerna vill Demokraterna göra en särskild satsning på att tillsätta ledningsresurser till rektorsteamet. Detta gynnar såväl kvaliteten i ledarskapet som organisationen i helhet.

Inom skolan vill Demokraterna börja införa tvälärarsystem på skolor med låg måluppfyllelse och stora utmaningar. Det skapar trygghet och studiero samt ökar elevers måluppfyllelse och bidrar till bättre arbetsmiljö. Införande sker stegvis där svenska, matematik och engelska prioriteras.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Förskolenämnden får i uppdrag att införa språkrav vid nyanställning och på bemanningspersonal samt behovsstyrd fortbildning i svenska för redan anställd personal.
- Förskolenämnden får i uppdrag att tillsätta ledningsresurser till rektorsteamet samt utveckla en organisation kring kollegialt lärande för rektorer.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att börja införa tvälärarsystem i skolor med låg måluppfyllelse och stora utmaningar.

ARVODERADE UNGDOMSLEDARE

Idrottsklubbar har en viktig uppgift i att ge barn och unga en meningsfull och aktiv fritid. Demokraterna föreslår införandet av tränararvode till certifierade unga tränare för att ge kontinuitet, kvalitet och goda förebilder inom ungdomsidrotten.

På samma sätt kan musik, konst och teater skapa integration mellan olika kulturer och även här kan ungdomsledare ha en central roll.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Idrott- och föreningsnämnden och Kulturnämnden får i uppdrag att införa arvode för certifierade unga tränare respektive ungdomsledare.

BÄTTRE ARBETSMILJÖ OCH SPRÅKKRAV GER BÄTTRE KVALITET I ÄLDREOMSORGEN

Situationen inom äldreomsorgen i Göteborg har varit och är i stora delar ohållbar både för personal och omsorgstagare. Förutsättningar att göra ett gott arbete fungerar dåligt i ett minutjagande system, vilket missgynnar omsorgstagaren och ger personalen en omöjlig uppgift.

Andelen långa sjukskrivningar inom äldreomsorgen är högst av alla stadens verksamheter, personalomsättningen är hög, kompetensförsörjningen är ett växande problem och personalen är strukturellt underbetald. Samtidigt förväntas omsorgsbehovet öka, i takt med att den stora gruppen 40-talister blir äldre.

Inom hemtjänsten måste så kallad ruttoptimering ersättas med fokus på "kontinuitetsoptimering" så att omsorgstagaren får besök av samma personal i mycket högre grad än idag.

På äldreboenden finns stora brister som behöver åtgärdas, både vad gäller bemanning, måltider och aktiviteter. I takt med det ökande omsorgsbehovet måste dock stödaktiviteter och administration effektiviseras så att en successivt ökande andel av resurserna kan gå till omsorgen.

Demokraterna vill stärka den enskildes möjlighet att vara delaktig och kunna påverka hur utformningen av omsorgen ska se ut. Omsorgstagarna ska ha en uppdaterad genomförandeplan som de varit delaktiga i att ta fram. Kontaktperson ska i största möjligaste mån vara den primära utföraren av insats för att minska antalet besökare hos den enskilde.

Personal måste ha goda kunskaper i svenska för att säkerställa förståelse, dokumentationsbehov samt efterlevnad av rutiner och instruktioner.

Demokraterna tilldelar nu Äldre samt vård- och omsorgsnämnden extra resurser för att lyfta kvaliteten för både omsorgstagare och personal. Genom att nämnden ges full kompensation för kostnads- och löneökningar från och med 2022, bör grundbemanningen kunna öka samtidigt som andelen timanställda med tillhörande administration minskar. Med bättre grundbemanning kan kontinuiteten i framförallt hemtjänsten förbättras. Med konkurrenskraftiga löner och hållbara arbetsscheman kan erfaren personal lättare behållas och rekryteras.

Avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) ges i Göteborg till en grupp mycket sjuka patienter med behov av specialiserad palliativ vård för att ge dem möjlighet att få tillbringa den sista tiden i livet i det egna hemmet. Västra Götalandsregionen och Göteborgs stad har gemensamma ASIH-team som är väl fungerande som nu hotas av nedläggning av Västra Götalandsregionen. Vi vill i första hand behålla vårdformen antingen genom nuvarande organisation eller genom övergång till Västra Götalandsregionen med bibehållen ambitionsnivå och kvalitet. I andra hand, om Västra Götalandsregionen avvecklar sin del i teamen, är det nödvändigt att Göteborgs stad har en beredskap för utökad palliativ vård. Vi avsätter centrala medel för att kunna bevara och utveckla vårdformen i kommunal regi.

Särskilda medel avsätts för

- full utjämning av osakliga löneskillnader,
- ökad måltidskvalitet,
- ökad livskvalitet med fler möjligheter till utevistelse,
- digital upprustning för såväl administrativ effektivitet, mobilt arbetssätt som för digital tillgänglighet på äldreboenden, samt
- behåll ASIH (Avancerad Vård i Hemmet), för möjligheten att bibehålla högkvalitativ palliativ vård inom hemsjukvården.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att identifiera och utjämna osakliga löneskillnader med full effekt från april 2022.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att införa språkkrav vid all nyrekrytering, för bemanningspersonal samt behovsstyrd fortbildning i svenska för redan anställd personal.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att förbättra arbetsvillkoren och göra äldreomsorgen attraktiv som arbetsplats.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda bemanningsstrategier och utvärdera högre grundbemanning som norm.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att inleda arbete med beredningskök på samtliga vård och omsorgsboenden.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att inleda arbete med utökade möjligheter till aktiviteter och utevistelse.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att införa arbetsscheman efter personalens önskemål med kontinuitetsoptimering som fokus.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utöka ASIH-teamens roll till att ge utbildning till andra vård- och omsorgsverksamheter i palliativ vård.

EKONOMI OCH STYRNING

Under ekonomi och styrning vill vi lyfta fram följande reformer:

- Friköp av tomträtter, ombildningar och dämpade hyreshöjningar.
- Uppdrag om möjlig effektivisering i alla nämnder.
- Underhållsplan för staden.

FRIKÖP AV TOMTRÄTTER, OMBILDNINGAR OCH DÄMPADE HYRESHÖJNINGAR

Demokraterna ser flera strukturella problem på bostadsmarknaden som går att åtgärda på kommunal nivå. Friköp av tomträtter och ombildningar i allmännyttan ska även ses som en frihetsreform där fler människor får makt över sitt eget boende.

Tomträttsinstrumentet har övertid utvecklats från en social tanke om att underlätta för mindre bemedlade att få åtkomst till mark för bostäder till att via skenande tomträttsavgälder bli en inkomstkälla för staden – en sorts extra beskattning av vissa medborgare. Avgälderna har skenat på grund av att markvärdena ökat samtidigt som staden vidhåller en hög ränta när avgälden ska bestämmas. Fastighetsägare har överklagat räntan till domstol och Göteborgs Stad har förlorat i de lägre instanserna men driver fallen vidare i högre instanser. Vi ser inte detta som en rimlig hantering av våra medborgare eller som en rimlig prioritering av fastighetskontorets resurser.

De fastighetsägare som sitter fast i kommunala tomträttsavtal måste ges en rimlig möjlighet att frigöra sig från den kommunala "extraskatten" genom friköp. Genom banklån för friköp får de boende avbetalningsplaner som följer den generella ekonomiska utvecklingen i samhället istället för teoretiska modeller, politiska nycker och juridiska processer.

Demokraterna vill därför ge Fastighetsnämnden i uppdrag att ta fram en ny modell för pris vid friköp av tomträtter som medger att många friköp kommer till stånd. Vi vill på sikt se att tomträten som instrument helt avvecklas i Göteborg.

Vi ser ombildningar till bostadsrätter i allmännyttas bestånd som en nyckel för att stabilisera områden med en långtgående problembild och kontinuerlig utflyttning av de som etablerar sig på arbetsmarknaden. Dessutom leder en sådan utveckling till att stora dolda värden i Framtidskoncernen öppnas. Det frigör stora belopp för bland annat trygghetsskapande satsningar och underhåll av fastigheter i de utsatta områdena. De boendes såväl ekonomiska som sociala situation skulle med det kunna förbättras avsevärt.

Samtidigt ska de interna överföringar som skett i Framtiden-koncernen med mål att producera ännu fler hyresrätter i redan utsatta områden fasas ut. Dessa överföringar kan uppskattas till mellan 5–10 procent av varje befintlig hyresgästs hyresinbetalningar (för ett hushåll i genomsnitt ca 800 kronor per månad eller nästan 10 000 kronor per år). Om överföringarna avbryts kan underhållet i befintliga beståndet förbättras.

Eftersom AB Framtiden också sedan länge gynnats av fallande räntor skulle denna mer affärsmässiga inriktning av bolaget kunna leda till att de hyreshöjningar som nu regelmässigt skett varje år kan begränsas. Förutsatt att lönsamhet i traditionell mening kan uppnås genom de mål vi satt upp om ombildningar, frigjorda värden, stopp för interna värdeöverföringar och inriktning på underhåll istället för nyproduktion så bör ett mål om dämpade hyresökningar vara möjligt så länge ränteläget fortsätter att vara gynnsamt.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Fastighetsnämnden får i uppdrag att fram en ny modell för pris vid friköp av tomträtter som medger att många friköp kommer till stånd.
- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att starta och intensifiera genomförandet av ombildningar till bostadsrätter där hyresgäster så önskar enligt gällande lagstiftning.
- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att öka affärsmässigheten genom att fasa ut nyproduktion som kräver interna överföringar för att istället prioritera underhåll och skapa utrymme för att dämpa framtida hyreshöjningar.

UPPDRAG OM MÖJLIG EFFEKTIVISERING I ALLA NÄMNDER

Göteborgs Stads verksamheter behöver, precis som all verksamhet, med jämna mellanrum utvärderas och justeras för att effektivt leverera mot kärnuppdragen som ska ge nytta för göteborgarna. Generella ospecificerade sparkrav över alla nämnder riskerar leda till neddragningar av personal inom fel delar av verksamheterna.

Demokraterna vill istället arbeta systematiskt med effektiviseringarna genom att ge alla nämnder ett uppdrag att systematiskt redovisa vilka effektiviseringsåtgärder som kan vidtas för att minska kostnaderna vid olika nivåer av sparbehov. Politiker och förvaltningar behöver ta ett ansvar för att öppet redogöra för möjliga besparingar och dess konsekvenser.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Kommunstyrelsen och alla nämnder får i uppdrag att systematiskt redovisa vilka effektiviseringsåtgärder som kan vidtas för att minska kostnaderna vid olika nivåer av sparbehov.
- Kommunstyrelsen och alla nämnder får i uppdrag att inkludera effektiviseringsförslagen i den årliga verksamhetsnomineringen.

UNDERHÅLLSPAN FÖR STADEN

Som nämnts tidigare under "Använd stadens tillgångar till trygghet och välfärd" har Göteborg Stad ett omfattande investeringsbehov på grund av eftersatt underhåll på befintliga kommunala anläggningar och eftersläpning i ersättning och utbyggnad av kommunala anläggningar.

Det behövs en underhållsplan för stadens fastighetsägende nämnder och bolag som skapar en förutsägbarhet i behovet av investeringar i tid och rum samt en bra balans mellan underhåll av det befintliga och nyinvesteringar. Detta innebär ett behov av en systematisk inventering och planering av underhåll av stadens anläggningar (förskolor, skolor, äldreboenden, arenor, kajer, parker, teknisk infrastruktur och andra nyttobyggnader) samt en bedömning om när funktioner kan avvecklas alternativt när nyinvesteringar behövs för att ersätta.

Finns denna underhållsplan kan investeringar göras väl planerade när de väl behövs (utan överraskning och efterföljande långbänkar) och med en minimerad negativ påverkan för de medborgare som nyttjar anläggningen. Underhåll av det befintligt nödvändiga behöver generellt gå före investering i nya projekt.

De fastighetsägende bolagens resultat- och balansräkningar ska genomlysas och tydliga riktlinjer för dessa formuleras. Rimliga avkastningskrav ska sättas genom att förhålla sig till avkastningskraven inom motsvarande verksamheter. Ansvar och kostnader ska förtydligas till exempel genom standardiserade genomförandekalkyler. Stadens sammantagna investerings, intäkts- och lånebehov för renovering av byggnader och anläggningar behöver utvärderas.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att upprätta en "Underhållsplan för staden".
- Göteborgs Stadshus AB och dess fastighetsägande dotterbolag får, tillsammans med fastighetsnämnden, i uppdrag att genomlysastadens samlade mark- och fastighetsbestånd med mål om samordnad styrning för att säkerställa de lokaler/fastigheter som behövs för det kommunala uppdraget eller som är av kulturhistoriskt värde.

NÄRINGS LIV, KULTUR OCH KLIMAT

Inom näringsliv, kultur och klimat vill vi särskilt lyfta fram:

- Bättre näringslivsklimat.
- Tillgänglig kultur och vacker stad.
- Riktiga klimatåtgärder.

BÄTTRE NÄRINGS LIVSKLIMAT

Med sin geografiska placering, med sina invånare, universitet, industrier, sin starka handelstradition och Skandinavians största hamn har Göteborg alla förutsättningar för att bli den bästa staden i Sverige att leva, arbeta och driva företag i.

För ett bra företagsklimat krävs att de kommunala kärnverksamheterna fungerar bra. Kvaliteten på skola, vård, omsorg och trygghet, är avgörande för att företag ska vilja etablera sig och att fortsätta verka i staden. De kommunala resurserna måste därför prioriteras för att skapa en god välfärd tillsammans med en ökad trygghet i hela staden.

Kommunen måste även kunna erbjuda ett brett utbud av attraktiva bostäder samt mark för verksamheter att expandera. Trafiksituationen i Göteborg måste också förbättras och stadsplaneringen måste anpassas till framtida behov. I de centrala delarna har näringslivet nu stora problem med lönsamheten.

Näringslivsklimatet mäts i två undersökningar årligen. I insiktsmätningen (NKI), och Svenskt Näringslivs undersökning om företagsklimatet i landets kommuner. De senaste 20 åren har Göteborg rasat i dessa förtroendemätningar. En trend som under den sista mandatperioden har vänt. Målet är att Göteborg ska ligga i topp bland storstäder i landet.

Demokraterna vill att staten och kommuner kontinuerligt ska jobba för att förenkla regelverk och förbättrade förutsättningar för företagande. Processtider måste kortas ned och kontakter med kommunala institutioner måste förenklas genom att använda lotsar och "en väg in". Förståelsen för näringslivets utmaningar måste förbättras bland politiker genom att kontinuerligt låta företagare komma till tals i nämnder och styrelser.

Idag bedriver Göteborgs Stad kommersiell verksamhet i aktiebolagsform och hamnar ofta i konkurrens med privata företag. Den kommunala verksamheten måste minskas där den bedrivs bättre av enskilt ägda aktörer. Alla beslut måste baseras på fakta och kommersiella grunder, i det fall man bedriver kommersiell verksamhet för att undvika osund konkurrens och osunt risktagande i kommunal sektor.

Företagandet i Göteborg har traditionellt dominerats av större aktörer. I dag är en allt större del SME (Small and Medium-sized Enterprises), Startup- och Scaleup-bolag. Göteborgs Stad behöver arbeta mer aktivt för att locka till sig fler mindre aktörer och kluster, samtidigt som nya initiativ till entreprenörskap och nya verksamheter uppmuntras. Näringslivsstödjande verksamhet i kommunen bör i större omfattning anpassas för stora, mellan respektive små företagare. Göteborgs Stad ska stödja testbäddar och interaktivitet mellan de olika storleksklustren.

I Göteborg finns Chalmers, Göteborgs universitet och forskningsinstitut som alla tangerar kunskap i världsklass. Vi är innovativa och har en stark akademi som tillsammans med näringslivet håller på att bli ledande i Europa på fler områden: Elektrifiering, Mobilitet, AI, Medtech och grön omställning. Vi har operationaliserat agenda 2030 och ska leda omställningen till fossilfritt. Med hjälp av en väl fungerande högskola kan Göteborgs Stad hjälpa till att stödja start av många nya företag och därmed möjliggöra fler arbetsstillfällen.

Göteborg ska vara ledande på detta område och i större utsträckning attrahera entreprenörer och kapital för att stödja entreprenörernas utveckling till Scale up- och SME-bolag. Näringslivsutvecklingen går fort och vi är beroende inte bara av en omfattande inkubatorsverksamhet utan även att nya bolag väljer att etablera sig i regionen, detta kräver "Scale up"-stöd och vi behöver attrahera en kraftfull "scaleupfond" till Göteborg och se till att den snabbt kommer på plats.

För att klara allt detta ska politikerna hållas informerade om kommunala initiativ som varit framgångsrika i Göteborg och på andra håll och lära av framgångar och misstag. Aktiv utveckling av instrument för benchmarking ska kontinuerligt ske för att uppnå detta syfte.

Särskild vikt ska läggas vid förbättrad dialog med näringsliv och akademien, samt införande av servicegarantier vid myndighetsutövning och tillståndsärenden. En positiv attityd till företag och företagare ska genomsyra kommunens arbete.

Som stöd till handeln och restaurangnäringen ska tillgänglighet till innerstaden och trygghet i hela staden prioriteras upp. I vår trygghetsatsning vill vi erbjuda ett bättre skydd till näringsidkare som utsätt för hot, skadegörelse och/eller beskyddarverksamhet. (Se "Innerstaden ska vara Göteborgs levande hjärta" och "En kraftfull trygghetsatsning".)

I det följande listas några av de specifika uppdrag för BRG AB som direkt riktar sig mot näringslivet. I tillägg till detta är många av de övriga uppdragen redovisade under reformerna, nämnderna och bolagen som bidrar positivt till näringslivets förutsättningar.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- BRG AB får i uppdrag att arbeta aktivt för att locka till sig fler mindre aktörer och mindre kluster, samtidigt som nya initiativ till entreprenörskap och nya verksamheter uppmuntras.
- BRG AB får i uppdrag att verka för att Göteborg Stad i större utsträckning attraherar entreprenörer och kapital för att stödja entreprenörernas utveckling till Scale up- och SME-bolag.
- BRG AB får i uppdrag att säkerställa "en väg in" i kontakter med de kommunala institutionerna.

TILLGÄNGLIG KULTUR OCH VACKER STAD

Kulturen är det kitt som håller ihop vårt samhälle. Vår stad ska genomsyras av tillgång till kultur för stora såväl som små. Vi behöver förstå att alla äldre inte är så "sköra", utan ha respekt för att de med sina rika erfarenheter utgör en tillgång och kraft att ta tillvara i vårt samhällsbyggande. Våra äldre på olika former av boenden behöver också få ökade möjligheter att ta del av offentligt finansierade kultur och konstupplevelser när de själva inte kan besöka kulturens olika arenor.

En särskild tonvikt vill vi lägga på verksamheter riktade mot barn och unga. De behöver tidigt i livet få kontakt med kultur i olika former. I ett samarbete mellan Kulturförvaltningen och Grundskoleförvaltningen kan en ny plattform utformas. Vi kallar den "Kultur möter Kultur". Barn och unga med olika bakgrund och ursprung bjuder varandra på sin kultur genom musik, dans, film, teater, måleri, eget skapande och mycket, mycket mer. På så sätt delar de upplevelser och kulturer med varandra. Så kan respekten för varandra öka och rädslan för olikheter minska. Vi ser detta som en viktig del i arbetet med integration och trygghet.

En vacker stad är en tryggare stad. För att få en sammanhållen, ändamålsenlig och vackert utformad stad behövs ett brett samarbete mellan kommunens olika förvaltningar när staden utvecklas och det byggs nytt. Kulturnämnden är en viktig remissinstans i arbetet med stadsplaneringen och behöver tidigt involveras i detta arbete. Som en del i att åstadkomma en vacker stad behövs också ett Skönhetsråd i Göteborg, likande det som inrättats i Stockholm.

Våra bibliotek måste få vara en trygg plats att vistas i för både besökare och personal. De är en fantastisk tillgång för medborgarna oavsett ålder och intresse. De är öppna och tillgängliga, men det innebär också att de allmer kommit att fungera som uppehållsrum för personer som kan uppträda aggressivt och hotfullt. Här behöver resurser sättas in för trygghetsskapande åtgärder.

Av de uppdrag vi ger till Kulturnämnden vill vi särskilt betona dessa tre.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Kulturnämnden får i uppdrag att tillsammans med Grundskoleförvaltningen utreda och starta verksamheten "Kultur möter Kultur".
- Kulturnämnden får i uppdrag att ta fram riktlinjer för hur ett Skönhetsråd kan utformas och vara ett stöd så att den stad vi bygger blir vacker.
- Kulturnämnden får i uppdrag att säkra upp biblioteken som en trygg plats att vara i för både besökare och personal, med god tillgänglighet.

RIKTIGA KLIMATÅTGÄRDER

Ett stopp för byggandet av Västlänken, som ersätts av klimateffektiv kollektivtrafik, i kombination med snabb omställning av fjärrvärmen och fjärrkyla till fossilfrihet är de viktigaste klimatåtgärderna. Kostnadsdrivande symbolåtgärder med låg effekt ska helt undvikas.

Viktiga delmål i detta arbete är att följande verksamheter ska vara fossilfria angivna år:

- fjärrvärme och fjärrkyla till 2025,
- kommunal fordonsflotta till 2023 samt
- kollektivtrafik till 2023.

Demokraterna övergripande mål är att klimatpåverkan ska minska med 80 procent inom de verksamheter där kommunen har rådighet mellan 2010 och 2030. De byggande förvaltningarna behöver utveckla ett program med fokus på klimatåtgärder. Behovet av fjärrvärme ska genom effektivisering minskas med 15 procent till år 2030.

Ett näringslivsdrivet program behöver utvecklas för laddinfrastruktur för lätta- och tunga fordon.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i första hand verka för att projekt Västlänken stoppas i sin helhet och att i andra hand verka för att Station Haga och Station Korsvägen stoppas.
- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att energieffektivisera fastighetsbeståndet vilket ger en minskning av Göteborg Energi AB:s investeringsbehov i produktion och system för el- och värme.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att optimera Rya kraftvärmeverk för värmeproduktion samt uppföra en ny anläggning för värmeproduktion med biobränslen.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att avveckla Rosenlunds värmeverk senast år 2026.
- Göteborg Hamn AB får i uppdrag att stärka sin miljöprofil genom att satsa på långsiktig hållbarhet.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att i nära samarbete med näringslivet utveckla laddningsinfrastruktur för vägfordon och sjöfart för att möta marknadens behov.

TRAFIK

Inom trafikområdet lyfter vi fram:

- Stoppa Västlänken.
- Valuta för pengarna i Västsvenska paketet.
- Bättre framkomlighet i trafiken.

STOPPA VÄSTLÄNKEN

Demokraterna vill i första hand stoppa den onödiga och miljö- och klimatskadliga Västlänken. Det finns fortfarande många miljarder att rädda som skulle kunna användas till infrastrukturprojekt med positiv samhälls-, miljö- och klimatnytta.

Det framgår nu tydligt att projektbudgeten förbrukas i en snabbare takt än projektets framdrift. Trafikverket rapporterar om "osäkerheter kring tidplanerna" för deletapperna Haga och Korsvägen. I dessa tidskritiska etapper har schakterna för stationerna knappt påbörjats och endast en mindre del av bergtunnlarna har sprängts ut, när halva den aviserade byggtiden gått. Till detta kommer problemen med förstärkningen av Götatunneln, ett arbete som skulle varit färdigt i december 2018.

Samtidigt prognostiserar Trafikverket att nästan två tredjedelar av budgeten har förbrukats vid utgången av 2021. Det vore synnerligen klokt att omgående stoppa projektet, men för det saknas idag politiskt stöd.

I andra hand ser vi att en möjlig kompromiss skulle kunna vara att få gehör för att avbryta arbetet med Station Haga och Station Korsvägen samt tunneln dit och bara tillåta en tunnel fram till Station Centralen – inte minst med tanke på att projektet kommit relativt långt i just Gullbergsvass – förutsatt att budgeten håller. På detta sätt begränsas de fortsatta skadorna för centrala Göteborg, de tunga lastbilstransporterna upphör, avspärningarna tas bort och innerstaden kan leva upp igen.

Oavsett politisk inställning till och utgång av projektet, måste Göteborgs Stad säkerställa att staden inte behöver tillskjuta ytterligare medel för det fall den avtalade projektbudgeten om 20 mdkr i 2009 års värde överskrids.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i första hand verka för att projekt Västlänken stoppas i sin helhet och att i andra hand verka för att delarna att Station Haga och Station Korsvägen stoppas.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att för medborgarna öppet och lättförståeligt redovisa kostnadsutveckling och framdrift av Västlänken och omgående redovisa eventuella problem.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att Göteborgs Stad och göteborgarna inte behöver bära några ökade kostnader för Västlänken.

VALUTA FÖR PENGARNA I VÄSTSVENSKA PAKETET

Göteborgs Stad ska också aktivt arbeta för att säkerställa de delar av investeringar i Västsvenska paketet som ger göteborgarna nytta. Hittills har projektmedel inom Västsvenska Paketet, exempelvis 397 mnkr från projekt Korsvägen, förhandlats bort från projekt inom staden, för att istället allokeras till fördröjningar i Trafikverkets projekt som Brunnbo station och andra planerade åtgärder i det statliga järnvägssystemet. Göteborgs Stad har fått alldeles för dålig valuta sett till graden av medfinansiering.

Vid tecknandet av medfinansieringsavtalet för Västsvenska paketet år 2009/2010 beräknades Göteborgs Stad komma att erhålla tillkommande marknyttor till följd av Västlänken, motsvarande 467 mnkr i 2021 års kostnadsnivå. Utbetalning av dessa medel planeras preliminärt ske under 2022.

När nu alla etapper är projekterade framkommer att byggrätterna snarare får lägre värde på grund av de särskilda tekniska utmaningarna med att bygga på och jämte Västlänken. Förutsättningen som gällde år 2009, att Västlänken skulle frigöra mark genom halvering av säckstationen gäller inte längre, då hela säckstationen blir kvar. Byggelement från tunneln påverkar höjdsättning och byggbarheten ovan mark i Gullbergsvass.

De förespeglade marknyttorna i avtalet kommer därmed inte kunna realiseras. Göteborgs Stad bör därför omförhandla denna del av avtalet och de 467 mnkr används istället till delfinansiering av restidsförbättrande åtgärder för många människor, till exempel Operalänken-Gullbergsvasslänken eller Gropegårdslänken.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att omförhandla avtalet i den del som avser marknyttor med mål om att Göteborgs Stad inte ska behöva betala för dessa.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att de delar av Västsvenska paketet som ger nytta för göteborgarna också genomförs.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillse att alla partier i kommunstyrelsen är representerade i styrgruppen för Västsvenska paketet.

BÄTTRE FRAMKOMLIGHET I TRAFIKEN

I Göteborg finns många trafiklösningar som fungerar långt ifrån optimalt, där köer bildas, där trafikslag trängs ihop och där trafiksäkerheten brister. Stillastående fordon orsakar mer utsläpp än fordon i rörelse och luftkvaliteten i flera delar av staden är redan undermålig.

Demokraterna vill se ett mer aktivt arbete med trafikoptimeringar där enkla trimningsåtgärder och mindre ombyggnationer förbättrar situationen på ett betydande sätt. Ett exempel är rondellen vid Nya Hovås där köbildningen skulle kunna minska, framkomligheten för bussresenär, bilist och cyklist förbättras och trafiksäkerheten ökas. Ett annat exempel är sträckan från Vasabron till Allén där långa köer uppstår, köer som ibland inkräktar på intilliggande cykelbana.

Göteborg har under en länge tid satsat på utbyggnad av cykelinfrastruktur. Tyvärr har mycket av denna utbyggnad, åtminstone i centrala Göteborg, skett genom cykelbanor anlagts på trottoarer med ingen eller minimal separering. Detta har lett till mindre yta för gångtrafiken och på många ställen kan man inte längre mötas med barnvagn utan att behöva gå ut i cykelbanan. Trafiksäkerheten blir bristande då cyklister, inte minst med elassistans, i upp mot 30 km/h passerar några få decimeter från gångtrafikanter.

Demokraterna vill att befintliga och nya cykelbanor ska separeras tydligare från gångtrafiken. Utbyggnad av cykelinfrastruktur ska inte ske på bekostnad av gångtrafikens ytor och säkerhet. Om ytan inte räcker till ska cykeltrafiken snarare ledas om eller blandas med biltrafik på cykelfartsgator än att tränga bort yta från

gångstrafikanter. Vidare behövs en tydligare skyltning, hänvisning och målning av gång- och cykelbanor för att tydliggöra vilket trafikslag respektive yta är avsedd för.

Idag pågår många byggprojekt i centrala Göteborg och framkomligheten för alla trafikslag, men framförallt för bil, har begränsats när staden grävs upp. För att värna tillgängligheten till bostäder och verksamheter (inklusive handeln) vill vi ge Trafiknämnden ett särskilt uppdrag att öka framkomligheten genom att koordinera och optimera byggprojektens trafikomläggningar för att minska de negativa effekterna för staden på både lokal nivå och systemnivå.

Särskilda medel avsätts för att genomföra samtliga uppdrag.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Trafiknämnden får i uppdrag att bedriva ett aktivt arbete med att genomföra optimerings och trimningsåtgärder där köer bildas eller trafiksäkerheten brister.
- Trafiknämnden får i uppdrag att tydligare separera cykeltrafik från gångtrafik och att värna gångstrafikanternas ytor vid anläggning av cykelbanor.
- Trafiknämnden får i uppdrag att förbättra skyltning och målning av gång- och cykelbanor.
- Trafiknämnden får i uppdrag att öka framkomligheten vid byggprojektens trafikomläggningar för att minska de negativa effekterna på både lokal nivå och systemnivå.

STADSBYGGNAD, BOSTAD OCH HANDEL

Inom stadsbyggnad, bostad och handel vill vi särskilt lyfta fram:

- Innerstaden ska vara Göteborgs levande hjärta.
- 1000 nya småhustomter varav minst 700 på kommunal mark.
- Mot årets studentstad!
- Fler ungdomar ska kunna flytta hemifrån – Stiftelsen Göteborgs Ungdomsbostäder.
- Frigör Hedens potential – starta detaljplan och parallella uppdrag i samverkan med göteborgarna.
- Värna Slottsskogen genom ett kulturresevat.

INNERSTADEN SKA VARA GÖTEBORGS LEVAND E HJÄRTA

Göteborg genomgår ett skifte med struktumvandlingar i handeln i digitaliseringens fotspår, stora byggprojekt i flera stadsdelar med störningar i tillgängligheten som påföljd. Covid-19-pandemin har påskyndat e-handels erövring och påskyndat transportbehoven av varor. Vi ser att det är ett sviktande besöksunderlag med svårigheter med parkering och kollektivtrafiken in till innerstaden samt en avsaknad av samsyn om hur vi ska få staden levande.

Vi vill satsa på Göteborgs hjärta. Demokraterna vill göra innerstaden mer levande!

Göteborg & Co AB ska sätta ett särskilt fokus på att marknadsföra Göteborgs hjärta – innerstaden med sin historiska 1600-talsplan, miljöer och byggnader från olika epoker och nutida utbud av handel, restaurang, aktiviteter och folkliv. Staden ska erbjuda attraktiva och trygga besöksboenden, stadsmiljöer och evenemang.

Tillgänglighet till innerstaden behöver säkerställas för alla trafikslag (se om "Bättre framkomlighet i trafiken"). I detta arbete behöver Göteborgs Stad ha en särskild lyhördhet mot boende och handlare i området, samt deras intresseföreningar.

Fastighetsägare i Innerstaden har tomma lokaler och här kan staden hjälpa till med att fylla dessa med ung företagsamhet, lokalproducerade varor och butiker som jobbar med cirkulärekonomi och återbruk. Det behöver skapas förutsättningar för att butikshandel och e-handeln hittar synergieffekter då många handlare i staden även är e-handlare. Vi kan också medverka för att skapa hubbar där småföretag kan dela på lokaler och tjänster med varandra i en central miljö.

Göteborg Citysamverkan är ett verktyg för att skapa en sammanhållen och ändamålsenlig hantering av strategiska frågor som är gemensamma för kommunorganisationen, fastighetsägare och handlarna.

För att öka tryggheten under kvällar och nätter och skapa ett stabilare lokalt kundunderlag behöver innerstaden även återbefolkas. Detta kräver att Göteborgs Stad släpper det gamla tänket om att innerstaden framför allt ska vara ett "Central Business District" som ska husera arbetsplatser för arbetande som pendlar in från hela regionen. En sådan innerstad blir relativt öde när de som arbetat åkt hem för dagen. Innerstaden bör därför vara en mer blandad miljö med arbetsplatser, handel, tjänster och inte minst boende.

I takt med att nya moderna kontorskomplex uppförs vid innerstadens rand (till exempel Lindholmen, Gårda och Masthuggskajen) minskar efterfrågan på kontorsytorna i innerstaden. Många av de gamla vackra före detta bostadshus som konverterats till kontor kan nu bli möjliga att åter konvertera till bostäder. Samtidigt behöver den nya bebyggelsen som planläggs i direkt anslutning till innerstaden (till exempel i Centralenområdet) få ett betydande bostadsinnehåll.

I tillägg till detta kommer de trygghetsskapande åtgärderna i trygghetssatsningen innerstaden till del. Satsningarna på stöd till polisen, fler ordningsvakter, fler väktare, samarbete mot beskyddarverksamhet samt kameraövervakning och bättre belysning vid hållplatser är exempel på direkta åtgärder i trygghetssatsningen.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Göteborg & Co AB får uppdrag att aktivt marknadsföra Göteborgs hjärta – innerstaden.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi och fördjupad översiktsplan som stödjer en återbefolkning av innerstaden samt att se positivt på detaljplaner och bygglov för konvertering av kontor till bostäder i innerstaden.

1000 NYA SMÅHUSTOMTER VARAV MINST 700 PÅ KOMMUNAL MARK

För att möta medborgarnas behov och önskemål och för att vända nettoutflyttningen från Göteborg är det viktigt att småhus prioriteras högre. Småhus genererar också ett välkommet nettotillskott till stadens ekonomi som åtminstone delvis kan väga upp de stora centrala projekten som för tillfället drivs med miljardunderskott.

Stadsbyggnadskontoret har arbetat ikapp och ökat produktionen av detaljplaner under en lång följd av år och det finns många bostäder, framförallt hyresrätter i flerbostadshus, i antagna planer som ännu inte färdigställts. Pågående detaljplaner och planering för åren framåt ligger fortfarande högt med stort fokus på flerbostadshus.

Även om efterfrågan på bostäder är fortsatt stor och antalet färdiga detaljplaner medger kraftigt ökad produktion, så är betalningsviljan för denna nyproduktion bedömd till endast ca 3700 bostäder per år. Exploatörerna kan komma att avvakta med byggstart och kommunens genomförandekapacitet (till exempel gata och allmän platsmark) begränsar också nyproduktionen. Efterfrågan bedöms kunna öka om större boyta i marknära boende kan erbjudas till lägre kostnad – i klarspråk trädgårdsstad med fristående villor, radhus och stadsradhus som kan konkurrera med kranskommunernas utbud.

Staden har nu en god möjlighet att kraftsamla plankapaciteten än mer till kommunal service, studentbostäder och inte minst till att möta efterfrågan på småhustomter. Fastighetsnämnden behöver ta fram förslag på kommunal mark för småhustomter och ansöka om planbesked som medger minst 700 småhus per år från och med år 2022. Byggnadsnämnden behöver omprioritera i startplanen för att starta detaljplaner om minst 1000 småhus per år från och med år 2022.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Byggnadsnämnden får i uppdrag att starta detaljplaner innehållande minst 1000 småhus per år från och med år 2022.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att ansöka om planbesked på kommunal mark för minst 700 småhus per år från och med år 2022.

MOT ÅRETS STUDENTSTAD!

Göteborg har en stor efterfrågan på saknade kompetenser inom både offentlig och privat verksamhet. Det behövs många fler välutbildade medarbetare såväl inom välfärden som inom de utvecklingsintensiva teknikbranscherna. Lyckligtvis har vi både unga som vill utbilda sig och attraktiva lärosäten som Göteborgs Universitet och Chalmers.

Tyvärr saknas bostäder för alla studenter, vilket får till följd att lärosäten är försiktiga med att öka antalet utbildningsplatser och att studenter tackar nej till utbildningsplatser just på grund av svårigheten att ordna bostad i Göteborg. Samtidigt ser vi att såväl nationella som internationella studenter som tar examen från stadens lärosäten i hög grad blir kvar och bidrar till Göteborgs tillväxt och välfärd.

Vi vill underlätta för studenter att utbilda sig i Göteborg.

För att sätta en tydlig riktning de kommande åren vill vi sätta som mål att Göteborg ska tilldelas Sveriges förenade studentkårers utmärkelse Årets Studentstad inom 5 år. För att nå målet ska en studentstadsstrategi tas fram och en studentstadskoordinator inrättas för att koordinera studentrelaterade frågor i samverkan med studentkårer, lärosäten och näringsliv. Koordinatören har även ansvar för att idéer från Göteborgs Stads Studentforum fångas upp och hanteras eller förs till rätt förvaltning och nämnd inom staden.

För att lösa studentbostadsbristen vill vi att Göteborgs stad fortsatt och förstärkt levererar mot målet i Gbg7000+ (7000 nya studentbostäder under åren 2016–2026). De fastighetsägande förvaltningarna ska även bidra genom att identifiera lämpliga tomställda och lågt nyttjade fastigheter som inte behövs för kommunal service för överlåtelse till fastighetsaktörer för konvertering till studentbostäder. I områden och på platser (till exempel i centrala Göteborg) där det är svårt att finna yta för kommunal service, som förskola och skola, ska kommunal mark användas och detaljplaner prövas för studentbostäder.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med stadens studentkårer, lärosäten och näringsliv att ta fram en studentstadsstrategi för Göteborg.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att verka för att Göteborg ska kunna bli Årets Studentstad inom 5 år.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att inrätta en studentstadskoordinator.
- Lokalnämnden, Fastighetsnämnden, Higab och Älvstranden får i uppdrag identifiera tomställda och lågt nyttjade fastigheter som inte behövs för kommunal service för överlåtelse till fastighetsaktörer för konvertering till studentbostäder.
- Fastighetsnämnden och Byggnadsnämnden får i uppdrag att i områden och på platser där det är svårt att finna tillräcklig yta för kommunal service ta fram mark och detaljplaner för studentbostäder.

FLER UNGDOMAR SKA KUNNA FLYTTA HEMIFRÅN – STIFTELSEN GÖTEBORGS UNGDOMSBOSTÄDER

Göteborgs bostadsproduktion går fortsatt starkt med över 10 000 bostäder i pågående nyproduktion. Prognosen för färdigställda bostäder är drygt 5 000 under 2021 och drygt 6 000 under 2022. Men nyproduktion är dyr och kön till de äldre bostäderna med lägre hyra är fortsatt lång. Unga vuxna har generellt inte yrkesarbetat tillräckligt länge för att ha hunnit spara ihop till kontantinsatsen för en bostadsrätt. Många ungdomar har därför svårt att komma in på bostadsmarknaden.

Demokraterna vill ge fler ungdomar möjlighet att tidigt flytta hemifrån och få tillgång till en hyrd bostad under en period, inte minst för att ge tid till sparande till ett eget ägt boende.

För att kunna reservera bostäder för unga vuxna, till exempel 18–28 år, behöver fastigheter med bostäder inordnas i en stiftelse. Demokraterna har kontakt med flera personer som visat intresse för att genom större donationer vara medstiftare till Stiftelsen Göteborgs Ungdomsbostäder.

Göteborgs Stads bidrag som medstiftare kan vara fastigheter som inte längre är lämpliga att använda för dess verksamhet, till exempel tidigare servicehus och äldreboende. En transparent stiftelse med startresurser

i form av donationer och fastigheter, utan vinstintresse och med professionell styrelse kan utveckla och förvalta ungdomsbostäder med lägre hyror.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Kommunstyrelsen och Fastighetsnämnden får i uppdrag att tillsammans med privata donatorer bilda en stiftelse för ungdomsbostäder i Göteborg.
- Lokalnämnden, Fastighetsnämnden, Higab och Älvstranden får i uppdrag att identifiera tomställda och lågt nyttjade fastigheter som inte behövs för kommunal service för överlåtelse till fastighetsaktörer för konvertering till ungdomsbostäder i stiftelsens regi.

FRIGÖR HEDENS POTENTIAL – STARTA DETALJPLAN OCH PARALLELLA UPPDRAG I SAMVERKAN MED GÖTEBORGARNA

Återkommande görs politiska utspel om hur fantastiskt Heden är eller hur fantastiskt Heden skulle kunna bli, men det märks tyvärr inte av i de konkreta besluten. Eftersom någon tydlig plan aldrig har funnits så har Heden kommit att användas på ett slumpmässigt sätt för att hantera temporära problem som sedan blir permanenta; hotell Heden, stora asfalterade ytor för busshållplats och bilparkering, förskolepaviljonger och nu senast ett beslut om ett parkeringsdäck.

Delar av Heden är fantastisk livfullt de sommardagar när det är full aktivitet, inte minst under ungdomscuperna, men beskrivs samtidigt av många som något ödsligt och otryggt att passera över eller att behöva gå runt under vinterdygnens många mörka timmar.

Vi ger byggnadsnämnden omgående ett uppdrag att starta ett detaljplanearbete och anlita arkitektkontor i parallella uppdrag för Heden så att den potential som finns kan frigöras, och den bristande omsorgen genom de temporära lösningarna upphör.

Heden ska utvecklas med fokus på idrott och rekreation, bli grönare, innefatta mer kultur, skulptur och konst samt kopplas bättre till omgivningen. Heden ska få fler funktioner och aktiviteter för att ge fler göteborgare anledning att besöka Heden oftare. Ungdomscuperna ska kunna utvecklas genom att fortsatt nyttja Hedens ytor, planer och anläggningar.

Markparkeringarna läggs under mark eller samlas i ett parkeringshus. Visst byggande av sportfaciliteter, idrottsanläggningar, bostäder och verksamhetslokaler kan tillåtas för att skapa folklivet och tryggheten över dygnets alla timmar och för att bidra till finansieringen av den omfattande investeringen. Eventuell byggnation ska bestå av vackra byggnader som är anpassade efter den äldre strukturen och arkitekturen i den omgivande stenstaden. Ytan för idrott och rekreation ska öka.

Processen ska drivas genom att arkitektkontoren som anlitas i parallella uppdrag tar fram ekonomiskt realistiska förslag samt i dialog med göteborgarna.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Byggnadsnämnden får i uppdrag, tillsammans med övriga planerade nämnder, att starta en detaljplaneprocess och parallella uppdrag för Heden.

VÄRNA SLOTTSSKOGEN GENOM ETT KULTURRESERVAT

Slottsskogen är Göteborgs största, äldsta och mest populära park och naturområde. De vackra miljöerna inbjuder till picknick, aktiviteter, promenader, utsikter samt natur- och djurupplevelser för alla åldrar.

Slottsskogen saknar idag formellt skydd och kommunfullmäktige har därför givit Byggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett långsiktigt skydd genom att inrätta Kulturreseptatet Slotsskogen. Demokraterna säger ja till kulturreseptatet och arbetet med att ta fram föreskrifter, skötselplan och byggnadsvårdsplan.

Lindholmsförbindelsens tunnel är planerad att mynna vid Slotsskogens entré vid Linnéplatsen. Demokraterna har varit kritiska till att Lindholmsförbindelsen har beslutats utan att en lösning på denna fråga har redovisats. I det fortsatta arbetet kommer Demokraterna att verka för att spårvagnstunneln inte ska förstöra Slotsskogens entré och/eller inkräkta på reseptatet. Tunneln måste fortsätta under mark vid entrén eller ges en annan dragning så att Slotsskogen inte förstörs.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Trafiknämnden får i uppdrag att, tillsammans med övriga planerade nämnder, tillse att Lindholmsförbindelsens spårvagnstunnel inte förstör Slotsskogens entré.

SÖDRA SKÄRGÅRDEN SKA LEVA!

Demokraterna verkar för en levande skärgård som möjliggör åretruntboende. Det ställer inte bara krav på generell service utan också på att det finns ett utbud av förskolor och skolor. Det ställer också krav på färjetrafik med rimliga och rättvisa avgifter. Södra skärgården är en glesbygd i en storstadskommun. Det gör att gemensamma principer, modeller och förhållningssätt inom staden riskerar att förbise skärgårdens särskilda förutsättningar.

För att bidra till en långsiktig gynnsam befolkningsutveckling är det viktigt att Göteborg är en attraktiv stad för barnfamiljer. Om barnfamiljer ska kunna bosätta sig på öarna, arbeta och få ihop livspusslet måste förskolor och skolor finnas.

Att bedriva skolverksamhet i Södra skärgården innebär utmaningar utifrån demografi och elevunderlag. Årskullar kan skilja sig kraftigt åt i storlek från år till år vilket gör det svårt att budgetera. Det geografiska läget med tillhörande kommunikationer kan göra det extra svårt att rekrytera rektor och personal. För att möjliggöra en likvärdig förskola och skola av hög kvalitet i Södra skärgården behövs extra resurser.

Demokraterna har avsatt medel för en särskild resurstilldelningsmodell för förskolor i Södra skärgården som fullt ut tar hänsyn till öarnas specifika förutsättningar. För skolan gör Demokraterna samtidigt en satsning på höjt glesbygdstillägg för Södra skärgården.

Trafikkontoret arbetar med en ny modell för avgifter för godstransporter med färja till Södra skärgården. Förslaget ger kraftiga prisökningar för vissa öar och vissa typer av transporter. I samband med detta har trafikkontoret även lyft frågan om att retroaktivt göra en kraftig indexuppräknings av avgifterna. Detta arbete behöver pausas för att först landa den principiella frågan om hur skärgårdens färjetransporter ska kunna hanteras på ett sätt likvärdigt med transporter över land.

Göteborgs stad har beviljat detaljplaner och bygglov för bostäder i skärgården och har därmed ansvar att tillhandahålla övergripande infrastruktur för avsett ändamål. För jämförbara bebyggelseområden på land finns generellt inga vägavgifter på de vägar som behövs för att transportera sig till och från området – oavsett hur avlägset beläget det utbyggda området ligger. Det finns en risk att de som transporterar gods till och från Södra skärgården utan rimliga skäl avgiftsbeläggs för nyttjandet av den typ av samhällsgemensam trafikinfrastruktur som för alla andra är skattefinansierad.

Demokraterna avsätter medel för att kunna ta bort avgiften för godstransporter.

Parkeringssituationen vid Saltholmen har inte lösts på ett rimligt sätt trots politisk majoritet för detta. Demokraterna anser att det är självklart att parkering för de boende i Södra skärgården ska prioriteras och lösas på Saltholmen. Vi kommer lyfta frågan i kommunstyrelsen då de berörda nämnderna och bolagen uppenbart misslyckats med att verkställa beslutet.

Uppdrag från kommunfullmäktige

- Förskolenämnden får i uppdrag att säkerställa en resursfördelningsmodell för Södra skärgården där hänsyn tas fullt ut till skärgårdens särskilda förutsättningar.
- Trafiknämnden får i uppdrag att frysa avgifterna för godstransporter med färja till Södra skärgården i väntan på principiella klargöranden och ställningstaganden.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att redovisa förslag på hur "väg över vatten" ska hanteras utifrån samma principer som "väg över land".
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillse att fullmäktiges majoritetsbeslut om att lösa parkeringen på Saltholmen verkställs.

KOMMUNÖVERGRIPANDE

EKONOMI

Kommunfullmäktiges övergripande ekonomiska mål

- En långsiktigt hållbar finansiering av välfärd och investeringar

KOMMUNFULLMÄKTIGES INRIKTNING

Förutsättningar inför 2022–2024

Det prognosticerade resultatet per augusti för Göteborgs Stad 2021 är 1,8 mdkr, ett resultat som liksom 2020 års resultat ligger långt över förväntningarna. I huvudsak beror resultatet på statliga bidrag i form av sjuklöneersättning samt att endast kärnverksamhet kunnat upprätthållas under pandemin. För kommande år kan sådana överskott inte förväntas, när verksamheterna går tillbaka till normalläge samtidigt som arbetslösheten fortfarande är relativt hög och behoven inom välfärden växer. Samtidigt finns stora upparbetade överskott i resultatutjämningsreserven, varför Demokraterna inte ser något skäl att lägga ytterligare överskott på hög med tanke på den rådande situationen.

De närmaste åren stagnerar utvecklingen av antal barn i skolåldern, men resursbehoven är fortsatt stora på grund av tidigare underfinansiering, i kombination med ökande behov till följd av fler i utanförskap och många, såväl barn som vuxna, med otillräckliga språk- och grundkunskaper.

Resursbehoven inom äldreomsorgen och funktionsstöd ökar, dels till följd av befolkningsutvecklingen, dels till följd av tidigare underfinansiering, medan effektiviseringsvinster av omorganisation från stadsdelsnämnder till facknämnder ännu inte har kunnat återrapporteras.

Den pågående facknämndsöversynen inom stadsutvecklingsområdet syftar till en ny och mer effektiv organisation som planeras genomföras under 2023. Omorganisationen kommer att kräva ekonomiska resurser innan den är fullt genomförd och tidigast 2024 kan effektivitetsvinster börja hämtas hem.

Delar av näringslivet och framförallt besöksnäringen som drabbats av pandemin, behöver stöd av kommunen för en snabb återstart. Det kan handla både om ekonomiskt stöd genom minskade avgifter för tjänster inom myndighetsutövningen, stöd till de kommunala evenemangen samt annat stöd genom till exempel Business Region Göteborgs verksamhet. Även på detta område behöver staden satsa under 2022.

Samtidigt står Göteborg inför större och mycket mer skrämmande problem. Parallellsamhällen har vuxit fram; utanförskap, hedersförtryck och kriminalitet ökar, tryggheten minskar. Detta är problem som måste åtgärdas omgående, kraftfullt och uthålligt.

Utgångspunkt för Demokraternas budgetförslag för 2022–2024 är därför:

- kraftfulla insatser för ökad trygghet och integration,
- fullt finansierad välfärd,
- direktiv för långsiktigt hållbar finansiering av det kommunala uppdraget samt
- återstart av näringslivet för ökad sysselsättning och tillväxt.

En miljard kronor avsätts för ett omfattande trygghetspaket under perioden, se sid 8. Denna satsning är en investering för framtiden, men belastar resultatet under perioden väsentligt.

Kommunal skattesats

Skattesatsen bibehålls på 21,12 för 2022.

En sänkning av skattesatsen vore önskvärd, då kommunalskatt är en platt skatt som drabbar låginkomsttagare relativt sett hårdare, samtidigt som Göteborgs skattesats ligger långt över Stockholms. Men då Göteborg under många år ådragit sig olönsamma och kostsamma projekt samt en ineffektiv organisation, ligger en sänkning av den kommunala skattesatsen inte inom räckhåll de närmaste åren. Med en förbättrad ekonomi- och investeringsstyrning bör en höjning av skattesatsen dock kunna undvikas.

Beräkningsgrunder – kommunbidrag

Som underlag har använts föregående års kommunbidrag, uppräknat med pris-kompensation enligt PKV-index. Nivåer som använts är per SKR:s prognos den 30 september 2021.

2022: 2,1 procent.

2023: 2,5 procent.

2024: 2,3 procent.

Till detta läggs kompensation respektive avdrag för befolkningsförändringar, effekter av förändringar i hyresmodeller etc., samt särskilda satsningar enligt specificerad lista (se avsnitt Ekonomisk sammanställning) och i förekommande fall utpekade effektiviseringar.

Jämförelsestörande post 2022 – återföring av ej realiserbara marknyttor

Som ett led i en mer affärsmässig syn på våra gemensamma resurser bör kommunen säkerställa att staden får vad staden betalar för. Demokraterna har identifierat en avsättning, som resultatfördes 2011, för beräknade marknyttor som förutsattes uppkomma till följd av frigjord och byggbar mark i anslutning till Västlänken och som staden därför skulle skjuta till som delfinansiering av Västsvenska Paketet. Inklusive indexering beräknas beloppet uppgå till 467 mkr per den 31 december 2021 och preliminär plan är att beloppet ska utbetalas under 2022.

När nu projektering av alla stationsområden och samtliga detaljplaner färdigställts, framgår att inga marknyttor kan realiseras. Istället skapar tågtunnelns ytliga läge och känsliga grundläggning dyrare anläggningskostnader och väsentligt mindre byggbar yta. Alla detaljplaner i anslutning till stationsområdena går med ekonomiskt underskott, av skäl som endast utförande part (Trafikverket) råder över.

Då dessa marknyttor inte uppstår, uppstår inte heller denna exploateringsinkomst utan dessa medel utgörs av göteborgarnas skattemedel. Skattemedel ska gå till välfärd, inte till att täcka upp för brister i utförandet hos annan part.

Medfinansieringsavtalet ska därför omförhandlas i denna del och avsättningen återföras vilket ger en positiv effekt på resultatet för 2022. I avvaktan på utgång av förhandlingen läggs beloppet till en ökning av resultatutjämningsreserven.

Fullfondering av pensionsåtagandet

Enligt nu rådande ordning redovisas avsatta medel för pensionsåtaganden som uppkommit före 1998, endast som en not i årsredovisningen. I själva verket utgör dessa en dold skuld för Göteborgs stad på omkring 10 miljarder kronor.

Genom att ta in skulden i stadens balansräkning, genom så kallad fullfondering, synliggörs den och ger en mer rättvisande bild av kommunens ekonomiska ställning.

Resultatredovisningen blir känsligare för externa aspekter som ändrade basbelopp, livslängdsantaganden och diskonteringsränta, men åtagandet för staden påverkas i praktiken inte. I tabell nedan framgår de beräknade effekter som påverkar stadens resultat- och balansräkning under perioden.

Effekt av fullfondering, prognos per 31 augusti 2021

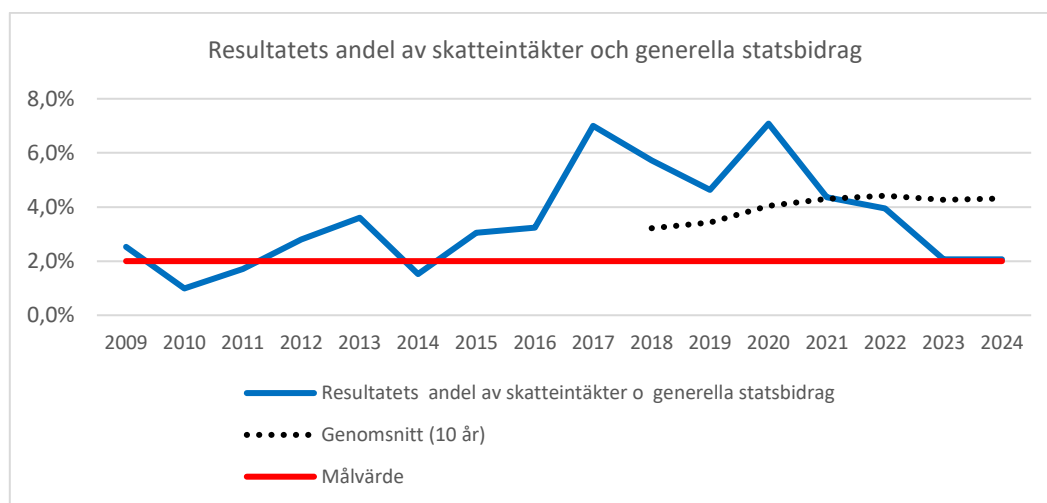
Ansvarsförbindelse inkl. löneskatt mnkr	2022	2023	2024
Ingående balans	10 225	9 860	9 525
Ränteuppräknig	70	70	65
Basbeloppsuppräknig	200	230	210
Utbetalningar	- 610	- 620	- 630
Övrigt	- 25	- 15	- 5
Utgående balans	9 860	9 525	9 165
Resultateffekt om fullfondsmodell (minskad kostnad)	365	335	360

Fotnot: Resultateffekter av fullfondering har avräknats från balanskravet, se Ekonomisk Sammanställning. Effekter på resultat och soliditet bör beaktas vid nyckeltalsanalys.

RIKTLINJER FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Resultatandel

Resultatmålet om två procent av skatter och generella statsbidrag uppnås med detta budgetförslag. Till följd av den nödvändiga trygghetssatsningen belastas resultatet med 300, 350 respektive 350 mkr under i respektive år 2022–2024. Men tillsammans med de stora överskotten från de senaste åren uppnås målvärdet för genomsnittet över en rullande tioårsperiod. Resultatet för 2022 uppvägs av återläggningen av avsatta medel för ej realiserbara marknyttor.

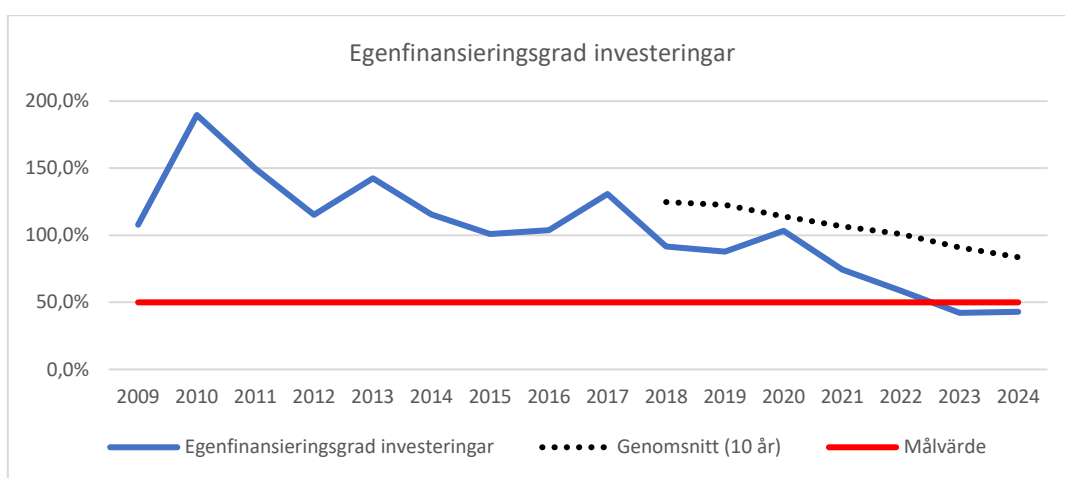

Investeringsvolym och egenfinansieringsgrad investeringar

Prognosticerade investeringsvolym har lämnats oförändrade, trots att Demokraterna vill utesluta några investeringar i föreliggande plan. Det finns andra stora behov av investeringar i såväl skolor, äldreboenden, idrottsanläggningar som infrastruktur utanför planen som kan behöva prioriteras upp.

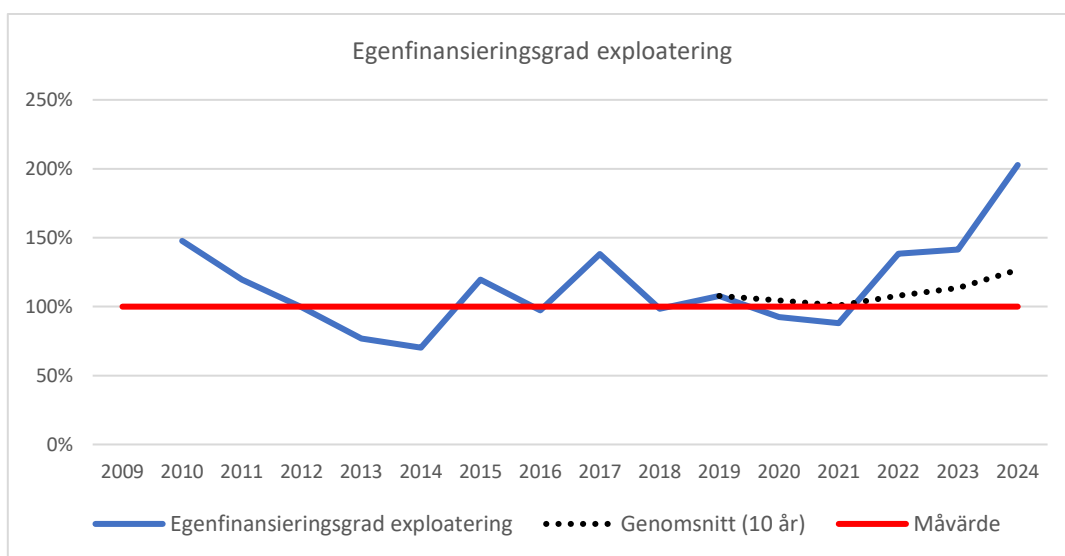
Volymerna är inte något problem i sig om investeringarna kan motiveras av verkliga behov och/eller lönsamhet. Det föreligger dock mycket stora brister i investeringsstyrningen, vilket nu lett till att behov av anläggningar för kommunal service ökat. Göteborgs Stad har samtidigt försatts sig i ett läge där staden tvingas lånefinansiera sina investeringsåtaganden. De prognosticerade ackumulerade effekterna i form av drifts- och kapitalkostnader ökar i snabbare takt än skatteunderlaget.

I kommunstyrelsen pågår ett arbete för en förbättrad investeringsstyrning. Demokraterna verkar för en väsentligt förtydligad, faktabaserad och behovsstyrd beslutsprocess med fokus på samhällsekonomisk och/eller miljömässig nytta. Om trenden med upprepade felinvesteringar fortsätter, kommer staden inte att klara att finansiera sitt kärnuppdrag. Se vidare under kapitlet Ekonomistyrning.

Exploateringsvolym och egenfinansieringsgrad exploatering

Exploateringsekonomi måste vara lönsam över tid. Det finns goda förutsättningar med en stor mängd orealiserade tillgångar i stadens ägo. Demokraterna har identifierat en omfattande potential och upprättat ett antal uppdrag till Fastighetsnämnden, för ökad framdrift och lönsamhet inom exploateringsekonomi samt högre realisationsvinster, se under kapitlet Nämnder/Fastighetsnämnden.

Förändrade redovisningsrekommendationer

Från år 2022 gäller att vissa inkomster såsom gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag ska intäktsföras i sin helhet vid färdigställande av en investering, istället för att som tidigare matchas mot avskrivningarna. Detta ger vissa år stora effekter på resultatet. Stadens riktlinje för god ekonomisk hushållning måste anpassas härefter.

Budgetförslagets långsiktiga utfall

Under perioden är trendlinjen nedåtgående för tre av fyra nyckeltal. Den stora trygghetssatsningen tynger resultatet under perioden, samtidigt som effektiviseringar och omorganisationer ännu inte givit effekt. Trots detta uppnås målvärdena för alla nyckeltal under perioden.

Mot slutet av perioden förväntas lånebehov, kapitalkostnader och behoven i välfärden öka mer än den prognosticerade skatteunderlagsutvecklingen. Det är därför av avgörande vikt att omorganisationer och effektiviseringar har fått effekt under planperioden och hela staden har ställt om sin ekonomistyrning och investeringsstyrning, se vidare i kapitlet Ekonomistyrning.

Målvärden enligt budgetförslag för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	Målvärde 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024
Resultatets andel av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	3,9%	2,1%	2,1%
Egenfinansieringsgraden av investeringar	59%	42%	43%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	108%	113%	127%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	15%	15%	15%

Budgetförslagets utfall på de långsiktiga inriktningarna för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	2022	2023	2024
Resultat bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	4,4%	4,3%	4,3%
Egenfinansieringsgraden av investeringar bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 50 procent	101%	91%	84%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	108%	113%	127%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	20,6%	20,1%	19,5%

Kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att revidera Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning till följd av den nya intäktsrekommendationen RKR R2.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda om Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning behöver revideras med anledning av fullfondering av pensionsåtagandet före 1998.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att omförhandla medfinansieringsavtalet för Västsvenska Paket med avseende på de icke realiserbara marknyttorna om 400 mkr i 2009 års värde, så att beloppet med tillägg för årlig indexering kan återföras till staden istället för att utbetalas.

VÄLFÄRDSUTMANINGEN

Fram till 2030 ökar andelen över 80 år samt andelen barn och unga, medan andel i arbetsför ålder minskar. Behoven i utbildningssektorn men särskilt inom vård och omsorg förväntas öka kraftigt medan färre förväntas försörja fler.

Göteborg har en lägre försörjningskvot än kommungenomsnittet i Sverige, men har istället en stadsutvecklingstakt med tillhörande investeringsvolym som i mitten av 2020-talet kommer att börja falla ut som ökande drift- och kapitalkostnader. Stadsledningskontoret bedömer att det tillkommande kommunbidragsbehovet som följer av detta är betydligt större än den prognostiserade skatteunderlagsutvecklingen.

Samtidigt innebär den demografiska utvecklingen att det behövs väsentligt fler som arbetar i välfärdsyrkena, medan arbetskraften relativt sett minskar. Utmaningen är således att säkra både kompetensförsörjningen och finansieringen av ökande behov av välfärd och investeringar – utan att höja skattenivåerna.

Finansiering av drift

Om intäkts- och kostnadsutvecklingen förutsätts vara opåverkbara i Göteborgs Stad är ekvationen naturligtvis olöslig utan att höja kommunalskatten. Men intäktsnivåerna kan öka, på flera sätt.

Genom att bygga fler småhus och därigenom stoppa utflyttningen av framförallt barnfamiljer, kan skattekraften öka. Vidare behöver Göteborg fortsätta expandera med fler bostäder och arbetsplatser.

För att attrahera ny skattekraft behöver Göteborg dessutom erbjuda trygghet och välfärd, ett attraktivt boende och ett varierat utbud av kultur, handel, restauranger och andra fritidsaktiviteter, samt inte minst, ett gott företagsklimat.

Fler av de som står utanför arbetsmarknaden måste in. Nya göteborgare med bristfälliga språkkunskaper måste lära sig svenska för att öka sin anställningsbarhet. Invandrare med yrkeskunskaper behöver få snabb hjälp att validera dem och intensifierad språkträning för att snabbt komma i arbete. Även arbetsföra med försörjningsstöd behöver bidra i samhället, genom skötselåtgärder, enklare tillverkning eller service.

Staden äger tillgångar som inte ger rimlig avkastning. Demokraterna lägger därför direktiv om besparingar och kostnadsminskningar i bolagssektorn. Genom effektiviseringar kan den långsiktigt hållbara utdelningen öka.

Finansiering av investeringar

För att minska lånefinansieringen av stadens investeringar, måste stadens tillgångar frigöras. Exempel på detta är bättre exploateringsöverskott, avyttring av lågavkastande tillgångar, ombildningar i områden som domineras av hyresrätter samt friköp av tomträtter.

Kompetensförsörjning

Först och främst måste Göteborgs Stad kunna erbjuda en trygg arbetsplats, fri hot, våld och otillbörlig påverkan samt fri från tystnadskultur. Staden måste vidare erbjuda konkurrenskraftiga arbetsvillkor för att vara attraktiv som arbetsgivare. Osakliga löneskillnader ska elimineras och staden ska kunna erbjuda motsvarande lönevillkor i välfärdsyrkena som övriga kommuner i Göteborgsregionen.

Arbetsmiljön måste förbättras för att motverka långtidssjukskrivningar. Arbetet inom Göteborgs Stad ska erbjuda en meningsfull tillvaro med påverkbara arbetstider och hållbara arbetsscheman. Den administrativa belastningen måste minska, så att mer tid frigörs för mötet med omsorgstagare/elev/klient.

Fler göteborgare måste också komma i arbete genom att de som står utanför arbetskraften utbildas och rustas för att delta. Motprestationskrav för försörjningsstöd kan innefatta utbildning och språkutveckling för att öka anställningsbarheten.

Staden bör också utveckla ett program för kompetensväxling, där befintliga medarbetare utbildas och utvecklas för att kunna ta sig an nya arbetsuppgifter.

Reformerad ekonomistyrning

En långsiktigt hållbar finansiering av kärnverksamheter och välfärd, med en hållbar arbetsmiljö samt kompetent och motiverad personal, kräver en reformerad ekonomistyrning och effektiviseringar i huvudsakligen andra delar av verksamheten.

Inom välfärden kan effektivisering av vissa arbetsmoment uppnås genom digitalisering, till exempel digital dokumentation, robotiserad handläggning av försörjningsstöd och så vidare – men bara till en viss gräns. Men effektivisering får aldrig leda till minskade ambitioner i välfärdstjänster eller sämre arbetsmiljö för våra anställda.

Göteborgs Stad har dock, vid jämförelse av referenskostnader mot andra storstäder, en hög nettokostnadsavvikelse i de flesta välfärdsnämnder. Då samma nämnder samtidigt har strukturellt underbetalda medarbetare, höga sjukskrivningstal och hög personalomsättning behöver dessa nämnder utreda vad i organisationen som driver kostnader och vad som kan effektiviseras eller elimineras. De medel som frigörs kan omfördelas till kärnverksamheten.

I alla stadens nämnder och bolag måste ett målmedvetet arbete inledas med att omfördela medel från stödaktiviteter, externa inköp, intern förvaltning och interna processer till kommunens kärnuppgifter. Ambitionsnivån i de interna processerna kan behöva sänkas, till förmån för bibehållen, eller högre, ambitionsnivå i välfärden. Interna tjänster och intern förvaltning måste utföras under incitamentsstyrning för bättre framdrift och leverans.

Kostnadskontroll i den interna förvaltningen

Nya ekonomistyrningsmodeller för bättre effektivitet måste utarbetas. Ett exempel är den pågående utredningen om ekonomistyrningsmodell för internhyror och tomställda lokaler i Lokalnämndens bestånd. Enligt stadsledningskontorets utredning (0518/21) ligger Lokalnämndens utgiftsnivå för fastighetsförvaltning, underhåll och delar av nyproduktionen "klart över branschsnittet".

Den nu antagna hyresmodellen saknar helt incitament för hyresgästen att effektivisera sitt lokalutnyttjande, liksom den saknar incitament för Lokalnämnden och byggande aktörer att hålla nere sina kostnader, då dessa övervältras på hyresgästen. Här behöver hyrande nämnder anlägga ett mer affärsmässigt synsätt.

Vidare saknas helt möjligheter för internhyresgästen att påverka sina hyreskostnader, utan att minska sina lokalytor. Alla hyror sätts efter självkostnadsprincipen. Det innebär att en förvaltning inte har några incitament att minska sina kostnader, då de kan övervältras på andra förvaltningar. Då en stor del av de interna

upplåtelseerna sker till skolor och äldreomsorg, belastar den bristande ekonomistyrningen i lokalförvaltningen välfärdens driftsbudgetar.

Utredningen ska vara klar vid årsskiftet 2021/2022 och bör förväntas leda till en väsentligt förbättrad ekonomistyrning inom lokalförvaltningen.

Bättre intern kostnadskontroll

Kostnadsnivåer och effektivitet i alla förvaltningar måste följas upp på en mer nedbruten nivå än tidigare. Kostnader för olika delar av verksamheten, personal, lokaler och inköp i både välfärdsproduktionen och i de interna processerna, ska framgå av internredovisningen och nyckeltal ska tas fram och följas upp löpande.

Det bör prövas i varje enskilt fall om personal inom administration och interna processer måste ersättas vid naturlig avgång eller om vederbörandes arbetsuppgifter kan omfördelas, effektiviseras eller automatiseras.

Det bör värderas om ambitionsnivån kan sänkas inom de interna processerna, till exempel reklam och kommunikation, resor och konferenser, användning av konsulter, dokumentation och administration. Göteborgs Stad har till exempel cirka 400 styrdokument som måste uppdateras med jämna mellanrum. Västra Götalandsregionen har cirka 100 utöver de medicinska. Antalet styrdokument bör kunna reduceras märkbart med ökad tydlighet.

Besparingar och kostnadskontroll i externa inköp

Göteborgs Stad externa inköp uppgick till ungefär 26 miljarder kronor under 2020 enligt årets Spend-rapport. En stor del är bygg- och anläggningskostnader, utbildning, omsorg samt råvaror och förnödenheter, men siffrorna omfattar även inhyrda konsulter och andra externa tjänster och varuinköp. En jämförelse mellan 2019 och 2020 visar till exempel att det under pandemiåret spenderades 108 mkr mindre på resor och konferenser än föregående år. Vidare bör utredas varför en omotiverat hög andel av inköpen sker i december.

Genom ett gemensamt och strategiskt inköpsarbete, samt genom uppföljning av genomförda inköp och entreprenader finns stor potential för såväl kvalitetsförbättringar som besparingar, se vidare under Nämnden för Inköp och Upphandling.

Stärkt investeringsstyrning

Investeringsstyrningen måste också förbättras. Beslutsprocess och beslutsunderlag ser olika ut i olika delar av staden. Hållbarhetsdimensionerna redovisas på ett otydligt sätt och besluten är inte sällan mer önskestyrda än behovsstyrda. Volymerna är nu på en nivå som ger högre framtida kostnadsökningar än vad som motsvaras av den förväntade skatteunderlagsutvecklingen och underställas prioritering. I kommunstyrelsen pågår nu en översyn av stadens investeringsstyrning, för att stödja den politiska prioriteringen.

Kommunfullmäktiges mål för planperioden 2022 - 2024:

- Den nya stadsutvecklingsorganisationen har sätts och effekten visar sig genom bättre exploateringsekonomi och framdrift, mer effektiv stadsplanering, samordnad investeringsstyrning med mindre förgäveskostnader, mer effektiv skötsel och drift, samt eliminering av alla former av dubbelarbete på stadsutvecklingsområdet.
- Välfärdsnämnderna har ställt om den del av verksamheten som kan effektivisera sina processer och den verksamhetsnära personalen ska vara väl utbildad och motiverad med låga sjukskrivningstal och låg personalomsättning. Referenskostnaderna är i nivå med jämförbara städer utan att kvaliteten påverkats negativt.
- En för varje år ökande andel av kommunbidragen går till respektive nämnds kärnverksamhet.
- Personalomsättning och sjukskrivningstal har minskat i alla verksamheter.
- Den interna lokalförvaltningens kostnadsnivå är jämförbar med branschsnittet.

Kommunfullmäktiges uppdrag till samtliga nämnder

- Nämnden får i uppdrag att identifiera och redovisa konsekvenser av besparingar utanför kärnverksamheten motsvarande 0,25; 0,5; 0,75; 1,0; av nämndens kommunbidrag, senast i verksamhetsnomineringen 2022.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Kommunstyrelsen

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att bevaka och följ upp samtliga budgetuppdrag till nämnder.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att initiera utveckling av nya ekonomistyrningsprinciper för stadens nämnder.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utveckla en investeringsstyrningsprocess med tydligare beslutssteg, i syfte att undvika förgäveskostnader, prioriterad behovsstyrning, lägre miljöbelastning och bättre socioekonomisk fördelning.

NÄMNDER

ARKIVNÄMNDEN

Enligt uppdrag.

BYGGNADSNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Byggnadsnämnden

- Stadsutvecklingen i Göteborg ska svara upp mot efterfrågan på olika typer av boenden, arbeten, förskolor, skolor, service, idrott, park- och naturmiljöer samt kultur.

Kommunfullmäktiges inriktning för Byggnadsnämnden

Byggnadsnämndens övergripande ansvar är att tillse att stadsutvecklingen i Göteborg svarar upp mot efterfrågan på olika typer av boenden, arbeten, förskolor, skolor, service, idrott, park- och naturmiljöer samt kultur. För att lyckas med detta måste flera större strategiska förändringar genomföras.

Översiktsplanen – ett viktigt strategiskt dokument

Översiktsplanen är ett av stadens viktigaste strategiska dokument. Det måste vara ett styrdokument som är överordnat andra dokument och som tydligt anger utbyggnadsriktningar. Översiktsplanen måste utgå från förhållandet till och utvecklingen i grannkommunerna dit många av Göteborgs barnfamiljer tvingas flytta.

En långsiktig strategisk planering av trafiksystemen i samklang med stadsutvecklingen bör upprättas för att bli en integrerad del av översiktsplanen. Stadens sammanlänkande gator, stråk och leder måste markeras på kartan och riktningar för nybyggnation behöver vara tydligt utpekade.

För att stadsutveckling ska få en god förmåga att leverera nyttigheter som svarar upp mot medborgarnas behov och önskemål krävs djuplodande prognoser som baserar sig på vederhäftiga statistiska underlag och som beskriver tillståndet i hela staden ur flera aspekter.

I tidigare framtagna översiktsplaner har det med facit i hand visat sig att de prognoser som redovisats har haft stora brister. Brister som lett till felaktiga beslut som kostat staden mycket resurser. Det ligger i sakens natur att alla prognoser inrymmer stora osäkerheter. För att kunna hantera detta bör staden börja med att alltid redovisa hur planer och beslut påverkas av olika framtidsscenarier.

Ökat antal småhus och mer industrimark

Antalet småhus, radhus och stadsradhus med marknära boende behöver öka i detaljplanerna för att fler göteborgare ska kunna ha en möjlighet att stanna inom kommunen i livets alla skeden samtidigt som staden får en stabilare skattebas. Fler nya industri-, verksamhets- och logistikområden behöver öppnas upp för företagsetableringar.

Nöjdkundindex

Målsättningar inom stadsutveckling kan inte sättas i antal bostäder av politiker från ovan eftersom bostadsbyggandet har ett tydligt marknadsorienterat inslag. Däremot kan mål sättas på hur bra Göteborgs Stad svarar upp mot medborgarnas och aktörernas efterfrågan och hur väl dessa känner sig bemötta av stadens tjänstemän. Mål ska sättas om att arbeta bort plankön och minska tiden i plan- och bygglovsprocesserna, samtidigt som nöjdkundindex för medborgare och företag som nyttjar förvaltningens tjänster mäts och målsätts.

Evidensbaserad stadsutveckling

Stadsbyggnad bör i högre grad genomsyras av evidensbaserad stadsutveckling där tidigare praktisk erfarenhet, vetenskaplig evidens och inte minst medborgares lokalkännedom och önskemål får gemensamt genomslag. Detta förutsätter att genomförd stadsplanering följs upp så att stadens organisationer kan få ett ständigt lärande om vilka strategier och val som leder till måluppfyllnad.

Omgivande bebyggelse, stadens historia, de äldre stadsplaner som finns och inte minst planen för *Göteborgs utvidgade innerstad / Historisk stadsplaneanalys* samt *Värdeskapande stadsutveckling – Stadskvaliteter i Göteborg* ska vara utgångspunkter som tydlig märks i slutresultatet. En tidig samsyn om hur specifika områden ska utvecklas är nödvändig för att undvika sena planändringar. Vi ser även fler återuppbyggnadsprojekt på de platser där historisk bebyggelse rivits utan någon lämplig ersättning.

Fler byggaktörsdrivna detaljplaner

Generellt ska fler byggaktörsdrivna detaljplaner möjliggöras samtidigt som stadens förvaltningar inriktar sig på att leverera en genomarbetad helhetsplanering i fördjupade översiktsplaner.

Inrätta ett Skönhetsråd

Vi vill inrätta ett skönhetsråd som kan ge byggnadsnämnden råd om arkitektur, estetik, skönhet och hänsyn till Göteborgs historia och karaktär i detaljplaneprocess och bygglovsskede (se vidare under Kulturnämnden).

Frigör Hedens potential

Vi ger byggnadsnämnden omgående ett uppdrag att starta ett detaljplanearbete för Heden och anlita arkitektkontor i parallella uppdrag och så att den potential som finns kan frigöras, och den bristande omsorgen genom de temporära lösningarna upphör (se vidare under reformen "Frigör Hedens potential – starta detaljplan och parallella uppdrag i samverkan med göteborgarna").

Strategi för en innerstad som återbefolkas

För att öka tryggheten under kvällar och nätter och att skapa ett stabilare lokalt kundunderlag behöver innerstaden återbefolkas och Byggnadsnämnden ska ta fram en strategi för att möjliggöra detta (se reformen "Innerstaden ska vara Göteborgs levande hjärta").

Ordning och reda och ökad trygghet

Som en del i arbete med ordning och reda och ökad trygghet i vår stad avsätts medel för att korta tiden för att åtgärda tillsynsärenden.

I Göteborg finns flera områden som redan är bebyggda som har ett högt exploateringsstryck men där detaljplan saknas. Detta leder till en rättsosäkerhet för de boende då det är möjligt att söka bygglov för ökad exploatering utan att det provas i detaljplan enligt PBL (Plan- och bygglagen). Byggnadsnämnden får en extra tilldelning för att starta detaljplaner för områden som inte är detaljplanlagda för att öka rättssäkerheten enligt PBL i dessa områden.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Byggnadsnämnden

- Byggnadsnämnden får i uppdrag, tillsammans med övriga planerande nämnder, att tillse att översiktsplanen blir ett välutvecklat och överordnat styrdokument.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att alltid redovisa hur planer och beslut påverkas av olika framtidsscenarier.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att i detaljplaneprocesserna ta utgångspunkt i omgivande bebyggelse, stadens historia, de äldre stadsplaner som finns och inte minst, i relevanta fall, planen för *Göteborgs utvidgade innerstad / Historisk stadsplaneanalys* samt *Värdeskapande stadsutveckling – Stadskvaliteter i Göteborg*, vilket tydligt ska märkas i slutresultatet.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att minska kön till start av detaljplan genom att använda sig av byggherredrivna detaljplaner.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att i detaljplaneprocesserna säkerställa att kommunal service har tillgång till planlagd mark (eller befintliga byggnader) för att kunna byggas ut i takt med bostadsbyggandet.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att starta detaljplaner innehållande totalt minst 1000 småhus under 2022.
- Byggnadsnämnden och Fastighetsnämnden får i uppdrag att i områden och på platser där det är svårt att finna tillräcklig yta för kommunal service ta fram mark och detaljplaner för studentbostäder.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag, tillsammans med övriga planerade nämnder, att starta en detaljplaneprocess och parallella uppdrag för Heden.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi och fördjupad översiktsplan som stödjer en återbefolkning av innerstaden samt att prioritera detaljplaner och bygglov för konvertering av kontor till bostäder i innerstaden.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag, tillsammans med Fastighetsnämnden, att följa upp stadsutvecklingsprojekten så att stadens organisationer kan få ett ständigt lärande om vilka strategier och val som leder till stadsbyggnadsmässig måluppfyllnad.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att korta tiden för att åtgärda tillsynsärenden som en del i arbetet med ordning och reda och ökad trygghet i vår stad.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att starta detaljplaner av mark som inte är detaljplanlagd i redan bebyggda områden med högt exploateringsstryck för att öka rättssäkerheten enligt PBL i områdena.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att skydda ålgräsängar genom biotopskydd.
- Byggnadsnämnden får i uppdrag att påskynda bildning av kommunala naturreservat för viktiga Natura 2000-områden.

Indikatorer och målsättningar för Byggnadsnämnden

- Kortare väntetid i plankö; kortare tid för planbesked och kortare tid mellan planbesked och planstart.
- Utbyggnad av kommunal service sker i takt med bostadsbyggandet.
- Detaljplaner innehållande totalt 1000 småhus startas under 2022.
- Målet i Gbg7000+ ska uppfyllas (7000 nya studentbostäder under åren 2016 – 2026).
- Nöjdhetsindex hos medborgare och byggaktörer mäts och målsätts för detaljplanarbete, bygglov, med mera.
- Alla stadsutvecklingsprojekt som har färdigställts under 2021 har följts upp.

FASTIGHETSNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Fastighetsnämnden

- Stadsutvecklingen i Göteborg ska leverera kortsiktigt hållbar exploateringsekonomi och långsiktigt hållbar helhetsekonomi för stadens invånare och Göteborgs Stad.

Kommunfullmäktiges inriktning för Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens övergripande ansvar är att tillse att stadsutvecklingen i Göteborg levererar kortsiktigt hållbar exploateringsekonomi och långsiktigt hållbar helhetsekonomi för staden och dess invånare samtidigt som den svarar upp mot efterfrågan på olika typer av boenden, arbeten, förskolor, skolor, service, idrott, park- och naturmiljöer samt kultur.

Förbättrad ekonomistyrning

Förvaltningens resultat- och balansräkningar ska genomlysas och tydliga riktlinjer för dessa formuleras. Avkastningskrav för det brokiga fastighetsbeståndets olika delar behöver sättas. Som beskrivits tidigare i reformavsnittet under rubriken "Underhållsplan för staden" är fastighetsnämnden en av de nämnder som behöver göra en systematisk inventering och planering av underhåll och renovering av fastighetsbeståndet. Nämndens sammantagna investeringsbehov i befintliga fastigheter behöver utvärderas.

Staden ska ses och hanteras som en produktionsfaktor som ska ha en god förmåga att leverera nyttor och ekonomisk tillväxt. Ekonomin i stadsutvecklingen bör hanteras redan i de fördjupade översiktsplanerna. Fastighetsnämnden som idag har det övergripande ekonomiska ansvaret i exploateringsprojekten bör driva den aspekten även i de fördjupade översiktsplanerna.

Fastighetsnämnden ansvarar för att de detaljplaner som tas fram på kommunal mark ska ha ett ekonomiskt genomförbart exploateringsprojekt. Realistiska redovisningar över exploateringsprojekts ekonomi ska finnas med i beslutsunderlagen från början i detaljplaneprocessen. Senast till granskning ska en genomförandestudie som ger en ekonomisk uppskattning med precision ha genomförts. Projektets påverkan på helhetsekonomi för staden ska bedömas med uppskattningar av skatteintäkter och driftskostnader för allmän platsmark och kommunal service.

Förtydligt ansvar och fördelning av kostnader i exploateringsprojekt

Ansvar och kostnader ska förtydligas genom att samtliga exploateringsprojekt ska redovisas på ett enhetligt sätt. För att få jämförbara kalkyler mellan olika projekt, måste kostnader som är föranledda av det aktuella projektet särskiljas från kostnader för eftersatt underhåll, och som drabbar staden oavsett om projektet genomförs eller inte. Därutöver måste det också framgå vilka kostnader som avser kostnader för investeringar som görs för hela staden och som egentligen inte är nödvändiga för själva projektets genomförande, och som skulle belasta staden oavsett om projektet genomförs eller inte.

Större intäkter genom fler småhus, högre andel bostadsrätter och friköp av tomträtter

Genom försäljning av fler småhustomter och en ökad andel bostadsrätter i flerbostadshus på kommunal mark ska exploateringsekonomi i utvecklingsprojekten förbättras. Genom friköp av tomträtter och försäljning av mark på arrende ska Fastighetsnämnden leverera större intäkter till stadens gemensamma kassa. Se även under "Använd stadens tillgångar till trygghet och välfärd" i reformavsnittet.

Andelen småhus och radhus behöver öka för att fler göteborgare ska kunna bo i kommunen hela livet samtidigt som staden får en stabilare skattebas. Generellt, och särskilt i hyresrättsdominerande områden, bör fler invånare ges möjlighet till att äga sitt boende genom nyproducerade småhus, radhus, stadsradhus och bostadsrätter. Detta är ett led i att stabilisera och höja livskvaliteten i områden som idag kännetecknas av en stor omflyttning. Fastighetsnämnden bidrar genom att tillgängliggöra kommunal mark för detta ändamål.

Fastighetskontoret bör även i högre grad ansöka om planbesked för småhus på kommunal mark, vilken först efter antagen plan säljs styckevis med färdiga byggrätter.

De problem med skenade avgälder som uppkommit för tomträtthavare i samband med de senaste decenniernas värdestegring måste lösas på ett rättvist sätt. Vi verkar för att genom friköpsmöjligheter avveckla hela tomträttsystemet. Se tidigare i reformavsnittet under rubriken "Friköp av tomträtter, ombildningar och dämpade hyreshöjningar".

Utbyggnad av kommunal service

Fastighetsnämnden ska underlätta för att utbyggnad av kommunal service ska kunna i takt med bostadsbyggandet genom en långsiktig planering för reservation av mark och strategiska fastighetsköp. Särskilt behöver Fastighetsnämnden ta fram mark i bra lägen för ca ett kommunalt äldreboende per år de kommande tre åren.

Extern haverikommission

En extern haverikommission ska tillsättas som genomlyser varför infrastruktur- och stadsutvecklingsprojekt efter långa processer med stora upparbetade kostnader landat i så stora underskott att de är svårigen genomförbara. Extra vikt ligger vid att identifiera underliggande grundläggande problem, ansvar och nödvändiga förändringsåtgärder.

Tydligt och transparent markanvisningsprocess

Markanvisningsprocessen ska vara tydlig, transparent och gå att följa av både inblandade och utomstående från första kontakt med staden till överlåtelse av mark. Göteborgs Stad ska välkomna exploatörer att bidra med en mångfald av utvecklingsidéer. Större markförsäljningar kan genomföras till privata konsortier som med byggaktörsdrivna detaljplaner tar helhetsansvar utifrån en tydlig översiktsplan eller fördjupad översiktsplan.

Nöjdkundindex

Målsättningar inom stadsutveckling kan inte sättas i antal bostäder av politiker från ovan eftersom bostadsbyggandet har ett tydligt marknadsorienterat inslag. Däremot kan mål sättas på hur bra Göteborgs Stad svarar upp mot medborgarnas och aktörernas efterfrågan och hur väl dessa känner sig bemötta av stadens tjänstemän.

Bostadsförsörjningsansvaret

Fastighetskontoret har ansvar för att anordna lämpliga bostäder för bostadssociala ändamål och för att ordna tillfälliga bostäder åt de med uppehållstillstånd som anvisats till Göteborg. Fastighetsnämnden ska för de senare intensifiera boendecoachingen för att underlätta för de boende att själva ta ansvar för att lösa sin bostadssituation. Genom ett fördjupat samarbete med socialförvaltningarna och Förvaltnings AB Framtiden ska lämpliga lösningar erbjudas hemlösa barnfamiljer.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Fastighetsnämnden

- Fastighetsnämnden får i uppdrag att redovisa helhetsekonomi för staden i stadsutvecklingsprojekten; exploateringsekonomi ska kompletteras med uppskattningar av skatteintäkter och driftskostnader för allmänplatsmark samt kommunal service i varje exploateringsprojekt.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att hantera och redovisa ekonomin i stadsutvecklingen när fördjupade översiktsplaner tas fram.
- Fastighetsnämnden får, tillsammans med Göteborgs Stadshus AB, i uppdrag att genomlysa stadens samlade mark- och fastighetsbestånd med mål om samordnad styrning för att säkerställa de lokaler/fastigheter som behövs för det kommunala uppdraget eller som är av kulturhistoriskt värde.

- Fastighetsnämnden får i uppdrag att sätta samman en extern haverikommission som ska genomlysa varför flera stora infrastruktur- och stadsutvecklingsprojekt efter långa processer med stora upparbetade kostnader landat i så stora underskott att de är svårligen genomförbara.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att ansöka om planbesked på kommunal mark för minst 700 småhus per år från och med år 2022.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att i högre grad driva fram detaljplaner för småhus på kommunal mark, vilken först efter antagen plan säljs styckvis med färdiga byggrätter.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att tillgängliggöra mer mark för verksamheter/industrier.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att verka för att öka andelen bostadsrätter på mark som upplåts för flerbostadshus.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram en ny modell för pris vid friköp av tomträtter som medger att många friköp kommer till stånd.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram mark i bra lägen för ca ett kommunalt äldreboende per år de kommande tre åren.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag identifiera tomställda och låg nyttjade fastigheter som inte behövs för kommunal service för överlåtelse till fastighetsaktörer för konvertering till studentbostäder och ungdomsbostäder.
- Fastighetsnämnden och Byggnadsnämnden får i uppdrag att i områden och på platser där det är svårt att finna tillräcklig yta för kommunal service ta fram mark och detaljplaner för studentbostäder.
- Fastighetsnämnden får i uppdrag, tillsammans med Byggnadsnämnden, att följa upp stadsutvecklingsprojekten så att stadens organisationer kan få ett ständigt lärande om vilka strategier och val som leder till ekonomisk målpuppfyllnad.

Indikatorer och målsättningar för Fastighetsnämnden

- En total exploateringsekonomi med överskott över en period på 4 år.
- Utbyggnad av kommunal service sker i takt med bostadsbyggandet.
- Nöjdhetsindex hos medborgare och företag mäts och målsätts för markanvisning, arrendeärenden, tomträttsärenden, hyresgäster, markköpsärenden, med mera.
- Planbesked på kommunal mark söks för minst 700 småhus per år med start 2022.
- Markanvisade lägenheter i flerbostadshus ska huvudsakligen vara bostadsrätter.
- Målet i Gbg7000+ ska uppfyllas (7000 nya studentbostäder under åren 2016 – 2026).
- Alla stadsutvecklingsprojekt som har färdigställts under 2021 har följts upp.
- Hemlösheten ska minska i alla kategorier jämfört med 2021.

FÖRSKOLENÄMNDEN

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Förskolenämnden

- Göteborg ska ha en likvärdig och kompensatorisk förskoleverksamhet av hög kvalitet där barn och personal trivs och utvecklas och där barnets bästa är i fokus

Kommunfullmäktiges inriktning för Förskolenämnden

Vi får det samhälle vi skapar - det börjar i förskolan.

Barnen är Göteborgs framtid och behöver få den bästa starten i livet genom en förskola som gynnar deras utveckling och lärande. Varje förskolebarn ska ges möjlighet att växa och utvecklas som individ och få en god kunskapsbas och språkutveckling inför skolstart. För att lyckas med detta måste verksamheten vara attraktiv och trygg där såväl barn som pedagoger trivs och utvecklas och där rektorerna ges förutsättningar för det pedagogiska ledarskapet.

Förskolans uppdrag innebär att skapa en verksamhet där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan lägger grunden till barnens fortsatta skolgång och forskning visar att barn som gått på en förskola av hög kvalitet har högre betyg i årskurs nio, bättre hälsa och ökad livskvalitet under resten av livet.

Det är i mötet mellan barn och förskolepersonal som kvaliteten avgörs och då är personalens kompetens och barngruppernas storlek avgörande. Antalet barn per personal behöver därför minska och andelen förskollärare och barnskötare öka. Målet är två förskollärare och en barnskötare per barngrupp. Vidareutbildning till barnskötare och förskollärare ska uppmuntras och kunna ske på betald arbetstid.

Förskolan har en viktig uppgift när det gäller att stärka barns språkutveckling i svenska. Därför ska språkkrav vid nyanställningar och på bemanningspersonal samt språkhöjande insatser för redan anställda införas.

Föräldrars arbetstider är spridda över dygnets alla timmar och det behöver därför finnas kvälls- och nattomsorg i tillräcklig omfattning.

Det behövs utökad ekonomisk tilldelning riktad ut i verksamheterna för att säkerställa höjd och likvärdig kvalitet, samt en tydlig uppföljning av faktiskt utfall.

Demokraterna gör en satsning under 2022 för att fullt ut kompensera för de osakliga löneskillnader som stadens kartläggning påvisat i yrkesgrupper inom förskolenämnden.

Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

Förskolan ska vara likvärdig och alla barn har rätt till en stimulerande lärmiljö. För att lyckas med det måste vi värna om vår personal. Det är viktigt att genom bra arbetsvillkor, konkurrensmässiga löner och god arbetsmiljö få fler förskollärare och barnskötare att arbeta i Göteborg. För att möjliggöra läroplanens intentioner är målet minst två förskollärare och en barnskötare per barngrupp. Fördelningen av förskollärare är ojämn över staden och riktade satsningar i våra socioekonomiskt svaga områden behöver göras för att få fler förskollärare att arbeta där.

Brist på utbildad personal är en utmaning. Det är därför avgörande att personal inom förskolan uppmuntras att vidareutbilda sig till barnskötare och förskollärare. Förskoleassistenter är inte en väg till att höja kvaliteten i förskolan och ska inte ersätta förskolelärare eller barnskötare. De kan däremot utgöra en extra personalresurs för att avlasta pedagogerna.

Sjuktalet hos personal i förskolan är högst bland stadens verksamheter. En vanlig dag är i genomsnitt var tionde sjukskriven. Därför behövs satsningar som gynnar en god arbetsmiljö och ger pedagoger och rektorer förutsättningar att utföra sina uppdrag utifrån de styrdokument och lagar som måste följas.

Måltiderna i förskolan är en integrerad del i det pedagogiska arbetet. Därför ska alla måltider tillsammans med barnen vara avgiftsfria för personalen.

Arbetet kring hot, våld och otillåten påverkan behöver stärkas liksom arbetet med att motverka tystnadskulturen. Alla anställda ska känna sig trygga, våga vara öppna och lyfta kritik på sin arbetsplats. Här behöver utbildningsinsatser och ett fungerande åtgärds paket initieras.

Rektorens förutsättningar och hållbart ledarskap

Rektor har en viktig roll i att skapa en stabil verksamhetsutveckling och en god arbetsmiljö. Idag har många rektorer en orimligt hög arbetsbelastning vilket leder till svårigheter i att vara en närvarande chef. För att kunna utöva sitt pedagogiska ledarskap och bedriva en verksamhet av hög kvalitet behöver antalet medarbetare per rektor på sikt begränsas till högst 25.

Det är i dagsläget mindre än hälften av rektorerna inom förskolan som genomgått den obligatoriska rektorsutbildningen. Det är svårt för rektorer att hinna med sitt ordinarie uppdrag samtidigt som de studerar rektorsprogrammet. För att förbättra förutsättningarna för rektorerna vill Demokraterna göra en särskild satsning på att tillsätta ledningsresurser till rektorsteam. Detta gynnar såväl kvaliteten i ledarskapet som organisationen i helhet.

Organiserat kollegialt lärande likt rektorsakademien i grundskolan behöver införas även för förskolans rektorer som en del i kompetens- och verksamhetsutvecklingen.

Språkfrämjande insatser

Vart fjärde barn i Göteborgs förskolor har ett annat modersmål än svenska och för många av dessa barn är förskolan deras enda möte med svenska språket. Att främja likvärdiga förutsättningar för barns lärande och utveckling är grundläggande. Alla barn i förskolan ska ges samma möjligheter att få språkträning och det är prioriterat att utveckla språkkunskaperna i svenska inför skolstart. Här är ett språkutvecklande arbetssätt centralt.

Det är därför nödvändigt att språkkrav ställs på personal inom förskola och pedagogisk omsorg så att all personal kan arbeta med barnens språkutveckling. Språkkrav vid nyanställningar och på bemanningspersonal samt språkhöjande insatser för redan anställda ska införas.

Trygghets satsning

Genom tidiga insatser i förskolan investerar vi i barnens framtid. I budget har avsatts 20 miljoner för en extra satsning på att utöka samverkan mellan socialtjänst och förskola.

Fyra sociala förskoleteam ska inrättas, ett i varje utbildningsområde. Teamen ska bestå av socionomer och andra professioner som tillsammans arbetar för att stödja barn och deras familjer. Syftet är att skapa förutsättningar för att barn ska nå de pedagogiska målen och få ett tryggt socialt nätverk. Genom att sociala förskoleteam, barnhälsa och förskola samverkar kring barnen och deras familjer stärks det förebyggande och främjande arbetet, vilket minskar risken för skolmisslyckande, psykisk ohälsa och utanförskap.

I samverkan med socialnämnderna ska en utbildning för vårdnadshavare införas. Syftet är att vårdnadshavare ska stärkas i sin föräldraroll, få kunskap om sina rättigheter och skyldigheter samt bli mindre beroende av omgivningens påtryckningar och åsikter. Utbildningen ska innefatta värdegrundsfrågor såsom demokrati, jämställdhet och tolerans samt förtydliga förskolans uppdrag och vårdnadshavares ansvar.

Barnets bästa

Förskolan lägger grunden för det livslånga lärandet och är avgörande för att utbildningssystemet ska klara att öka måluppfyllelsen. Alla barn ska få möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Det är viktigt att i ett tidigt skede upptäcka barn som behöver extra stöttning och sätta in insatser. Barnhälsan måste få resurser och förutsättningar för att arbeta förebyggande och främjande för alla barn. En väl fungerande övergång

mellan förskola och förskoleklass är betydelsefull. Samverkan mellan förskola och skola behöver därför utvecklas och stärkas.

Det familjecentrerade arbetet och samverkan med familjecentralerna ska stärkas. Förskolan och öppna förskolan är viktiga arenor och aktörer i detta arbete. Båda verksamheterna utgör en plattform för att upptäcka familjers behov av stödjande insatser. Andelen inskrivna barn i förskolan är mycket lägre i de utsatta områdena och den öppna förskolan är en viktig del i att få fler vårdnadshavare att skriva in sina barn i förskolan. Forskning visar att barn som gått i förskola är bättre förberedda för grundskolan och kan ta till sig mer kunskap. Målet är därför att få fler barn från socioekonomiskt svaga förhållanden att från tidig ålder delta i förskolans verksamhet.

Förskolan har en viktig funktion att uppmärksamma barn som av olika anledningar riskerar att fara illa. Förskolan behöver ha ett nära samarbete med socialtjänsten. Vidare måste all personal inom förskola få kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck, så att de i sin verksamhet kan uppmärksamma och hjälpa barn som lever under förhållanden som inte är förenliga med mänskliga rättigheter och svensk lagstiftning.

Tillsynsansvar för pedagogisk omsorg och fristående förskolor

Förskoleförvaltningen har tillsynsansvaret för fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Det innefattar även ägar- och ledningsprövning. Förskoleförvaltningen behöver förutsättningar att arbeta brett och systematiskt med att upptäcka och motverka olämpliga huvudmän med kopplingar till religiös eller våldsbejakande extremism och kriminalitet. Problemet är omfattande och visar inga tecken på att avta. Vi förespråkar att samma typ av lämplighetsprövning som sedan januari 2019 görs för alla enskilda huvudmän som vill starta fristående förskola även ska göras vid ansökan om att starta pedagogisk omsorg. Förvaltningen måste ha resurser för att kunna göra tillsyn i våra befintliga verksamheter vart tredje år för att säkerställa kvalitet och trygghet för alla barn.

Förskolans lokaler

Vi har många förskolor vars lokaler inte håller måttet. Underhållet av förskolebyggnader har under lång tid eftersatts och måste nu prioriteras. Samtidigt behöver takten för att bygga nya förskolor intensifieras. Se även reformen "Underhållsplan för staden".

Genomförandeplaner saknas i dagsläget vilket leder till svårigheter att bedöma hur lång tid det tar att renovera, hitta ersättningsplatser och planera flyttkedjor. Detta kan i förlängningen leda till ökade kostnader och att förvaltningen blir av med förskoleplatser på grund av lokalernas skick. Samverkan med Lokalförvaltningen och Lokalsekretariatet måste utvecklas och genomförandeplaner upprättas. Detta för att säkra en lokalförsörjning i balans och att större del av barnpengen går till kärnverksamheten.

Värna förskolorna i Södra skärgården

Södra skärgården är en glesbygd, placerad i en storstadskommun. Om barnfamiljer ska kunna bosätta sig på öarna, arbeta och få ihop livspusslet behöver förskolor finnas. Göteborg måste värna om barnen, deras familjer och en levande skärgård med åretruntboende och säkerställa att de förskolor som idag finns på öarna får vara kvar även i framtiden. För att kunna bedriva en förskola av hög kvalitet behöver hänsyn tas till de lokala förutsättningarna. I budget har det avsatts medel för att införa en anslagsfinansierad resursfördelningsmodell för Södra skärgården, som fullt ut kompenserar för skärgårdens specifika förutsättningar.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Förskolenämnden

- Förskolenämnden får i uppdrag att öka grundbemanningen i syfte att minska behovet av externa vikarier.
- Förskolenämnden får i uppdrag att erbjuda vidareutbildning till barnskötare och förskollärare på arbetstid för att höja kvaliteten i förskolan.

- Förskolenämnden får i uppdrag att tillsätta ledningsresurser till rektorsteamerna samt utveckla en organisation kring kollegialt lärande för rektorer.
- Förskolenämnden får i uppdrag att införa språkrav vid nyanställning och på bemanningspersonal samt behovsstyrd fortbildning i svenska för redan anställd personal.
- Förskolenämnden får i uppdrag att öka andelen inskrivna barn i förskolan i de socioekonomiskt svaga områdena i syfte att klara det kompensatoriska uppdraget.
- Förskolenämnden får i uppdrag att arbeta med arbetsmiljön, personalens förutsättningar, hälsofrämjande insatser och friskfaktorer för att minska sjuktalen.
- Förskolenämnden får i uppdrag att kompensera för osakliga löneskillnader.
- Förskolenämnden får i uppdrag att säkerställa en resursfördelningsmodell för Södra skärgården där hänsyn tas fullt ut till skärgårdens särskilda förutsättningar.
- Förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna inrätta fyra sociala förskoleteam samt införa en utbildning för vårdnadshavare i förskolan.
- Förskolenämnden får i uppdrag att intensifiera arbetet med och uppföljningen av insatserna mot hot, våld, otillbörlig påverkan och tystnadskultur.

Indikatorer och målsättningar för Förskolenämnden

- Barngruppernas storlek ska kontinuerligt minska med mål att nå Skolverkets rekommendationer.
- Utbildad personal per barn ska kontinuerligt öka med mål om minst två förskollärare och en barnskötare per barngrupp – socioekonomiskt svaga områden ska prioriteras.
- Antalet medarbetare per rektor ska kontinuerligt minska med mål om max 25.
- Andelen sjukskrivna mer än 14 dagar ska kontinuerligt minska.
- Andelen rektorer som påbörjat rektorsutbildning samt andel utbildade rektorer ska öka.
- Andelen inskrivna barn i förskolan ska öka i socioekonomiskt svaga områden.

GRUNDSKOLENÄMNDEN

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Grundskolenämnden

- Göteborgs grundskolor ska öka alla elevers möjlighet till kunskapsutveckling och måluppfyllelse, skapa trygghet och studiero samt arbeta för en hög kvalitet i undervisningen.
- Göteborgs Stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att ge rektorer, lärare och övrig personal rätt förutsättningar.
- Alla Göteborgs grundskolor ska ha en god arbetsmiljö fri från hot, våld och kränkningar.

Kommunfullmäktiges inriktning för Grundskolenämnden

Grundskolenämnden ska vara inriktad på att öka alla elevers möjlighet till kunskapsutveckling och måluppfyllelse. Utbildningen ska vara kompensatorisk och likvärdig, men andelen elever som når kunskapskraven varierar stort mellan skolor och delar av staden. Det behövs därför en utökad ekonomisk tilldelning för att säkerställa hög och likvärdig kvalitet så att fler elever lyckas i skolan.

Vi kan konstatera att måluppfyllelsen i årskurs 1 och 3 minskar. Det har även visat sig att elever med svårigheter i skolan får allt större problem ju äldre de blir om inte rätt insatser sätts in i tid och följs upp. Vi vet att elever som går ut årskurs nio utan gymnasiebehörighet har större risk att hamna i utanförskap. Därför måste det satsas på resurser för tillräckliga insatser redan i de tidiga skolåren. Elevehälsan spelar en viktig roll för elevernas kunskapsresultat och måste ges förutsättningar att arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande.

För att lyckas med kunskapsuppdraget behöver trygghet och studiero genomsyra undervisningen och då är ett fungerande ledarskap i klassrummet avgörande. Alla lärare ska därför erbjudas fortbildning i ledarskap och ett centralt team med lärarcoacher som stöttar lärare på skolorna ska inrättas.

Lärarna ska ges större möjlighet att fokusera på undervisningen genom att avlastas från arbete med dokumentation och andra kringuppgifter. Rektorer har stor betydelse för verksamhetens kvalitet och resultat. De behöver ges rätt förutsättningar och stöd för att lyckas med sitt uppdrag. Goda arbetsförutsättningar, utvecklingsmöjligheter och arbetsmiljö är nödvändiga för att locka lärare och rektorer till Göteborgs skolor och få dem att stanna kvar. Kraftfulla satsningar krävs för att attrahera behöriga och erfarna rektorer och lärare att arbeta på skolor med stora utmaningar. En sådan satsning är att införa tvälärarsystem.

I skolans uppdrag ingår att förmedla och förankra de demokratiska värdena som samhället vilar på. Det handlar om alla elevers lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter, att motverka rasistiska, extremistiska och odemokratiska värderingar och att arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck. Skolornas arbete med demokratiuppdraget måste intensifieras i en tid då demokratin ifrågasätts.

Många skolor lägger idag stora resurser på sociala insatser istället för på undervisningen. I budgeten finns därför en kraftfull trygghetssatsning som innebär att skolor med särskilda utmaningar kan få stöd finansierade av socialförvaltningarna i detta viktiga arbete.

Läromedel spelar en viktig roll för såväl lärares förutsättningar att bedriva undervisning som för elevernas kunskapsutveckling. Idag råder det stor skillnad i tillgång till läromedel på stadens skolor och nämnden behöver därför säkerställa att alla elever har adekvata och kvalitetssäkrade läromedel i samtliga ämnen, såväl tryckta som digitala.

Under sommarlovet ska alla elever ha möjlighet att hitta på saker och ta sig till aktiviteter, vänner och upplevelser. Vi har därför avsatt medel för att alla elever från årskurs 6 ska få sommarlovskort under den period när skolkorten inte gäller.

Tvålärarsystem

Alltför många elever når inte målen i skolan. Där tvålärarsystemet prövats har elevernas måluppfyllelse och betyg höjts och lärarnas förutsättningar har förbättrats. Två lärare på lektionerna skapar trygghet, arbetsro, höjer kvaliteten på undervisningen och ger bättre förutsättningar att möta elevers behov av stöd och stimulans. Lärare slipper även att ensamma hantera konfliktsituationer. Vid lärares frånvaro bibehålls kontinuiteten och dyra vikariekostnader kan undvikas. Tvålärarskap gagnar självklart också det kollegiala lärandet och främjar en attraktiv arbetsplats som lockar och behåller kompetenta lärare.

Till följd av dagens lärarbrist kommer det ta tid att fullt ut införa ett tvålärarsystem. Ett delmål mot ett fullt utarbetat tvålärarsystem är att ha tre lärare på två klasser där kärnämnen prioriteras. Ett första steg är att satsa på tvålärarsystem på skolor med stora utmaningar och låg måluppfyllelse.

Stärkt elevhälsa

Hälsa och lärande går hand i hand. Den psykiska ohälsan bland eleverna har ökat vilket påverkar skolresultaten negativt. Elevhälsoarbetet är därför viktigt och avgörande för elevernas välmående och kunskapsresultat. Elevhälsan behöver förutsättningar att arbeta mer förebyggande och främjande. För att få till en optimal elevhälsa krävs en stödjande organisation och att antalet skolsköterskor, skolläkare, kuratorer, psykologer, specialpedagoger och speciallärare ökar i förhållande till antalet elever. Elevhälsan måste organiseras utifrån skolområdenas olika förutsättningar och behov. Sjukvårdsuppdrag ska utföras på ett patientsäkert och likvärdigt sätt.

Arbetet med skolfam-team behöver stärkas och utökas då deras arbete visat sig viktigt för att familjehemsplacerade barn ska få en lyckad skolgång.

Trygghetssatsning

På skolor med låg måluppfyllelse går idag stora delar av skolpengen till sociala insatser istället för att läggas på kunskapsuppdraget. I vår budget har det avsatts medel för en extra satsning på ett trygghetspaket. För grundskolenämndens del innebär det att socionomer och socialpedagoger anställs av socialnämnderna till skolor med låg måluppfyllelse och stora utmaningar. Dessa yrkesgrupper ska stötta upp kring eleverna med att öka elevnärvaron, främja tryggheten på skolorna, motverka psykisk ohälsa och stärka samarbetet mellan skola, vårdnadshavare, socialtjänst, polis och andra instanser.

Denna satsning gör att barn och ungdomar som riskerar att hamna i missbruk och kriminalitet kan fångas upp tidigt då insatsen är lokaliserad till skolorna. Elever som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck eller på annat sätt är socialt utsatta kan lättare uppmärksammas och få hjälp. Genom det stärkta samarbetet får rektorer och lärare mer tid och större ekonomiskt utrymme att fokusera på kunskapsuppdraget så att eleverna kan lyckas i skolan och få behörighet till gymnasiet.

Motverka hot, våld och kränkningar

Arbetet kring hot, våld och otillåten påverkan behöver stärkas liksom arbetet med att motverka tystnadskultur. Alla som finns i skolan ska känna sig trygga och våga berätta om oegentligheter.

Hot, våld och kränkningar mot rektorer och personal i skolan förekommer från både elever och vårdnadshavare. Det skapar otrygghet, vantrivsel och sjukfrånvaro. Nämnden måste lägga de resurser som krävs för att alla som är verksamma i skolan ska känna sig trygga och trivas. Lärare ska aldrig behöva dra sig för att ställa krav eller tillrättavisa elever.

För att motverka hot, våld och kränkningar bland eleverna krävs att det finns resurser för att sätta in stöd på olika nivåer, men också resurser för att kunna minska gruppstorlekar, öka lärartätheten, anställa olika typer av kringfunktioner och expertis och kompetens i elevhälsan. Det behöver finnas personal som tar hand om elevernas behov även mellan lektionerna.

Trygghet och studiero

Trygghet och studiero är en förutsättning för att trivas och lyckas i skolan. Ordning- och redafrågor tar för mycket tid från undervisningen och påverkar såväl elevernas arbetsmiljö som kunskapsinhämtning. Det behövs därför tydligare styrning, systematik och en ökad beredskap att agera i svåra situationer. Det måste finnas tydliga direktiv om vad en lärare får och inte får göra i olika konfliktsituationer och direktiven måste vara kända av alla.

Ökad lärartäthet och satsningar på elevhälsan är förutsättningar för att komma till rätta med problemet. Det förebyggande arbetet behöver förstärkas. Elevers upplevelse av trygghet och studiero i skolan påverkas av flera faktorer såsom lärares ledarskap, goda relationer mellan lärare och elev, undervisningens innehåll, elevernas mående och processer som berör elevers inflytande. Alla lärare ska erbjudas fortbildning i ledarskap och ett centralt team med lärarcoacher som stöttar lärare på skolorna ska införas.

Förväntansdokument ska finnas på alla skolor. Förutom att ställa krav på att lärare ska vara goda ledare och kunna anpassa sin undervisning utefter behoven ska också förväntningarna på eleverna och deras vårdnadshavare vara höga. Ett gott samarbete mellan hem och skola och elevernas delaktighet är framgångsfaktorer.

Tydlighet och förutsägbarhet gällande skolplaceringar är grundläggande för att barn och familjer ska känna sig trygga. Barns bästa och förutsägbarhet måste vara i fokus både inför skolstart och vid stadieövergångar. De som önskar ska få en skolplacering i närheten av hemmet.

Behovsanpassad undervisning

Alla elever ska bli bemötta utifrån sina förutsättningar och behov. Likaväl som elever i behov av särskilt stöd behöver extra stöttning och anpassning, behöver elever med särskild begåvning mötas och utmanas redan i de lägre åldrarna och inom alla skolämnen. Trots att skollagen ställer tydliga krav, uppfyller inte alla skolor detta. Kompetensutveckling och rätt förutsättningar behövs för att möta de olika behoven.

Skolan ska organiseras så att undervisningen är meningsfull för alla elever. För de som har svårt att delta på lektionerna behövs speciallärare och särskilda undervisningsgrupper för att alla ska få rätt förutsättningar för sin skolgång. Även behovet av resursskolor behöver utredas och anpassas. Elevator, stadens skolakut ska stärkas för att ha beredskap att ta emot elever som behöver extra insatser för att komma tillrätta med ett olämplig beteende.

Uppföljning måste ske kring om skolorna verkligen har de extra anpassningar och det särskilda stöd som eleverna har rätt till. Idag finns indikatorer på att många elever som under lång tid inte nått målen saknar åtgärdsprogram.

Elevassistenter är en viktig yrkeskategori. De behöver ha ett tydligt uppdrag samt fortbildning så att det kan säkerställas att rätt kompetens finns. Det är även viktigt att barn i behov av extra stöd får det både i skolan och i fritidshemmet.

Satsa på lärarna

Läraren spelar en avgörande roll för elevens engagemang och utveckling. Det viktigaste för att öka måluppfyllelsen är att satsa på lärarna och öka lärartätheten. För att tillgodose lärarbehovet behöver arbetsvillkoren bli bättre. Lärarnas arbetsbelastning behöver minska och möjligheten att styra över sin arbetssituation öka. Det ska finnas möjligheter till kompetensutveckling, fler karriärvägar och löneutveckling. Lärare måste få fokusera på undervisningen. För att möjliggöra detta behöver skolan satsa på utökade stödjande funktioner så som elevhälsa, vaktmästare och it-support. Dokumentationskraven behöver också minska.

Grundsärskolan

Alla elever, oavsett skolform, ska ges en skolgång som skapar förutsättningar att få utvecklas så långt det är möjligt. Nämnden behöver säkerställa att elever i grundsärskolan får en likvärdig utbildning som främjar deras utveckling och lärande. För att höja undervisningens kvalitet och tillgodose ökade legitimationskrav behövs kraftfulla insatser för att öka andelen lärare som har behörighet för grundsärskola.

De två kommande åren bedöms behoven av sarskoleplatser att öka kraftigt i förhållande till kapaciteten. Förutsättningar för att möta kapacitetsbehov med kort framförhållning är att stadens byggprocesser effektiviseras och att samverkan mellan förvaltningar intensifieras.

Fritidshem

Fritidshemmets uppdrag är betydelsefullt eftersom eleverna där får använda och utveckla förmågor på annat sätt än i skolan. Fritidshemmets verksamhet bidrar till att stärka elevers språkutveckling och sociala utveckling. För att det kompensatoriska uppdrag ska kunna utföras fullt ut behövs insatser i socioekonomiskt svaga områden som syftar till att fler elever deltar.

Långsiktiga satsningar på kompetensförsörjning behöver genomföras eftersom andelen behöriga lärare är låg. Yrkesverksamma med lång erfarenhet i fritidshem ska få bättre förutsättningar att yrkesväxla till lärare i fritidshem.

Högre personaltäthet och mindre gruppstorlekar ska eftersträvas liksom anpassade lokaler. För att säkerställa kvalitet och likvärdighet behövs ett stödmaterial för undervisning och för det systematiska kvalitetsarbetet i fritidshem. Rektorernas kompetens kring fritidshemmets uppdrag är en framgångsfaktor för kvaliteten, därför bör det satsas på kompetensutveckling för rektorerna.

Kulturskolan

Alla elever i vår stad ska ha möjlighet att ta del av Kulturskolan och allt den kan erbjuda. Kulturskolans verksamhet ger en fantastisk möjlighet att göra saker tillsammans. Att i orkester, mindre ensembler, teater eller kör möta andra är ovärderligt. Kulturskolan är viktig och ska värnas om. För att fler barn ska ta del av den ska samverkan med skola och fritidshem uppmuntras.

El Sistema är en undervisningsmodell där musik används som verktyg för social och mänsklig utveckling. Barnen får upptäcka glädjen och skönheten i musiken, får spela eller sjunga tillsammans utifrån sin egen nivå där även familjerna blir involverade och engagerade. Vi vill att El Sistema ska utökas för att ge plats åt fler barn och familjer.

Skola som arena

Skola som arena syftar till att ge barn en meningsfull fritid utan att behöva lämna den välkända skolmiljön. Skolans lokaler används utanför skoltid där det erbjuds meningsfulla, kostnadsfria aktiviteter för barn, familjer och boende i närområdet. Möte över generationer möjliggör att skolan ingår som aktiv part i ett områdes- och grannskapsarbete. Detta arbete är viktigt för att främja tryggheten i närområdet och nämnden ska verka för att stödja och utveckla arbetet vidare.

Kultur möter Kultur är en särskild satsning i budgeten. Det är ett integrationsfrämjande arbete som möjliggörs av Kulturnämnden och som innebär att staden ger plats för olika kulturformer inom Skola som arena. Det fria kulturlivet med skapande uttrycksformer tas till vara i detta arbete där barn och unga kan mötas. Kultur möter Kultur är en möjlighet att skapa förståelse för varandra och för varandras olika liv, kultur och bakgrund.

Skollokaler och utbildningsplatser

Ändamålsenliga och likvärdiga lokaler och utbildningsplatser för stadens elever behöver säkerställas. Utveckling ska ske av utemiljöer med fokus på att främja rörelseglydje.

Det finns alltför många skolor som inte håller måttet rent standardmässigt och underhållet av skolbyggnader måste prioriteras. Detta samtidigt som takten för att bygga nya skolor måste intensifieras. En gemensam strategi och samverkan med berörda förvaltningar behöver fortsatt utvecklas. Se även reformen "Underhållsplan för staden".

Dagens elever ska inte behöva betala priset för att det under många år byggts för få skolor i Göteborg. Staden måste hitta tillfälliga lösningar såsom paviljonger för att kunna garantera att eleverna får en skolplacering i sitt närområde under de år som det tar för staden att bygga ikapp.

Extra satsning på Södra skärgården

En levande skärgård med åretruntboende är viktig för Göteborg. Södra skärgården är en glesbygd, placerad i en storstadskommun. Att bedriva skolverksamhet där innebär utmaningar utifrån demografi och elevunderlag. Årskullar kan skilja sig kraftigt åt i storlek från år till år vilket gör det svårt att budgetera. Det geografiska läget med tillhörande kommunikationer kan göra det extra svårt att rekrytera rektorer och personal. För att möjliggöra en likvärdig skola i södra skärgården behövs extra resurser. I budgeten görs därför en satsning på höjt glesbygdstillägg för Södra skärgården.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Grundskolenämnden

- Grundskolenämnden får i uppdrag att identifiera skolor med särskilda utmaningar som behöver det socialstöd som inrättas vid Socialnämnderna.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att börja införa tvälärarsystem i skolor med låg måluppfyllelse och stora utmaningar.
- Grundskolenämnden får uppdrag att säkerställa tidiga insatser och att extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram verkligen används när elever riskerar att inte nå en tillräcklig kunskapsnivå.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att införa en fortbildning i ledarskap för lärare samt inrätta en central funktion med lärarcoacher med uppdrag att stötta lärare.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att möjliggöra så att fler elever kan erbjudas plats i särskild undervisningsgrupp.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att fortsätta den inledda samverkan med Slottsskogsobservatoriet med hjälp av riktad satsning i budget.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram verktyg som hjälper till med uppföljning av långvarig frånvaro så att skolorna kan arbeta främjande och förebyggande för ökad närvaro.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att tillse att måltiderna i skolan i större utsträckning planeras utifrån vad eleverna föredrar och som ger näring och energi för hela skoldagen.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att säkerställa att bemanning inom elevhälsans samtliga professioner är tillräcklig för att i högre grad arbeta förebyggande och främjande.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att intensifiera arbetet med och uppföljningen av insatserna mot hot, våld, otillbörlig påverkan och tystnadskultur.

Indikatorer och målsättningar för Grundskolenämnden

- Antal elever per lärare ska kontinuerligt minska med mål om att införa tvälärarsystem.
- Andel legitimerade tillsvidareanställda lärare i skola, grundsärskola och fritidshem ska öka.
- Andel elever som uppnår kunskapskraven i åk 3, 6 och 9 ska öka.
- Andel elever med gymnasiebehörighet ska öka.
- Genomsnittligt meritvärde för samtliga elever i åk 9 ska öka.
- Alla elever i grundskolan ska kunna läsa efter årskurs 1.
- Personaltätheten inom elevhälsan ska öka.
- Andelen sjukskrivna mer än 14 dagar ska minska.

IDROTTS- OCH FÖRENINGSNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges mål för Idrotts- och föreningsnämnden

- Likvärdig tillgång till motion och idrott över hela Göteborg.

Kommunfullmäktiges inriktning för Idrotts- och föreningsnämnden

Tillgängliggöra idrott och föreningsliv

Att delta i och utöva någon form av idrott ger en meningsfull fritid och bättre hälsa för både barn och vuxna. Föreningsliv är en viktig grund för demokratiutveckling. Tillgången till idrott och föreningsliv är dock ojämnt fördelad över staden. Idrotts- och föreningsnämnden har därför en nyckelroll för att stödja idrottsföreningar, inte minst i socioekonomiskt svaga områden.

Till denna roll hör även att sänka trösklarna för den som aldrig idrottat att våga prova. Detta kan innefatta att i samarbete med främst grundskolan erbjuda barn och unga ett brett utbud av prova-på-möjligheter, utan krav på prestation. Det kan också innefatta att i samarbete med stadsutvecklingsnämnderna bygga in motionsmöjligheter i närmiljön, så som löparslingor och utegym vilka kan nyttjas helt utan kostnad. Därtill bör äldres möjligheter till motion tillgodoses. Här spelar tillgången på simhallar en särskilt viktig roll.

Under pandemin har många slutat idrotta och träna, andra har förhindrats att börja. Graden av tillgänglighet till idrotts- och motionsmöjligheter är därför avgörande för att återställa och helst utöka tidigare deltagande.

Breddidrott, motion och elit

En stad av Göteborgs storlek måste kunna tillhandahålla möjligheter för såväl utveckling av elitidrottare som tillgång till träningstider för motionärer. För att lyckas krävs en blandning av lokala idrottsmöjligheter och större centrala anläggningar för elitidrott. Ett stort antal anläggningar behöver bytas ut inom några år. För att få framdrift i detta arbete, är det avgörande att inte mer resurser och tid förlösas på hopplösa politiska projekt som Centralbadet i Gullbergsvass.

Det är också nödvändigt att samverka med andra aktörer som näringslivet och skolförvaltningarna för möjligheten att samnyttja idrottsanläggningar. Idrotts- och föreningsnämnden bör vidare överta ansvaret för utbyggnad av fullmättshallar från Grundskolenämnden.

Simhallar

Behovet av simhallar är särskilt akut. Det är brist på tider både för simskolor, simklubbar och för allmänheten. Simkunnighet är en fråga om liv och död. Simkunnighet är också ett krav för att få godkänt betyg i idrott åk 7–9. Tillgången på simhallstid är därför överordnad tillgänglighet till andra idrotter. Tre nya anläggningar är under planering. För att nämnden ska kunna prioritera och accelerera detta arbete tillförs 2 mkr extra per år under perioden.

Arvoderade ungdomsledare

Det råder brist på ledare inom barn- och ungdomsidrotten. Demokraterna vill satsa på att utbilda ungdomar som sedan arvoderas för att träna barn och unga inom deras egen idrott. För många unga kan uppdraget bli första raden i deras CV och de yngre ges möjlighet att träna för en certifierad tränare och förebild. På detta sätt säkras tränartillväxten och fler kan utvecklas inom sin idrott.

Satsningen riktar sig till unga 14–25 år. För ändamålet avsätts 6 mkr för 2022, 8 mkr för 2023 och 11 mkr för 2024. Dessutom avsätts 2 mkr per år till SISU/Idrottsutbildarna. Målet är 200 certifierade tränare per år och föreslaget arvode är upp till ett halvt basbelopp. Verksamheten ska fördelas lika över olika delar av staden.

Ridsporten

Ridsporten är den näst största sporten bland tjejer och kvinnor. Ridning används därtill ofta i terapeutiskt och rehabiliterande syfte, samt är en uppskattad och effektiv aktivitet för funktionsvarierade. Göteborgs Stads Plan för ridsport utgör ett bra kunskapsunderlag och är antagen av kommunfullmäktige.

Att driva ridskoleverksamhet kräver stora investeringar och anläggningarna drivs ofta av ridklubbarna själva. Därför tilldelas 20 mkr i utökat föreningsstöd för att bland annat kunna stödja ridklubbarna i att själva utveckla sin verksamhet.

Stärk föreningsidrotten

Ute i idrottsföreningarna pågår en stor mängd ideellt arbete för att hålla verksamheten igång. Staden behöver stödja dessa föreningar vid tyngre beslut och större åtaganden. För stöd till föreningslivet avsätts 5 mkr för år 2022 och 4 mkr påföljande år.

Hälso- och motionslyft

Skillnader i allmänhälsa går ofta hand i hand med skillnader i socioekonomi. Staden bör därför tillhandahålla enkla motionsmöjligheter i alla delar av staden. En enkel belyst löparslinga eller utegym på gångavstånd från hemmet kan vara det som får den som aldrig tränat att resa sig ur soffan. Kringliggande skolor kan också nyttja sådana områden. Arbetet för bör bedrivas i samarbete med Park- och naturnämnden och eventuellt i samverkan med lokala fastighetsägare. Särskilda medel avsätts med 3 mkr per år under perioden.

Tillsammans med andra åtgärder (under Trafiknämndens ansvar) för att kunna gå och cykla säkert som transportsätt, kan rörelse bli ett naturligt inslag i vardagen för tidigare fysiskt inaktiva.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Idrotts- och föreningsnämnden

- Idrotts- och föreningsnämnden ges i uppdrag att prioritera utbyggnad av nya simhallar.
- Idrotts- och föreningsnämnden ges i uppdrag att skapa enkla och kostnadsfria motionsmöjligheter i alla stadsdelar.
- Idrotts- och föreningsnämnden ges i uppdrag att ta ansvar för byggande och samnyttjande av fullmättshallar i samarbete med skolförvaltningar och föreningsliv.

Indikatorer och målsättningar för Idrotts- och föreningsnämnden

- Behovet av simhallar ska vara tillgodosett år 2025.
- Ökad andel simkunniga bland stadens grundskoleelever.
- En stadig tillväxt av aktiva idrottsutövare.
- Ett ökande antal tillgängliga träningstider inom mångdidrotten.
- Ökande antal aktiva flickor i alla idrotter.

KRETSLOPP- OCH VATTENNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges mål för Kretslopp och vattennämnden

- Göteborgarna ska ha säker tillgång till rent vatten, en väl fungerande avlopps- och avfallshantering samt en välplanerad skyfallshantering.

Kommunfullmäktiges inriktning för Kretslopp och vattennämnden

Vatten och avlopp

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel där hög kvalitet och trygg försörjning är en förutsättning i ett hållbart samhälle. Vi behöver vårda våra vattentillgångar genom förbättrad rening av kommunala avlopp, minskad breddning och renovering av avloppsledningar. Spridningen av kemikalier, metaller, läkemedel och mikroplast via avloppssystemet måste minska.

En fjärdedel av avloppsnätet har kombinerade ledningar för både spill- och dagvatten vilket leder till att reningsverket i Rya får ta emot stora mängder dagvatten vid regn med sämre rening som resultat. Kapaciteten i ledningsnätet räcker ibland inte till och då kan obehandlat avloppsvatten rinna ut (så kallad bräddning) i Göta älv och dess biflöden. Skall kraven i EU:s vattendirektiv klaras måste takten i förbättringsarbetet öka.

Utbytet av ledningsnätet för vatten och avlopp sker i en mycket långsam takt med ca 200 års bytesintervall. Extra viktigt är att ledningsnätet för vatten byts ut i snabbare takt då ca en fjärdedel av vattnet läcker ut innan det når konsumenterna.

Omfattande investeringar krävs det kommande decenniet vad gäller reinvesteringar, kostnader för nyanslutning och åtgärder för att säkra vattenkvaliteten. En annan ökande kostnad utgör VA-anslutning av perifera nybyggnadsområden. Anslutningsavgifterna ligger redan mycket högt i förhållande till andra storstadskommuner, speciellt för egna hem, och planeras att öka kraftigt under kommande år. Detta leder till att den önskade ökningen av antalet egna hem kommer att försvåras genom att anslutningsavgifterna kommer att vara landets högsta.

Avfall

Mängden avfall ligger på en konstant nivå och behöver minska. Andelen återvunna material behöver öka. Detta leder till minskad klimatpåverkan och effektivare resursutnyttjande. Det skall vara enkelt för medborgare och verksamheter att sortera avfall. Dessutom behöver en större andel av giftiga/oönskade ämnen separeras från avfallet. För att åstadkomma detta finns ett förslag till ny avfallsplan för Göteborgsregionen; Avfallsplan 2030. 80 procent av bostäderna i Göteborg utgörs av flerbostadshus och dessa har en lägre grad av sortering än egna hem.

Skyfall

Problematiken kring skyfall hanteras idag av Kretslopp- och vattennämnden. Det går inte att via vatten- och avloppstaxan finansiera åtgärder för hantering av skyfall. Det är mycket stora kostnader förknippade med skyfallshantering framöver.

Reservvattentäkt

Idag används i princip enbart Göta älv för försörjning av råvatten. För att minska sårbarheten i dricksvattenförsörjningen finns behov av att ha tillgång till en större reservvattentäkt. Ett arbete har pågått en längre tid inom ramen för Göteborgsregionens arbete med frågan och detta bör intensifieras.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Kretslopp och vattennämnden

inom område vatten och avlopp

- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att omgående påbörja att byta ut ledningsnätet med ett 100-årsintervall med i första hand fokus på vattenledningar.
- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att öka takten i att bygga bort kombinerade ledningar för spillvatten och dagvatten.
- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att tillse att inga anslutningar till ny bebyggelse skall göras med kombinerad avledning av spillvatten och dagvatten.
- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att öka åtgärder för att minska breddning till känsliga vattendrag.
- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att tillse att lokal hantering/rening av dagvatten skall vara ett förstahandsalternativ vid nybyggnad som måste ingå i pågående och framtida stadsplanering.
- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att utreda ett ekonomiskt rimligt alternativ av VA-försörjning för Gateway Säve.
- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att utreda grundorsakerna till varför Göteborg har så höga kostnader för VA-systemet i förhållande andra större kommuner.

inom område avfall

- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att genomföra Göteborgsregionens Avfallsplan 2030.
- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att snarast bygga en ny kretsloppspark som ersättning för Högsbo återvinningsstation.
- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att förbättra den bostadsnära avfallsinsamlingen med fokus på lägenheter.
- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att vidta kraftfulla åtgärder för att förebygga och åtgärda nedskräpning av offentliga miljöer.

inom område skyfall

- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna att erhålla annan finansiering än skattefinansiering.

inom område reservvattentäkt

- Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att intensifiera arbetet med att säkra en reservvattentäkt.

KULTURNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges mål för Kulturnämnden

- Kulturnämnden ska med en budget i balans på ett förtroendefullt sätt fullgöra sitt grunduppdrag och särskilt beakta att nedanstående uppdrag utförs på bästa möjliga sätt.

Kommunfullmäktiges inriktning för Kulturnämnden

Göteborg ska vara en levande kulturstad med ett rikt och varierat utbud för kommunens invånare. Bibliotek, museer, fri konst och kultur ska vara tillgängligt för alla. Våra samlingar ska aktivt förvaltas, vårdas och tillgängliggöras för invånarna. Kultur är viktigt för göteborgarnas välbefinnande, men också för näringsliv, arbetsmarknad, turism och en fortsatt demokratisk utveckling av samhället. Ett rikt kulturliv stärker stadens attraktionskraft, bidrar till en god social sammanhållning och medverkar till ökad förståelse mellan människor av alla olika slag. Utöver Kulturnämndens övergripande ansvar vill vi särskilt betona följande områden.

Biblioteken – en trygg plats

Ett samhälle utan kunskap, kultur och bildning är ett fattigt samhälle. Våra bibliotek är en fantastisk tillgång för medborgarna oavsett ålder och intresse. De fyller ovärderliga funktioner som en plats för möten och kunskapsinhämtning. I det trygghetsskapande arbetet har biblioteken en viktig funktion att fylla och måste också vara en trygg plats att vistas på för både besökare och personal. För att möjliggöra detta behövs insatser som kräver mer resurser och personal på plats.

Muséer

Göteborgs muséer behöver ha långsiktiga förutsättningar när det gäller lokalbehov och kostnader för att kunna bedriva verksamhet över tid. Planer pågår för en ombyggnad av Göteborgs Konstmuseum. Den är nödvändig och kommer att bli kostsam. Det får inte medföra att kulturnämndens budget belastas med stora ökade driftskostnader, som skulle riskera att betydande besparingar behöver göras inom andra delar av kulturlivet. Finansieringen måste lösas så att kostnaden på ett rimligt sätt kan fördelas mellan exempelvis stat, kommun, region och andra möjliga externa parter.

Kulturhusen och befolkningsansvaret

Den nya organisationen av nämnder som genomfördes år 2021 har medfört att Kulturnämnden fått överta den del av befolkningsansvaret som avser kultur. En utgångspunkt i detta arbete bör kunna tas utifrån ansvaret för Kulturhusen som överförts till Kulturnämnden, från att tidigare ha legat hos stadsdelsnämnderna. En enorm potential finns i Kulturhusen som bör kunna vara attraktiva mötesplatser med ett varierat utbud passande för hela befolkningen. Här behöver nämndens inriktning utformas och tydliggöras.

Kultur för barn och unga

En särskild tonvikt behöver läggas på verksamheter riktade mot barn och unga, som tidigt i livet behöver få kontakt med kultur i olika former. Skolan som Arena är ett koncept som finns i Göteborg. Efter skoltid kan skolorna vara en plats för olika aktiviteter. Detta kan i samarbete med Grundskoleförvaltningen utformas i en ny plattform som vi kallar "Kultur möter Kultur". Barn och unga med olika bakgrund och ursprung bjuder varandra på sin kultur genom musik, dans, film, teater, måleri, eget skapande och mycket, mycket mer. På så sätt delar de upplevelser och kulturer med varandra. Så kan respekten för varandra öka och rädslan för olikheter minska. Vi ser detta som en viktig del i arbetet med integration och trygghet.

Det fria kulturlivet

Kulturskapare ska garanteras konstnärlig frihet. De fria kulturverksamheterna behöver stimuleras för att nå fler göteborgare. En översyn behöver göras vad gäller tillgången till och möjligheten att kunna använda

ändamålsenliga och billiga lokaler. Det kan finnas tomställda sådana att erbjuda till kulturutövare. Här behövs ett nära samarbete med Higab och med de kommunala nämnder som handhar våra lokaler.

Enprocentregeln

Kommunfullmäktige i Göteborg beslutade år 2013 att enprocentregeln ska gälla för konstnärlig utsmyckning i staden. En procent av byggkostnaden ska avsättas för konstnärlig gestaltning. Kulturnämnden fick i uppdrag att vara processägare och utpekades som producent och inköpsansvarig, samt som avtalspart med konstnärerna. En gemensam beräkningsmodell för avsättning av enprocentsmedel har saknats. Kulturnämnden ska verka för att styrning och samverkan kommer tillstånd och att en finansierings- och redovisningsmodell tas fram för byggande och investerande parter.

Stadsutveckling

För att få en sammanhållen, ändamålsenlig och vackert utformad stad behövs ett brett samarbete mellan kommunens olika förvaltningar när staden utvecklas och det byggs nytt. Kulturnämnden är en viktig remissinstans i arbetet med stadsplaneringen och behöver tidigt involveras i detta arbete. Som en del i att åstadkomma en vacker stad behövs också ett Skönhetsråd i Göteborg, likande det som inrättats i Stockholm. Ett Skönhetsråd att konsultera vore ett värdefullt tillskott i arbetet för ett vackert Göteborg.

Arbetsgivaransvaret

Personalens arbetsmiljö och en många gånger för stor arbetsbörda har länge varit ett bekymmer. Under flera år har situationen varit ansträngd och revisionen har upprepat anmärkt på arbetsmiljön. Nämnden måste vidta åtgärder för att åstadkomma förbättringar. Vissa publika verksamheter och stödfunktioner har en hög arbetsbelastning och för chefer har den försämrats ytterligare. Dessa brister i arbetsmiljön måste följas upp och åtgärdas.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Kulturnämnden

- Kulturnämnden får i uppdrag att säkra upp biblioteken som en trygg plats att vara i för både besökare och personal, med god tillgänglighet och får för detta en ram om 12 miljoner kronor.
- Kulturnämnden får i uppdrag att nogsamt följa upp ombyggnaden av Konstmuseet och aktivt söka medfinansiärer.
- Kulturnämnden får i uppdrag att, med utgångspunkt tagen i befolkningsansvaret, tydliggöra och utforma inriktningen för Kulturhusen.
- Kulturnämnden får i uppdrag att tillsammans med Grundskoleförvaltningen utreda och starta verksamheten "Kultur möter Kultur" och får för detta en ram om 2 miljoner kronor.
- Kulturnämnden får i uppdrag att ta initiativ till samarbete med andra nämnder och bolag för att tillgängliggöra lämpliga lokaler för kulturutövare.
- Kulturnämnden får i uppdrag att följa upp att, i samarbete med berörda parter, en finansierings- och redovisningsmodell tas fram, så att enprocentregeln om utsmyckning vid byggnation efterlevs.
- Kulturnämnden får i uppdrag att ta fram riktlinjer för hur ett Skönhetsråd kan utformas och vara ett stöd så att den stad vi bygger blir vacker.
- Kulturnämnden får i uppdrag att åtgärda de brister i arbetsmiljön som revisionen påpekat.

LOKALNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges mål för Lokalnämnden

- Nämndens samlade kostnadsnivåer ska vara i paritet med branschsnittet.

Kommunfullmäktiges inriktning för Lokalnämnden

Lokalnämnden står för en ansenlig del av stadens investeringar, där stora volymer utgörs av verksamhetslokaler för förskola, grundskola, boende med särskild service (BMSS) och äldreomsorg. Fördyringar i genomförandefasen ger framtida hyresnivåer som urholkar välfärdsnämndernas driftsbudgetar. Med den nya hyressättningsprincipen överförs samtliga kostnader på hyresgästen.

Även kostnader för förvaltning, underhåll och evakuering belastar hyresgästen, varför Lokalnämnden bör anstränga sig för att uppnå högsta kostnadseffektivitet. Så verkar inte ha skett. I samband med den utredning som företagits kring eventuell bolagisering av skollokaler, har det framkommit att Lokalnämndens utgifter för såväl investeringar som drift och underhåll väsentligt överstiger branschsnittet.

Ny ekonomistyrningsmodell krävs

Med den nya hyressättningsmodellen kan hyresgästen påverka sin egen lokalhyra vid beställning av om- och nyproduktion, men inte senare i processen. Det saknas incitament för Lokalnämnden att hålla nere sina kostnader då samtliga kostnader kan övervältras på andra nämnder. I och med att hyresgästen sitter kvar med hyran även när en lokal tomställts, saknas även incitament för bättre lokalutnyttjande över verksamhetsgränserna. En ny ekonomistyrningsmodell med tydliga incitament för effektiv, flexibel och stadenövergripande lokalförvaltning är synnerligen påkallad.

Demokraterna har därför drivit och fått igenom att Stadsledningskontoret fått i uppdrag att leda arbetet med en ny ekonomistyrningsmodell som adresserar dessa brister. Utredningen ska vara klar vid årsskiftet 2021/2022 och bör kunna leda till en väsentligt förbättrad ekonomistyrning för alla internupplåtelse och inom Lokalnämnden.

Ersättning av tillfälliga lösningar

Tillfälliga lösningar med paviljonger och tillfälliga bygglov som nyttjades runt 2010 kommer ikapp oss och måste ersättas de närmaste åren. I och med att staden växer kraftigt och förtätas så kommer det och att behövas fler lokaler, framför allt till skola och förskola. Det är viktigt att bygga energieffektiva, robusta, socialt tilltalande och generella lokaler som håller över tid och som kan omställas till annan verksamhet. Här bör man hitta mer standardiserade lösningar redan i ritningsstadiet för att hålla nere kostnader.

Upparbetade underhållsbehov

Det har länge saknats kontroll på underhållsskulden i fastigheterna så att staden hamnat i akuta situationer där skolor får stänga på grund av mögel och ventilationsproblem. En underhållsplan har nu tagits fram som påvisar ett underhållsbehov på tio miljarder kronor det närmaste decenniet, varav fyra avser eftersatt underhåll. Det är en avsevärd underhållsskuld som kan ge ökade driftskostnader.

Genom att Lokalnämnden energieffektiviserar sitt fastighetsbestånd minskar investeringsbehovet i produktion och system för i el- och värme hos Göteborgs Energi AB. Målet bör vara att det kommunala fastighetsbeståndet ska kunna minska värmeförbrukningen med 1,5% årligen och elförbrukningen med 2,0% årligen till 2030.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Lokalnämnden

- Lokalnämnden får i uppdrag att utreda rotorsaker till högt kostnadsläge och implementera förbättrad intern kostnadskontroll.

- Lokalnämnden får i uppdrag att ta fram nyckeltal enligt branschstandard för löpande uppföljning och kontroll.
- Lokalnämnden får i uppdrag att utveckla förbättrade beslutsunderlag med mer träffsäkra kalkyler för att undvika oförutsedda fördyrningar.
- Lokalnämnden får i uppdrag att ta fram en plan för att ersätta paviljonger med riktiga byggnader som håller över tid.
- Lokalnämnden får i uppdrag att energieffektivisera fastighetsbeståndet vilket ger en minskning av Göteborg Energi AB:s investeringsbehov i produktion och system för i el- och värme.
- Lokalnämnden får i uppdrag att genomföra åtgärdsprogram för att alla förskolor ska bli giftfria.
- Lokalnämnden får i uppdrag att vid upphandling av anläggningsmaskiner ställa krav på minst miljöklass Steg IIIB.

Mål och indikatorer för Lokalnämnden

- Minskad underhållskostnad per kvm.
- Underhållsskulden ska minska löpande.
- Utgifter för investeringar, reinvesteringar och underhåll ska löpande närma sig branschsnittet.
- Ökad intern effektivitet i skötsel och löpande underhåll.

MILJÖ- OCH KLIMATNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges mål för Miljö- och klimatnämnden

- Till senast år 2035 ska de klimatpåverkande utsläppen inom den kommunala rådigheten ha upphört och/eller fullt ut kompenserats.
- Tillsynen ska vara neutral, rättvis och effektiv vid myndighetsutövning.

Kommunfullmäktiges inriktning för Miljö- och klimatnämnden

Klimat- och miljöfrågorna griper in i snart sagt all mänsklig interaktion och därmed alla politikområden. Att lösa klimatfrågan kommer att kräva stora insatser i form av investeringsmedel och andra resurser för Göteborgssamhället.

Att genomföra det nyligen beslutade ambitiösa Miljö- och klimatprogrammet till 2030 är en stor utmaning då den kommunala rådigheten endast täcker en mindre del vad gäller de klimatpåverkande utsläppen. En viktig förutsättning är att genomföra de mest effektiva lösningarna, som enklast och tydligast kan hjälpa oss att uppnå vår del av Parisöverenskommelsen. Det miljöledningssystem som är under införande och omfattar alla stadens verksamheter blir garanten för att följa upp beslutade åtgärder.

Klimatfrågan

Att möta åtagandet enligt Parisavtalet genom en begränsning av globalt ökad medeltemperatur på maximalt 1,5 grad. Detta kräver omfattande åtgärder i alla samhällets sektorer där den kommunala andelen omfattar en mindre andel av utsläppen.

Mål för klimatomställning:

- Klimatpåverkan skall minska med 90 procent inom de verksamheter där kommunen har rådighet från år 2010 till år 2030.
- Till senast år 2035 skall utsläppen inom den kommunala rådigheten ha upphört och/eller fullt ut kompenserats.

Viktiga delmål i detta arbete är att följande verksamheter skall vara fossilfria angivna år:

- Fjärrvärme och fjärrkyla till 2025 (ansvar: Göteborg Energi AB).
- Kommunal fordonsflotta till 2023 (ansvar: Göteborg Leasing AB).
- Kollektivtrafik till 2023 (i samverkan med Västtrafik).

Ytterligare effektiva klimatåtgärder:

- Stoppa byggandet av Västlänken senast 2022.
- Öka takten i utbyggnaden av infrastruktur för laddning av elfordon.
- Krav på minskad klimatpåverkan vid bygg- och anläggningsprojekt i kommunal regi och vid markanvisning av kommunal mark.
- I samarbete med näringslivet genomföra åtgärder för innovation och test av ny teknologi och nya tjänster med minskad klimatpåverkan.

Energieffektivitet

Behovet av dyra biobränslen och nya anläggningar i fjärrvärmeproduktionen minskar om energibehovet i anslutna fastigheter minskar. Genom att skära ner på elförbrukning i samma fastigheter frigörs kapacitet för nya användningsområden, exempelvis elfordon. Därför är reducerad värme- och elförbrukning i det kommunala fastighetsbeståndet prioriterat.

Uppdrag om minskning av värmeförbrukning med 1,5 procent årligen och minskning av elförbrukningen av kommunens andel i det kommunala fastighetsbeståndet med 2,0 procent årligen från 2020 till 2030 läggs till Förvaltnings AB Framtiden, Higab och Lokalnämnden. Göteborg Energi ges ett uppdrag om att öka användningen av spillvärme i fjärrvärmesystemet med målsättningen tio procent mer spillvärme till 2030. Se under respektive nämnd och bolag. Vid nyproduktion av kommunala fastigheter skall låg energiförbrukning ges prioritet.

Luftkvalitet

Göteborg har höga halter av kväveoxider i de centrala delarna vilka överskrider miljökvalitetsnormen och den långsiktiga målsättningen. Halten av fina partiklar underskrider miljökvalitetsnormen och är ett hälsoproblem för främst överkänsliga personer och barn. Genom att staden förtätas kan borttransporten av förorenad luft försämrats vilket gör att detta problem kommer att bestå. En gradvis förbättring sker genom att fordon, arbetsmaskiner, förbränningsanläggningar, fartyg etcetera minskar utsläppen, men dessa åtgärder tar tid.

Uppdrag läggs i kommunstyrelsen, nämnder och bolag för att förbättra luftkvaliteten genom att stoppa Västlänken, ställa krav på miljöklass Steg IIIB för anläggningsmaskiner vid upphandling, öka andelen kustsjöfart och järnvägstransport till/från Göteborgs hamn, öka andelen eldrivna kommunala fordon, medverka i projekt för eldrivna fordon samt genom att bygga ut infrastrukturen för laddning av tunga fordon.

Buller

En betydande andel av de boende i Göteborg belastas av bullernivåer som överskrider normen för god boendemiljö. Trafiken är den dominerande källan men även anläggningsmaskiner och fasta installationer som till exempel fläktar med mera bidrar.

Förslag till åtgärder för minskad bullerpåverkan:

- Beakta bullerfrågorna i högre grad vid ny bebyggelse till exempel genom etablering av innergårdar som kan bli bullerdämpade miljöer.
- Arbeta för minskade bullernivåer vid vistelsemiljöer för barn vid förskolor och skolor.
- Kravställ bullernivåer för anläggningsmaskiner vid bygg- och anläggningsprojekt.

Naturreservat, biodiversitet, marin miljö, kemikalier och miljöövervakning

Den biologiska mångfalden är på tillbakagång då både arter och habitat minskar. Detta gäller såväl inom den marina miljön som på land och i vattendrag. I Göteborgs stads nya miljö- och klimatprogram för 2021–2030 finns mål för den biologiska mångfalden som ger en god vägledning över vilka områden som behöver prioriteras vad gäller biodiversitet.

Barn är ofta känsligare än andra grupper för kemikalier, buller och luftföroreningar och påverkan på barn behöver därför minska. Att barn får tillgång till goda vistelsemiljöer i förskola och skola samt tillgång till gröna ytor behöver prioriteras.

Myndighetsutövning och tillsynsansvar

Miljö- och klimatinämndens direkta ansvar för göteborgarnas hälsa och miljö kanaliseras delvis genom nämndens tillsynsarbete mot verksamhetsutövare och näringsidkare. Tillsynen ska vara neutral, rättvis och effektiv vid myndighetsutövning, så att effekterna blir rättvisa och inte skapar onödiga hinder och kostnader.

För 2022 avsätts medel för minskade kostnader för alkoholtillsyn, i syfte att stödja besöksnäringen.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Miljö- och klimatnämnden

inom natur och miljöbevakning

- Miljö och klimatnämnden får i uppdrag att genomföra handlingsprogrammet för biodiversitet.
- Miljö och klimatnämnden får i uppdrag att utarbeta en miljöövervakningsplan som medger en effektiv kartläggning av miljö- och hälsopåverkan och uppföljning av beslutade miljömål.
- Miljö och klimatnämnden får i uppdrag att utreda en utökad miljözon klass 1 för tunga fordon.
- Miljö och klimatnämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna att införa en miljözon för arbetsmaskiner.

inom myndighetsutövning och tillsynsansvar

- Miljö och klimatnämnden får i uppdrag att säkerställa en ekonomiskt effektiv tillsyn.
- Miljö och klimatnämnden får i uppdrag att öka brukarintäkterna i miljötillsynen.
- Miljö och klimatnämnden får i uppdrag att utföra alkoholtillsynen under effektiv bevakning, tillmötesgående mot skötsamma verksamheter, restriktiv mot misskötsamma.

NÄMNDEN FÖR ARBETSMARKNAD OCH VUXENUTBILDNING

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

- Fler individer ska gå från bidrag till arbete.
- Göteborgs Stad ska erbjuda personer med funktionsvariation det stöd de behöver för att ges möjlighet till den vanliga arbetsmarknaden.

Kommunfullmäktiges inriktning för Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Grundutbildning för anställningsbarhet

Individer som står långt utanför arbetsmarknaden är ofta i behov av att komplettera eller färdigställa sin grundläggande utbildning och, i förekommande fall, utveckla tillräckliga språkkunskaper. Aktiva arbetsmarknadsåtgärder skapas genom täta kontakter med arbetssökande. Rätt till försörjningsstöd ska ställas mot tydliga krav på motprestation. Socialtjänsten och arbvux kompetenscenters ingående samarbete förebygger ett varaktigt beroende av försörjningsstöd och utanförskap.

Det måste inledas ett systematiskt arbete för att identifiera individer som anses ha goda möjligheter att kvalificera sig för ett bristyrke genom riktade utbildningsinsatser. Detta kan genomföras genom samverkan mellan kommunen och arbetsmarknadens aktörer, till exempel genom yrkesverksam praktik. Eventuellt behov av instrument för validering av befintliga yrkeskunskaper eller utbildningar kan behöva övervägas.

Arbetsmarknadsinsatser för funktionsvarierade

Ett särskilt ansvar vilar på kommunen att erbjuda personer med funktionsvariation det stöd de är i behov av för att ges möjlighet till den vanliga arbetsmarknaden. Stadens förvaltningar och bolag ska erbjuda ett ökat antal platser inom den egna organisationen för personer med funktionsvariation. Därutöver ska Staden och dess förvaltningar och bolag arbeta aktivt för att erbjuda arbetsförlagd utbildning eller annan sysselsättning som leder till anställningsbarhet.

Vidareutbildning, kompetensutveckling och karriärbyte – under hela livet

Dagens arbetsliv ställer större krav på anpassning och utveckling samtidigt som vi förväntas arbeta högre upp i ålder. I dessa aspekter har Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning (NAV) en viktig funktion för utbildning och omskolning av redan yrkesverksamma. NAV ska aktivt bevaka arbetsmarknadens utveckling och tillhandahålla utbildningar som utvecklar kompetensen hos etablerad arbetskraft. Vidareutbildning kan möjliggöra karriärväxling mitt i livet och säkerställer efterfrågan på specialistkompetens.

Utveckling av praktiska program tillsammans med näringsliv och arbetsmarknad

Vi vill stärka de praktiska programmen inom vuxenutbildningen genom att vidareutveckla samarbetet med det lokala och regionala näringslivet. Digitaliseringen och därmed arbetsmarknadens behov fortgår men har accelererat som effekt av Covid-19-pandemin. Vuxen- och yrkesutbildningarna måste hållas uppdaterade för att säkerställa kompetensförsörjningen.

Fler måste komma i arbete

Det övergripande målet är att fler individer ska gå från bidrag till arbete. Studier kan utgöra motprestation för försörjningsstöd, med krav på närvaro och vissa utbildningsresultat.

Utveckling av Kompetenscenter

De individer som står längst ifrån arbetsmarknadens förfogande är oftast i behov av särskilda insatser för att bli bättre rustade för ett framtida arbete. Vi vill att Stadens Kompetenscenter ska utöka sin verksamhet och erbjuda motprestationsbaserade aktiviteter för dem som är längst ifrån arbetsmarknaden. Detta kan bland annat genomföras med hjälp av tätt samarbete mellan Kompetenscenter och kommunens förvaltningar, som kan erbjuda anställningar i arbetslag.

Kvalitetskrav på Svenska för invandrare (SFI)

Det svenska språket är nyckeln för att ta sin in i det svenska samhället och kunna gå vidare till arbete och högre utbildning. De som använder sig av SFI är i behov av bättre förutsättningar än idag. För att kunna höja och säkerställa kvaliteten i och resultaten av utbildningen krävs det bättre uppföljning, oavsett om det är via externa aktörer eller i Stadens egen regi. Vi vill med anledning av detta införa centrala slutprov för skriftliga och muntliga kunskaper från SFI-utbildningen. Med centrala slutprov upprätthålls kvaliteten i utbildningen och auktorisationssystem är inte nödvändigt. Studieresultaten måste kopplas till ersättningssystemet för att ytterligare säkerställa kvaliteten i utbildningen och att våra gemensamma resurser används på ett ansvarsfullt och effektivt sätt.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

- Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att identifiera individer med lämplig bakgrund för definierade bristyrken.
- Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att intensifiera arbetet med anställningsbarhet för långvarigt arbetslösa.
- Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att prioritera anpassad kompetensutveckling för nyligen friställda.

Indikatorer och målsättningar för Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

- Ökad andel i arbete efter genomgången utbildning.
- Tillgodose resurser för utökandet av Kompetenscenters uppdrag.

NÄMNDEN FÖR DEMOKRATI OCH MEDBORGARSERVICE

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Nämnden för demokrati och medborgarservice

- Göteborg ska ha en levande demokrati och stadens medborgare ska få möjlighet att göra sina röster hörda.
- Göteborgs Stad ska erbjuda relevant konsumentupplysning och medborgarnas kontakt med kommunen ska vara enkel.

Kommunfullmäktiges inriktning för Nämnden för demokrati och medborgarservice

Demokraterna vill att Göteborgs Stad arbetar med demokratiutveckling och ger stadens medborgare möjlighet till att få göra sina röster hörda.

Nämnden bör knyta stadens arbete med demokrati och mänskliga rättigheter starkare till sig, till exempel Ungdomsfullmäktige, nationella råd, medborgardialoger, Leader-medlemskap, medborgarkontor, demokratiuppdrag samt uppdrag kring medborgliga rättigheter. Nämnden ska arbeta närmare HBTQ-rådet på samma sätt som med Ö-dialogen eftersom Regnbågens Hus hamnar under nämndens ansvar.

Nämnden ska fortsätta arbetet med konsumentupplysning, frågor om cirkulär ekonomi och inte minst kontaktcenter. Kortare svarstider och möjligheten för medborgarna att enkelt nå rätt person inom kommunen ska prioriteras. Demokraterna ser dessa uppdrag som mycket viktiga, men det finns samtidigt en besparingspotential genom digitalisering och effektivisering.

Vi kommer att fortsätta att stötta Göteborgsförslaget, där medborgare kan lämna förslag och som vid minst 200 röstande på förslaget lyfts till berörd politisk nämnd, samt möjligheten till medborgarbudgetar inom givna ramar.

Kommunfullmäktige uppdrag till Nämnden för demokrati och medborgarservice

- Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att intensifiera arbetet med frågor om demokrati och medborgerliga rättigheter.
- Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att korta svarstider och förenkla för medborgare att nå rätt person inom Göteborgs Stad.
- Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att bli minska kostnaderna genom digitalisering och andra effektiviseringar.

Indikatorer och målsättningar för Nämnden för demokrati och medborgarservice

- Svarstider inom nämnden och hela Göteborgs Stad ska minska.
- Medborgarengagemang (HME) totalt i kommunen ska öka.

NÄMNDEN FÖR FUNKTIONSTÖD

Kommunfullmäktiges mål för Nämnden för funktionsstöd

- Alla ska kunna leva ett självständigt liv oberoende av förutsättningar och Göteborgs ska vara en tillgänglig stad.

Kommunfullmäktiges inriktning för Nämnden för funktionsstöd

Stöd, omsorg och rättigheter

Alla göteborgare ska kunna leva ett självständigt liv oberoende av förutsättningar. "Göteborgs Stads program för ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning" ska efterlevas i alla stadens förvaltningar och bolag och måste leda till att funktionshinderperspektivet alltid är med i det vi gör för stadens alla medborgare.

I det ingår möjlighet till social samvaro och meningsfull sysselsättning med jämlikhet och full delaktighet i samhället. Tillgänglighetsfrågan är fortfarande väldigt avgörande. För att lyckas med att skapa ökad tillgänglighet måste vi få med perspektivet universell utformning från början i allt som planeras. Erfarenheter och kunskaper kring i hur det är att leva med en funktionsvariation ska vara en naturlig och självklar del i planering och genomförande av alla samhällsinsatser. Stöd måste baseras på individuella behov.

Alla personer med funktionsvariation och som ingår i LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) personkrets har rätt till en individuell plan och ska även erbjudas möjlighet till ett eget ombud. Vi vill att stödet till de personer med svår funktionsvariation i vårt samhälle, enligt intentionerna i rättighetslagstiftningen LSS, skall bibehållas i sin ursprungliga omfattning.

Mötesplatser för personer med neuropsykiatriska diagnoser behövs, för att bryta utanförskap och för att erbjuda aktiviteter och sammanhang utifrån önskemål och förutsättningar. Där värnas rätten att vara sig själv, med målsättningen att träna sig i sociala sammanhang.

Boenden

Personer med funktionsvariationer har begränsad valfrihet på bostadsmarknaden. Därför behöver staden säkerställa att det byggs fler bostäder som går att anpassa inom det ordinarie beståndet. Byggandet av såväl vanliga bostäder, gruppboenden och stödboenden måste påskyndas.

Hyran för bostäder för personer med funktionsvariation behöver hållas så låg som det överhuvudtaget är möjligt eftersom många i den gruppen har mycket låg inkomst/pension. Göteborgs Stad har en i det närmaste unik möjlighet med sitt stora ägande av hyreslägenheter som kan omvandlas och disponeras till fördel för denna grupp. Stadens bostadsförsörjning bör alltså ses som en helhet, där delar av allmännyttans utbud och nyproduktionen på ett genomtänkt sätt används som en social resurs.

Det råder brist på gruppboenden och/eller stödboende för personer med funktionsvariation. Stora pengar läggs på köpta platser i andra kommuner. Egna boenden är därför självfinansierande och måste prioriteras. Vid boende på annan ort ska en plan tas fram för framtida flytt till boende inom Göteborg. Nämnden bör även se över möjligheten att utveckla befintligt bestånd genom ombyggnation och anpassning till moderna krav.

Rätt till arbete eller sysselsättning och utbildning

Sysselsättningsgraden för personer med funktionsvariationen behöver öka och då måste vi bli bättre på att anpassa arbetsplatser inom staden. Det verkar för lika möjligheter och rättigheter till en meningsfull vardag.

För barn och unga personer med funktionsvariation ska särskild hänsyn tas i samband med skolplacering. Det ska också vara möjligt att få särskilt anpassad skolskjuts till skola och fritidshem för att få en meningsfull

fritid med fortsatt möjlighet till lärande under andra former än i skolan. Det är viktigt att ha en långsiktig planering för gruppen av personer med funktionsvariation. Planera sysselsättning inför vuxenlivet redan på gymnasiet.

Arbetsmiljö och personal

Göteborgs omsorgsorganisation karaktäriseras av den bristfälliga styrning som olyckligtvis präglar stora delar av kommunens verksamhet. Eftersom verksamheterna dessutom är personalintensiva har det inneburit en låg attraktivitet som arbetsgivare, hög omsättning på personal och höga sjuktal. Det har i sin tur inneburit att kvaliteten på omsorgen uppfattas som bristfällig. Stödassistenterna har även pekats ut som strukturellt underbetalda i stadens lönekartläggning vilket vi avsatt medel för att korrigera.

Socialekreterare/handläggare och omsorgspersonal behöver kontinuerlig utbildning kring personer med funktionsvariation. För att behålla personal och göra arbetet attraktivt ska fortbildning finnas för denna personalgrupp. Vidare behövs kontinuerlig utbildning inom bemötandetekniker för all personal som kommer i kontakt med funktionsvarierade.

Det behövs handledning för personal och ett boende fungerar bättre med en chef på plats. Därför behöver förstärkning som möjliggör ett nära ledarskap och att större hänsyn tas till de chefer som ansvarar för personal dygnet runt.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Nämnden för funktionsstöd

- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att minska fusk genom kontroll av kostnad och kvalitet och full transparens om utfallet om detta i upphandlade boenden och i assistansverksamhet.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att påskynda byggandet av egna boenden.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att jämma ut identifierade och osakliga löneskillnader, med fokus på utbildad personal.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att utveckla och utbilda egen personal.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att ställa krav på goda kunskaper i svenska språket för all personal.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att kontinuerligt säkerställa kunskaper i basal vårdhygien och om smittspridning.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att göra en långsiktig planering för personer med funktionsvariation (sysselsättning och boende inför vuxenlivet planeras redan under gymnasietiden).
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att säkerställa att alla personer med funktionsvariation inom LSS personkrets får en individuell plan och erbjuds möjlighet till eget ombud.

Indikatorer och målsättningar för Nämnden för funktionsstöd

- Minskade sjukskrivningstal.
- Minskad personalomsättning.
- Full eliminering av osakliga löneskillnader.
- Minskade kostnader för upphandlade tjänster.
- Fler tillgängliga boendeplatser.

NÄMNDEN FÖR INKÖP OCH UPPHANDLING

Kommunfullmäktiges mål för Nämnden för inköp och upphandling

- Nyckeltal och indikatorer för inköp och upphandling i staden skall arbetas fram och beslutas senast september 2022 så att de kan användas i Budget 2023.
- Utöka andel ramavtal som upphandlas av Nämnden för inköp och upphandling så att nämndens inköpsvolym ökar med minst 2% per år.

Kommunfullmäktiges inriktning för Nämnden för inköp och upphandling

År 2017 övergick stadens centraliserade inköp från bolag till förvaltning och Nämnden för inköp och upphandling har sedan dess processansvar för hela stadens inköp. Arbetet går stadigt framåt, men potentialen i kostnadsbesparing, skapande av transparens och i att skapa mer nytta för stadens medborgare är fortsatt mycket stor. Arbetsmiljön har förbättrats och sjuktalen minskats.

Nya delar som ingår är även strategiskt inköpsarbete och Spend-analys. Fram till 2018 gick det inte att få en övergripande uppfattning om summan av stadens inköp. Nu tas en stadenövergripande Spend-rapport årligen fram av nämnden.

Göteborgs Stad har valt en modell för inköp och upphandling där varje förvaltning och bolag ansvarar för sina upphandlingar och inköp, följsamhet mot centrala ramavtal och organiseringen av en effektiv och ändamålsenlig inköpsorganisation. Nämnden för inköp och upphandling följer upp de centrala ramavtalen men varje förvaltning och bolag har en skyldighet att följa upp sina inköp, oavsett om de sker via ramavtal eller egna upphandlingar.

Analysstöd för hela staden har börjat rullas ut som pilotprojekt. De förvaltningar som är med och implementerar inköpsanalys kan nu löpande se status för den egna verksamheten. Övriga kan beställa en Spend-rapport för sin verksamhet av Nämnden för inköp och upphandling.

Hög prioritet att effektivisera stadens inköp och upphandling

Att arbeta strategiskt med inköp gör att staden får ut mer samhällsnytta av kommunens pengar. Det skapar också förutsättningar för transparens och kostnadseffektivitet både inom enskilda verksamheter och för hela staden. Det ger rätt kvalitet till lägre kostnad samt bättre uppfyllande av stadens centrala mål och riktlinjer. Potentialen och utvecklingsbehovet inom området är stort.

Strategiskt inköpsarbete påverkar på flera sätt och behöver prioriteras så att det blir en ledningsfråga i stadens alla förvaltningar och bolag. En samordnad bild av hur mycket arbetstid som läggs på inköp och hur mycket personal det finns som arbetar med inköp inom hela stadens verksamheter behöver tas fram.

En miljard kronor i möjlig besparing

År 2020 uppgick Göteborgs Stads inköp till 26 miljarder kronor varav cirka en fjärdedel genom ramavtal från Nämnden för inköp och upphandling. I en grov och försiktig uppskattning räknar nämnden med att det påbörjade systematiska kategoristyrningsarbetet kan ge fem procents kostnadsminskning per kategori som det skrivs avtal för.

Avtal löper på flera år vilket innebär att varje nytt avtal som tecknas utan att kategoristyrningsarbetet gjorts fördröjer den positiva effekten. När kategoristyrningsarbetet är integrerat i hela staden innebär detta en potentiell besparing på över en miljard kronor i sänkt kostnad för staden, varje år. Samtidigt ger kategoristyrningsarbetet andra positiva effekter.

Affärsmässighet samt följsamhet av riktlinjer och styrande dokument

Göteborgs Stads styrsystem beskriver att utgångspunkterna för styrning av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, omsorgstagare och kunder. Riktlinje för inköp och upphandling gäller för alla nämnder och styrelser. Demokraterna står bakom denna riktlinje som utgångspunkt men anser att det praktiska arbetet med att följa den har brister.

Nämnden för inköp och upphandlings självklara ansvar är vidare att tillse att upphandlade produkter och tjänster följer stadens styrande dokument vad gäller miljö, etik, arbetsvillkor och arbetsmiljö samt krav på ekonomisk redlighet. Indikationer på brister i dessa avseenden skall leda till utredning tills dess att rotorsaker identifierats och eliminerats.

Avtal skall följas

Hanteringen av beställningar, leverans och uppföljning kopplat till det ramavtal som Front Advokater arbetat under visar på stora glapp mellan flera av de tio punkter som anges i Riktlinje för inköp och upphandling. Demokraterna förväntar sig följsamhet mot ramavtal och ser att med fallet Front Advokater uppdragades stora brister som Nämnden för inköp och upphandling behöver adressera. Det gäller både den egna nämnden och för inköp och upphandling i hela staden.

Finansiering av verksamheten

Huvuddelen av intäkterna för Nämnden för inköp och upphandlings verksamhet kommer idag från en avgift som läggs på alla inköp som görs genom nämndens ramavtal. En positiv del med denna "egenfinansiering" är stabilitet i nämndens budget som nästan uteslutande går till personalkostnader och lokaler. Tillskott eller neddragningar påverkar direkt personalen. Tiden mellan arbetsinsats och intäkt för nämnden kan vara flera år och det är enbart egna ramavtal som ger intäkt. Investering och finansiering för acceleration av det strategiska inköpsarbetet för hela staden kräver därför investering och budget.

Strategiskt inköpsarbete ger generellt stor avkastning för varje satsad krona. Demokraterna vill därför att detta arbete intensifieras. Den kanske största utmaningen som begränsar är vad Nämnden för inköp och upphandling samt stadens övriga nämnder och styrelser orkar med. Demokraterna lägger därför en grundfinansiering i vår budget men ger samtidigt nämnden i uppdrag att kontinuerligt söka sätt att accelerera det strategiska inköpsarbetet och rapportera till kommunstyrelsen när nya möjligheter upptäcks. Varje rapport skall visa påverkan, förväntad kostnad och intäkt både för Nämnden för inköp och upphandling, berörda bolag/förvaltningar samt staden som helhet.

Bristar i uppföljning och kontroll

Nämnden för inköp och upphandling har under 2019 genomfört en Nulägesanalys: Organisations-, process- och systemkartläggning av inköp i Göteborgs stad. Analysen visar bland annat att den stora gemensamma nämnaren i staden är en oförmåga till uppföljning och kontroll. Det saknas fortfarande faktabaserade nyckeltal, vilka behöver presenteras 2022. Det saknas också systematisk omvärldsanalys som kan ge jämförelser som visar om inköpet är effektivt eller hur effektivt det är, samt lärande.

Rutiner och processtöd för kontroll av kvalitet, kvantitet och utförande saknas på flertalet förvaltningar, liksom ett uttalat ansvar för uppföljning. Här måste en omedelbar förbättring ske. Det ska finnas en tilltro till att Göteborgs Stad klarar att följa upp att leveransen motsvarar vad staden betalar för. Det kan övervägas om Nämnden för inköp och upphandling ska ha ett stadenövergripande uppföljningsansvar, men vi ser risken med en utökad administrativ belastning. Kompetensen måste finnas där leverans sker.

För transparens bör gränssnittet i inköpsanalysen utvecklas så att Stadsrevisionen, nämnder och styrelser kan ha oberoende insyn i respektive verksamheters inköp. För transparens, kostnadsbesparing och effektivisering bör gränssnitt och stöd utvecklas som gör att befintliga resurser i staden synliggörs löpande. Detta kan till exempel användas för att säkra att det enkelt kontrolleras vad som finns internt, innan köp görs från

leverantör. Stödet lägger grunden för effektivare användning av stadens resurser, cirkulär ekonomi och hållbarhet. Integrering av direktupphandling ska säkerställas i analysstöd och uppföljning.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Nämnden för inköp och upphandling

- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att säkerställa stadengemensam avtals- och leverantörsdatabas inklusive processer, utveckla stadengemensamt register inklusive processer som löpande synliggör samtliga inköpsansvariga och beställare i varje förvaltning och bolag för att öka tydlighet om ansvar, synliggöra kompetens och därmed underlätta strategiskt inköpsarbete.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att utreda hur oberoende kontrollinstans kan införas (exempelvis kategoristyrrelse, inköpsstyrrelse) med områdesexperter som genomlyser och godkänner större inköp.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att accelerera kategoristyrningsarbetet specifikt och strategiskt inköp generellt i hela staden. (Accelerera genomförandet av alla aktiviteter som föreslås i tjänsteutlåtande N050-0073/20 Plan för hur inköps- och beställarkompetens i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas, samt visa hur transparens i framdriften skapas.)
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att tillse att ramavtalsimplementering genomförs för alla nya ramavtal.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att utveckla arbetssätt som kontinuerligt följer och visar när förnyad konkurrensutsättning görs och vilket utfall det ger över tid.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att accelerera implementeringen av analysstöd.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att arbeta för att inköpsanalys skall beställas och levereras årligen till alla bolag och förvaltningar som ännu inte implementerat stöd för inköpsanalys.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att bistå de nya nämnder som ersatt stadsdelsnämnderna för att säkerställa att strategiskt inköpsarbete inkluderas från start. Överlappande avtal samt överkapacitet för boendetjänster skall identifieras och adresseras omgående.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att utveckla omvärldsanalys och benchmarking för att skapa referens för hur väl inköp levererar i jämförelse med andra kommuner.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att gynna närodlade och miljöanpassade alternativ och Västsveriges jordbruk i kommunens upphandlingar av livsmedel.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att medverka i projekt för eldrivna lastbilstransporter och anläggningsmaskiner.

Indikatorer och målsättningar för Nämnden för inköp och upphandling

- Samtliga inköp är kartlagda, kategoriserade och inarbetade i plan under 2022.
- Nyckeltal och indikatorer för inköp och upphandling i staden har arbetats fram och beslutas senast september 2022 så att de kan användas i Budget 2023.
- Register som visar samtliga verksamheters inköpsansvariga och beställningsansvariga, deras befogenhet och kunskapsnivå inom området, samt var det saknas utnämningar eller kunskap skall redovisas under 2022.

NÄMNDEN FÖR INTRASERVICE

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Nämnden för intraservice

- Nämnden för intraservice ska säkerställa att Göteborgs Stad följer med i digitaliseringen av samhället.
- Nämnden för intraservice ska med korta ledtider erbjuda effektiv support av IT-relaterad service.

Kommunfullmäktiges inriktning för Nämnden för intraservice

Behovet av digitalisering och robotisering av stadens administration är en grundförutsättning för att effektivisera och omfördela resurser från stödfunktioner till kärnverksamhet. Den digitala utvecklingen i staden ligger dock inte i paritet med kostnadsnivån för IT-infrastruktur och IT-tjänster. Intraservice har potential att bli en mer tids- och kostnadseffektiv leverantör av stadens gemensamma IT-tjänster.

IT-supporten måste effektiviseras och ge kortare ledtider mellan anmälan/anrop och avslutat ärende.

Framdriften i utvecklingsprojekten måste öka, leveransförmågan är inte i paritet med ambitionerna. Detta belastar inte bara Intraservice, utan låser resurser på andra förvaltningar. Vid projektbeställning och projektleverans måste effekten på kostnadseffekterna hos beställaren klargöras. En ökad IT-kostnad måste kompenseras av en minskande kostnad av annat slag.

Vidmakthållandekostnaderna är inte i balans. Återkopplingen till nämnden på detta område måste förbättras.

Demokraterna minskar kommunbidraget till Nämnden för intraservice under 2022 och 2023 för att helt ha fasat ut det till 2024. Huvuddelen av nämnden intäkter kommer från andra förvaltningar och kommunbidraget kan kompenseras med effektivisering och snabbare leveranser.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Nämnden för intraservice

- Nämnden för intraservice får i uppdrag att kraftigt dämpa kostnadsutvecklingen.
- Nämnden för intraservice får i uppdrag att ta fram tydlig kostnad-/nyttoanalys för nya projekt.
- Nämnden för intraservice får i uppdrag att förkorta ledtiden för support av IT-ärenden samt för nya accesser och utrustning.
- Nämnden för intraservice får i uppdrag att effektivisera verksamheten för att göra nämnden självfinansierad till 2024.

Indikatorer och målsättningar för Nämnden för intraservice

- Förkortad ledtid för support av IT-ärenden samt för nya accesser och utrustning.
- Dämpad kostnadsutveckling under 2022.
- För alla nya projekt från och med 2022 har tydlig kostnad-/nyttoanalys genomförts och presenterats för nämnden.
- Snabbare leveranser av projektresultat.
- Ökad självfinansiering genom effektivisering och snabbare leveranser.

PARK- OCH NATURNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges mål för Park- och naturnämnden

- Alla göteborgare ska ha ett grönområde av hög kvalitet inom gångavstånd.

Kommunfullmäktiges inriktning för Park- och naturnämnden

Stadsparker och stadsdelsparker

I Göteborg är de stora stadsparkerna en väsentlig del i stadsbilden och fyller dessutom ett rekreativt syfte. De bidrar också till den biologiska mångfalden, binder koldioxid och tar emot stora vattenmängder. De har också en nedkylande effekt vid höga temperaturer. Utveckling, drift och skötsel av våra parker är nämndens mest centrala uppgift. När staden växer måste stadsparkerna hållas intakta.

Nya grönytor i den täta staden kan behöva samnyttjas av skolor eller förskolor och som stadsdelspark. Det är dock grundläggande att grönska ges plats i stadsplaneringen genom god planering av allmän platsmark med effektiva trafikytor. För tillkommande grönytor tillförs 2 mkr.

Friluftsliv och tillgång till stadsnära naturlandskap

En positiv effekt av pandemin är att fler göteborgare börjat vistas mer i våra naturområden och trenden förefaller hålla i sig. Fler kommunala naturreservat pekas ut, senast vid Stora Amundön och i Billdal. Särskilda medel tillförs för utökad skötsel.

Välen

Naturreservatet vid Välen har stora naturvärden, men har delvis missköts av staden. Ett av de viktiga naturvärdena är strandängarna som betas av en flock highland cattle-kor, vilkas närvaro nu är hotad av ekonomiska skäl. Korna är ett självklart inslag i Välen sedan 30 år och mycket uppskattade av besökare, inte minst skolklasser. Demokraterna tillskjuter därför 700 tkr per år för att säkra flockens fortsatta närvaro i Välen kulturlandskap.

Blågröna stråk – för naturvärden, motion och rörelse

Blågröna stråk och kilar upprätthåller biologisk mångfald och måste säkerställas stadens översiktsplan. De kan kombineras med (separerade) gång- och cykelvägar, samt andra ytor som inbjuder till rörelse och motion där så är möjligt. Stadens grönytor måste vara lättillgängliga och säkra även för barn, funktionsvarierade och rullatoranvändare. Bra belysning och god renhållning är viktigt för tryggheten. Det är också viktigt att ridskolors och andra verksamheters behov av markytor tillgodoses vid planering av grön infrastruktur.

Utegyr, löparspår och promenadslingor

Efterfrågan på utegym ökar bland göteborgarna. Samtidigt finns en stor andel göteborgare som aldrig motionerar eller som slutat under pandemin. Tröskeln till att röra sig spontant kan sänkas genom att promenadstigar, löparspår och utegym integreras i grönområden nära större bostadsområden och/eller i anslutning till andra motionsanläggningar. Dessa områden kan med fördel nyttjas även av skolor i området. Planläggandet av ytor för rörelse kan göras i samarbete med Idrotts- och Föreningsnämnden. För drift och utveckling av utegym tillförs 0,5 mkr.

Effektiv skötsel

Ett arbete med digital övervakning för effektivisering av skötsel och bevattnings har inletts. 1,4 mkr avsätts för att fortsätta detta arbete.

Jubileumsparken och Jubileumsbadet

Demokraterna har motsatt sig byggandet av parken då ekonomi, markförhållanden och framtida byggplaner ännu är oklara. De delar som nu påbörjats kan färdigställas, medan resten bör avvaktas. Badet är dock ett uppskattat inslag och ett av få centrala kallbad. Det är viktigt att badet prioriteras och färdigställs.

Tillgänglighet till vattnet

Tillgängligheten till stadens älvkanter, kajer och kanaler samt fler centrala bad är något som bör utvecklas. Med närhet till vattnet minskar behovet av transporter. Idag är stora delar av Göta Älv inte tjänlig som badvatten, men detta kan komma att ändras med minskad båttrafik och högre miljökrav. Park- och naturnämnden måste ligga i framkant i denna planering.

Kanaler och kajer i centrum är allt för dåligt utnyttjade för rekreation och restaurangnäring. Ett sådant utvecklingsarbete kan dock vänta efter den nya nämndorganisationen sätts.

Arbetsmarknadsverksamheten

Delar av nämndens verksamhet lämpar sig särskilt för arbetsmarknadsåtgärder, arbetsträning med mer. Arbetsmarknadsnämnden kan göra viktiga kvalitetshöjande insatser för skötsel, renhållning, iordningställande av grillplatser och mycket mera. Behoven är stora samtidigt som många står utanför arbetsmarknaden. Det bör utredas om verksamheten kan utökas och i vilken mån den permanent kan ersätta upphandlade tjänster.

Icke utförda skötseluppdrag

Fortfarande är antalet inkommande klagomål på utebliven skötsel alltför högt. Nämnden måste skapa ett bättre uppföljningssystem med återkoppling till utföraren. Demokraterna förutsätter att betalning för icke utförda tjänster innehålls

Kommunfullmäktiges uppdrag till Park- och naturnämnden

- Park- och naturnämnden får i uppdrag att skärpa uppföljningen av beställda skötselåtgärder.
- Park- och naturnämnden får i uppdrag att prioritera utveckling av digital övervakning för skötsel och underhåll.
- Park- och naturnämnden får i uppdrag att accelerera arbetet med fler ytor för spontanidrott och rörelse.
- Park- och naturnämnden får i uppdrag att utreda om arbetsmarknadsinsatserna kan utökas och om verksamheten kan bli en del av nämndens permanenta drift.
- Park- och naturnämnden får i uppdrag att utveckla stadens naturreservat med förbättrade skötsel och restaureringsåtgärder.
- Park- och naturnämnden får i uppdrag att vid upphandling av anläggningsmaskiner ställa krav på minst miljöklass Steg IIIB.

Indikatorer och målsättningar för Park- och naturnämnden

- Kontinuerligt minskat antal avvikelser för beställd skötsel och renhållning.
- Kontinuerligt förbättrade NMI-indikatorer.
- Kontinuerligt minskande sjukskrivningstal i förvaltningen.

SOCIALNÄMNDER

Socialnämnderna omfattar Socialnämnd Centrum, Socialnämnd Hisingen, Socialnämnd Nordost samt Socialnämnd Sydvest.

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Socialnämnderna

- Socialnämndernas verksamhet ska ständigt utvecklas kvalitetsmässigt genom systematisk uppföljning av resultat ur ett brukarperspektiv.

Kommunfullmäktiges inriktning för Socialnämnderna

I den trygghetsatsning som redovisats under rubriken Demokraternas reformer finns beskrivet uppdrag som ska hanteras av socialnämnderna:

- Förstärkt stöd till förskolor och skolor från socialförvaltningarna.
- Ökad kartläggning av de kriminella nätverken.
- Öka antalet platser i häktet genom ny tillnyktringsenhet i samverkan med polisen.

Dessutom syftar de givna uppdragen till Förvaltnings AB Framtiden, Fastighetsnämnden och Byggnadsnämnden om ombildningar till bostadsrätt och nyproduktion av småhus och bostadsrätter i utsatta områden som domineras av hyresrätter till att bidra till att stabilisera den sociala situationen.

Understöd ska knytas till motprestation

Demokraternas Göteborg bygger på att alla bidrar till samhället efter förmåga. Generellt ska socialt understöd ska vara knutet till motprestation. Det finns ett flertal modeller för hur motprestationer kan se ut och hur sysselsättningsgraden kan höjas. Samtliga dessa modeller behöver snabbt utvärderas och användas i Göteborg. Försörjningsstöd och annat socialt understöd ska relatera till aktiva egeninsatser.

Våld i nära relationer och flickors medverkan i kriminella handlingar

Våld i nära relationer och hedersförtryck är utbrett och har en direkt påverkan på människors trygghet och säkerhet, inte minst i det egna hemmet. Våld i nära relationer kännetecknas av att den utsatta har en nära relation till och ofta starka känslomässiga band till förövaren. Socialtjänstens åtgärder inom detta område är viktiga för att säkerställa människors grundläggande trygghet och säkerhet. Socialnämnderna måste intensifiera sitt arbete för att kraftigt minska antalet individer som drabbas av våld i nära relation och hedersförtryck.

Systematisk uppföljning från brukarperspektivet

Demokraterna har sedan tidigare drivit och driver fortsatt linjen att de sociala nämndernas verksamhet måste genomsyras av ett kvalificerat uppföljningsarbete. Utvärderingen ska ske ur brukarperspektivet för sammanställning på aggregerad nivå. Först då är det möjligt att få kunskap om de pågående och genomförda insatserna ger avsedd effekt. De politiska beslut som tas och de rutiner som används ska genomlysas och följas upp för att identifiera eventuella brister med målet att säkerställa önskad effekt av pågående eller genomförd insats.

Utan resultatuppföljning är det inte möjligt att utveckla verksamheten kvalitetsmässigt. Mot bakgrund av uppnådda resultat kan verksamheterna ställa om och bli bättre på att matcha individ till rätt insats. Samtidigt ska förvaltningen kvalitetssäkra rätt vårdgivare till rätt pris.

Samtliga socialnämnder ska under 2022 börja att tillämpa ett uppföljningsprogram för resultat och utfall av individuella insatser för barn- och unga på aggregerad nivå. Resultatet av denna form av systematisk uppföljning ger ett unikt underlag för uppföljning, trender och tendenser inom barn- och ungdomsvården.

Denna uppföljning ska på sikt omfatta socialtjänsten som helhet men ska initialt sikta in sig på barn- och unga i enlighet med artikel 3 i Barnkonventionen.

Vidare behövs en genomlysning av kommunens ingångna IOP (idéburet offentligt partnerskap). Det behöver säkerställas att socialförvaltningarna inte kringgår lagen om offentlig upphandling genom att ingå i IOP med fel aktörer.

Sammanställning av arbetssituationen

Respektive socialnämnd ska göra en sammanställning av den totala arbetssituationen för handläggare inom socialtjänsten. Underlaget ska i sin tur ligga till grund för ett ställningstagande om förstärkning alternativt omdisponering av befintliga arbetsuppgifter.

Tendensen är tydlig när det gäller utvecklingen av handläggarna inom området. Arbetstiden i direkt klientarbete har från mitten av 80-talet gått från ca 70% av till idag vara nere på 24%. Resterande tid läggs på administration och uppföljning som inte är kopplat till kärnverksamheten. Bortsett från ett dåligt utnyttjande av en kvalificerad yrkesgrupp skapas också en dålig arbetsmiljö med oacceptabelt hög personalomsättning.

Effektiviseringarna skulle följa devisen "rätt kvinna/man på rätt plats" och kunna ge en kvalitetshöjning av socialtjänsten som helhet och besparingar på samma gång.

Starkare ledarskap

Ledarskapet inom socialnämnderna behöver stärkas och framförallt vad gäller att förändra tystnadskultur inom förvaltningarna till öppenhet och transparens. Inte minst måste information nå nämnderna med politikerna som är ytterst ansvariga för verksamheten.

Förvaltningarna behöver även bli bättre på att identifiera och lyfta till nämnderna när stadsledningskontoret högt ställda krav på uppföljning av företeelser är av föga eller inget intresse. Gemensamt för stadsledningskontorets uppföljningskrav är att det sällan eller aldrig rör sig om frågor som är kopplade till kärnverksamheten.

Bostad först ska tillämpas i större utsträckning

Vi vill att Bostad först tillämpas i större utsträckning än idag. Bostad först är en beprövad och kostnadseffektiv modell mot hemlöshet. Genom den kan människor i hemlöshet få en egen bostad direkt. Samtidigt ges personligt stöd med målet att den boende ska kunna bo kvar i sin lägenhet och få en trygghet. Forskning visar att över 80% av fallen leder till kvarboende och en bättre levnadsstandard.

Tillämpa individuellt anpassade åtgärder (IPS) för arbetslösa

Vi vill ha åtgärder för att omedelbart få människor i sysselsättning, bland annat genom Individual Placement and Support (IPS) tillämpas med krav på relevant uppföljning. IPS är en från Storbritannien beprövad modell för att komma till rätta med arbetslöshet som innebär individuellt anpassade åtgärder för den enskilde. För att få tillstånd för detta krävs stor flexibilitet från de myndigheter som behöver samverka för att komponera en insats/program.

Inför medborgarkontor på utvalda platser

Inför medborgarkontor på utvalda platser. Medborgarkontoren kan på ett personligt sätt erbjuda hjälp med olika typer av ansökningar och lotsning i kontakten med myndigheter. Detta bidrar till avlastning för verksamheten i stort och ger ökat förtroende för myndigheten.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Socialnämnderna

- Socialnämnderna får i uppdrag, i samverkan med Förskolenämnden, att inrätta fyra sociala förskoleteam samt införa en utbildning för vårdnadshavare i förskolan.

- Socialnämnderna får i uppdrag att inrätta ett socialstöd som rektorer vid skolor med särskilda utmaningar kan använda.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att genom Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet tillsammans med Socialnämnderna och i samverkan med polisen kraftigt öka kartläggningen av de kriminella nätverken.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med fastighetsägande styrelser och nämnder identifiera och upplåta lämpliga lokaler till lokala polisstationer i utsatta områden och kopplat till dessa bidra med ordningsvakter.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med socialnämnderna och i samverkan med polisen bidra med social bemanning vid en ny tillnyktringsenhet.
- Socialnämnderna får i uppdrag att tillämpa ett uppföljningsprogram på aggregerad nivå för resultat och utfall av individuella insatser för barn- och unga.
- Socialnämnderna får i uppdrag att göra en sammanställning av den totala arbetssituationen för handläggare inom socialtjänsten.
- Socialnämnderna får i uppdrag att intensifiera arbetet med och uppföljningen av insatserna mot hot, våld, otillbörlig påverkan och tystnadskultur.

Indikatorer och målsättningar för Socialnämnderna

- Ökad andel klienter lämnar utanförskap.

STADSREVISIONEN

Enligt uppdrag.

TRAFIKNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges mål för Trafiknämnden

- Förbättrad framkomlighet och ökad säkerhet för alla trafikslag.

Kommunfullmäktiges inriktning för Trafiknämnden

Investeringsstyrning

Trafiknämnden är den nämnd som har störst volym av nettoinvesteringar. Därför har besluten som fattas på trafikområdet stor påverkan på kommunens totala ekonomi, både i investeringsfasen och senare som kapitalkostnader.

Beslutade investeringar måste vara långsiktigt effektiva och samhällsekonomiskt och miljömässigt motiverade – annars kommer snart nya investeringar krävas för att fylla nödvändiga behov. Projekt som ger förbättrade restider för flest människor ska prioriteras. Vidare måste trafikplaneringen stödja stadsplaneringen så att bostadsförsörjning och annan stadsutveckling fortskrider.

För beslutsprocessen bakom större investeringar pågår ett kommuncentralt förbättringsarbete. Demokraterna deltar aktivt i arbetet för att utverka en mer behovsstyrd prioritering vid större investeringsbeslut samt tydligare steg i beslutsprocessen. Syftet är att styra stadens resurser mot de projekt som ger mest märkbara effekter samt minimera risken för förgäveskostnader.

Ny trafikstrategi nödvändig – för både dagens och framtidens trafikstruktur

Göteborgs trafikstrategi ska omformuleras med en realistisk syn på alla trafikslag. Den ska säkerställa näringslivets behov av transporter och förkorta tiden människor behöver lägga på resor. Trafikpolitiken måste samordnas med krav på miljö, stödjande av stadsutveckling och utgå från faktabaserade bedömningar. Göteborg och Västsverige behöver en aktiv trafikpolitik för att lösa existerande problem i närtid, men trafikstrategin måste också omarbetas med avseende på långsiktighet där flexibilitet för utvecklingen av framtida mobilitet inarbetas.

Trimningsåtgärder

På vissa platser i staden uppstår långa köer vilket skapar onödiga utsläpp och trängsel. En del av dessa skulle kunna åtgärdas med relativt enkla medel. Särskilda medel avsätts för trimningsåtgärder.

Stadsstruktur

Göteborg har under många decennier planerats för biltrafik, vilket har lett till en utspridd stadsstruktur med stora trafikytor. På senare år har det politiska målet varit regionförstoring med kontor i city och bostäder på pendelavstånd. De stora infrastruktursatsningarna är en del i denna strategi.

Eftersom människor har anpassat sig efter denna glesta struktur kommer det att ta lång tid att minska transportbehoven. Inpendlingsstråken är idag relativt välförsedda med pendeltåg i kvartstrafik samt de stora expressbusslinjerna. Men det är ont om tvärlänkar mellan stråken och över älven och spårvägen genom centrum är fortfarande alltför långsam. För människor som inte reser i huvudstråken är bilen ofta det enda realistiska alternativet.

Trängselskatten ska avvecklas

Trängselskatten har gett marginell effekt på trafiken då alternativa färd sätt ofta saknas i vissa relationer. Trängselskatten drabbar relativt sett socioekonomiskt svaga grupper hårdare och perifera områden med bristfällig kollektivtrafikförsörjning drabbas också i högre grad än till exempel de som både arbetar och bor

centralt. Göteborgarna har med övertygande majoritet röstat nej till trängselskatten – med särskilt stor majoritet i dessa områden. Demokraterna anser att folkomröstningsresultatet ska följas.

Attraktiv och trygg kollektivtrafik

En attraktiv kollektivtrafik är förstahandsalternativet till privatbilism. Attraktiviteten utgörs i första hand av snabb och bekväm transport, men också hög och regelbunden turtäthet, möjligheten att arbeta/surfa ombord.

På senare år har tryggheten ombord och vid hållplatser kommit att spela en allt större roll. 36 mkr avsätts för kameraövervakning och bättre belysning vid samtliga hållplatser.

Lindholmsförbindelsen

I Målbild Koll2035 finns flera önskvärda lösningar, till exempel Lindholmsförbindelsen för vilken inriktningsbeslut för tunnelalternativet nu har fattats. Tunnelalternativet kan dock påverkas av anslutningen vid Linnéplatsen, då frågetecknen kring bildandet av kulturreseväg och möjliga anslutningar ännu är oklara. Dessa frågeställningar kan fördröja och försena hela projektet, varför det hade varit önskvärt att bibehålla ett broalternativ för att möjliggöra etappvis byggande av förbindelsen.

Spårväg

Spårvagn är det i särklass mest använda kollektivtrafikmedlet i Göteborg, men investeringarna står inte alls i paritet med det stora antalet resande. Lindholmsförbindelsen är nu under planering, men förväntas tidigast kunna vara på plats runt år 2037.

Den enda större planerade nyinvesteringen i närtid, Engelbrektslänken, är endast avsedd som omledningsväg och kommer inte avlasta spårvägssystemet till vardags. Demokraterna vill pausa detta beslut i avvaktan på utredningen av Operalänken (för anslutning till Hisingsbron och/eller eventuell framtida fortsättning via Gullbergsvass), Allélänken och Hedenlänken. Samtliga har potential att ge förbättrade restider och minska störningsrisken i spårvägsnätet avsevärt.

Operalänken bör kunna byggas direkt när Trafikverket lämnar tillbaka området längs Kvarnberget till staden. Ovanpå Västlänken kan ändå inget annat än trafikytor anläggas, varför området bör lämpa sig för spårväg. Operalänken kan också byggas inom överskådlig framtid, till rimlig kostnad, och skulle avlasta Brunnsparken väsentligt.

I utkanten av centrum kan till exempel Kortedalatunneln ge god avlastning på befintligt spårvägssystem

Buss

Bussnätet har förbättrats med moderna stom- och expressbussar på senare år, med positiv effekt i resvaneundersökningarna, men kapaciteten ombord och på hållplatser är begränsad.

Busslinjer mellan noderna i pendlingsstråken bör utredas, till exempel mellan Mölndal och Partille, för att minska belastningen på de centrala bytespunkterna. Att bygga ut befintliga vägar med separata bussfiler där så är möjligt, är ett enkelt sätt förkorta restiderna men det får inte ske till priset av omfattande köbildning.

Det så kallade Metrobussystemet som utreds inom ramen för Målbild Koll2035 är en attraktiv men kräver dyra infrastrukturbyggnader som idag saknar finansiering. Samhällsnytta och genomförbarhet får avgöra om konceptet kan bli verklighet.

Bangårdsförbindelsen måste planeras så att den får den utformning som ursprungligen avsågs, en genkoppling över Centralen-området direkt mot Hisingsbron, för bland annat busstrafik.

Sjötransport

Älvskeittlarna mellan Hisingen och fastlandet är populära. Göteborg bör reservera kajytar så att systemet kan byggas ut efter behov. Möjligheten att sätta in tillfälliga färjor vid större evenemang bör finnas.

Båttrafik bör kunna utgöra en större del av transportsystemet. Göteborg är en hamnstad med goda förutsättningar för sjötransporter. Inga stora investeringar i ny infrastruktur krävs. Sjötransporter upptar minimal yta på land. För stora och skrymmande transporter är sjötrafik mycket effektivt och koldioxidutsläpp per ton gods är lågt. Vattenvägarna bör ingå i utredningar om framtida transportnät.

Godsbefordran till Södra Skärgården måste säkerställas, även utan ekonomiskt stöd från Trafikverket. Att utöka båttrafiken mellan Stenpiren och Södra skärgården, utan höga avgifter, bör övervägas.

Järnväg

Den mest prioriterade järnvägsutbyggnaden bör vara dubbelspår mellan Göteborg och Oslo, förutsatt att någorlunda lönsamhet kan uppnås. Idag går det mycket fortare att göra resan med bil, buss och flyg än med tåg. En utbyggnad till dubbelspår bör utredas snarast, åtminstone översiktligt.

Järnvägsförbindelsen mellan Göteborg och Borås är eftersatt och måste åtgärdas, men inte till vilket pris som helst. Trots 20 års utredande av den nya höghastighetsjärnvägen, blir restiden över 36 minuter mellan ändpunkterna och projektet är robust olönsamt och klimatnegativt. Kostnaden är nu uppe i 44–55 mdkr beroende på korridorval. Såvida inte kostnad och restid kan reduceras kraftigt, bör Göteborgs Stad ställa sig negativa till utbyggnaden.

En partiell utbyggnad av den befintliga järnvägen, med en ny mötesstation vid Landvetter Centrum och andra mindre åtgärder ger avsevärda förbättringar för turtätheten, samt träffar ett flertal mellanliggande orter, vilket minskat behovet av busstrafik i stråket.

För snabbare och mer robust trafikering till Stockholm kan trimningsåtgärder på Västra Stambanan vara effektivt. Ett partiellt fyrspar på den hårt belastade delen mellan Sävenäs och Alingsås kan korta restiden väsentligt för region- och snabbtåg.

Västlänken

Projekt Västlänken ska omgående avbrytas, då tågtunneln inte tillför några mätbara positiva effekter, nu eller i framtiden. Själva bygget står i det närmaste still och i Rosenlund måste en väsentlig del av det arbete som gjordes 2019 nu göras om.

Genom att stoppa projektet under 2022 kan cirka 10 mdkr ur själva projektbudgeten sparas (dagens kostnadsnivå). 765 mkr sparas på Knutpunkt Korsvägen, pengar ur Västsvenska Paketet som kan omfördelas till annan kollektivtrafik, samt 115 mkr från Göteborgs Stad. 660 mkr sparas på cykelgarage och markarbeten vid Station Haga.

Det står nu klart att mängden byggbar mark vid Centralen blir ytterst marginell, samt att byggelement från tunneln kommer sticka upp ovan mark och därmed inverka negativt på trafik- och stadsutvecklingen i området. Denna deletapp är den enda som uppvisar viss framdrift.

Genom att avbryta projekt Västlänken, åtminstone i övriga etapper, reduceras klimatutsläpp från bygget motsvarande ett helt års biltrafik i Göteborg då det går åt stora mängder betong för de 25–30 meter djupa stationerna vid Haga och Korsvägen. I dessa områden har schaktning ännu inte påbörjats.

Den mark som bygget tar i anspråk frigörs och kan snabbt återställas. Stadens personella resurser inom stadsutvecklingsnämnderna kan sedan ägna sig åt meningsfull stads- och trafikutveckling.

Samtliga detaljplaner för Västlänken och stationerna går med stora underskott. Det är därför av synnerlig vikt att Göteborgs Stad inte åläggs merkostnader för själva projektet.

Gångtrafik

Cirka 19 procent av de dagliga resorna sker till fots, vilket är en minskning. Gång är det i särklass mest yteffektiva transportsättet, varför högre andel som väljer att resa till fots bör eftersträvas. Göteborgs Stads

fotgångarprogram är inte antaget men utgör ett bra kunskapsunderlag som bör tillmätas större betydelse vid planering av gaturummet.

Bland de som utnyttjar gångbanor och trottoarer finns grupper som är särskilt beroende av hög säkerhet och full tillgänglighet. För rullatoranvändare och rullstolsburna kan ojämn markbeläggning eller höga trottoarkanter utgöra hinder. För små barn kan för smala gångbanor och konflikter med andra trafikslag innebära direkt fara. Gångbanor och trottoarer måste så långt möjligt förse med jämn halkfri beläggning, nivåskillnader elimineras och de ska tydligt särskiljas från andra trafikslag.

Enligt stadens trafik- och resvaneundersökning för 2020 minskar nöjdheten bland de gående. Säkerheten för barn och samspelet med cyklister är aspekter som anses fungera sämre än tidigare år.

Cykeltrafik

Cykling är sedan många år det högst prioriterade trafikslaget i staden. Ändå rankades Göteborg år 2020 som den sämsta cykelstaden av alla storstäder i Sverige i Cykelfrämjandets undersökning. I centrala delar av staden saknas ofta utrymme för genomgripande cykelåtgärder.

Demokraterna vill prioritera pendelcykelbanor till större arbetsplatser, samt utbyggnad av nya cykelbanor där sådana saknas. Den planerade gång- och cykelbron mellan kasinot och Pumpgatan har dock visat sig bli mycket dyr och ge relativt låg nytta och bör därför pausas till förmån för mer angelägna projekt.

Elsparkcyklar

Fenomenet elsparkcyklar har på kort tid intagit en väsentlig del av gaturummet. Med en stor mängd elsparkcyklar, vilka delvis faller utanför lagstiftningen, har en mängd "barnsjukdomar" följt med introduktionen. För höga hastigheter, låg säkerhet, oreglerad körning och parkering har skapat irritation, hinder och risker för andra trafikslag.

Det ligger nära till hands att kräva ett totalförbud, men elsparkcyklarna är ett led i utvecklingen av framtidens mobilitet. Staden bör kräva tydligare lagstiftning av staten, men också ta fram tydligare begränsningar för var och hur elsparkcyklarna får framföras och parkeras. Taxor och tillstånd måste utformas med tydliga incitament för elsparkföretagen att själva förebygga problem.

Särskild satsning på separering av gång och cykel

Idag utgörs cykeltrafik inte bara av vanliga cyklar utan av som sportcyklar, elcyklar, lådcyklar, elsparkcyklar och därtill kommersiell trafik i form av cykelbud för vilka snabb transporttid ger bättre förtjänst. Det är olämpligt att alla dessa typer av fordon delar trafikytor med gående.

Staden måste nu aktivt förebygga konflikter mellan de båda trafikslagen. Renodlade gågator där det finns stora strömmar av gående bör återinföras och trottoarer ska som huvudregel hållas cykelfria.

Innan större åtgärder på gång- och cykelbananätet genomförs kan skyltning och tydliga markeringar i marken prövas. Enkelriktning av cykelbanor på respektive sida av gatan kan förbättra omkörningsmöjligheten och minska olycksrisken för både cyklister och gående.

Cykelfartsgator kan övervägas på lämpliga sträckor där gatuutrymmet är trångt så att trottoarer frigörs för gående. 8 mkr avsätts för detta arbete 2022 och 10 mkr för 2023 och 2024.

Parkeringsmöjligheter

Färre p-platser ger upphov till onödig söktrafik och därmed ökade utsläpp. Näringslivets behov av såväl egna transporter som parkering för kunderna måste säkerställas. Den begränsade tillgängligheten utestänger grupper som har svårt att förflytta sig med andra färdmedel. För att centrum ska leva efter kontorstid föreslår Demokraterna gratis parkering till exempel mellan kl 17-20 på vardagar, på Heden, vid Pedagogen och andra platser där behovet av boendeparkering är litet. Frågan behöver snabbtredas. Parkeringstaxorna i

övrigt skall utformas för god tillgänglighet och för att finansiera parkeringsytor. P-hus Nordstan har stor kapacitet och staden bör verka för att göra det mer tillgängligt. Åtgärderna bör genomföras i dialog med centrumhandlarna.

Möjligheten att kunna parkera i närheten av bostaden är viktig och det ska också vara möjligt att parkera på dagtid vid sitt hem för att inte tvingas ta bilen till jobbet. Risken är annars att människor med stort behov av bil väljer att flytta till kranskommunernas villa- och radhusområden, vilket riskerar att generera mer biltrafik.

Pendelparkeringarna är för få och har ibland för låg kapacitet. En utbyggnad bör accelereras, i linje med K2020.

Vägrafik och framtida mobilitet

I takt med att fordonsflottan elektrifieras minskar klimat- och luftutsläpp. Den framtida trafiken kommer också att utvecklas på andra sätt, med självkörande fordon och liknande. Här måste staden ligga i framkant med planeringen i samarbete med fordonsindustrin.

Kvarvarande flaskhalsar på de större lederna måste elimineras och trafiken ska helst ledas runt centrum. För att optimera effekten av Marieholmstunneln bör exempelvis Slakthusmotet byggas snarast.

Buskörning och avsiktligt buller

Ett växande problem på flera platser i staden är okynneskörning med onödigt gaspådrag, snabb acceleration och bullerförstärkande utrustning. Företeelsen hänger inte sällan ihop med droghandel, vilket skapar otrygghet. Det är i grunden ett polisiärt problem men polisen saknar resurser. Hastighetsdämpande åtgärder, kameraövervakning, bevakning och andra åtgärder som minskar attraktiviteten på dessa platser bör övervägas. Trafiknämnden bör här samarbeta med andra städer och med polisen.

Minskat transportbehov

Oavsett trafikslag tar transportbehoven stora ytor i anspråk. Ett sätt att minska trafikens påverkan är att minska det totala transportbehovet. Vi ser just nu en trend mot mer och mer digitala möten och distansarbete, vilket minskar behovet av persontransporter. Att planera staden så att service, arbetsplatser och bostäder blandas minskar också behovet av persontransporter. Kort avstånd till fritidsaktiviteter och rekreationsmöjligheter minskar också transportbehovet.

Färdtjänst

Färdtjänsten är mycket viktig för att människor med funktionshinder skall kunna förflytta sig i staden.

När det gäller taxan är det viktigt att konstatera att behovet av färdtjänst är väldigt olika mellan olika omsorgstagare. Några behöver daglig färdtjänst för resor till arbete eller daglig verksamhet. Andra har mindre funktionshinder och har möjlighet att delvis utnyttja kollektivtrafiken.

Inom Västra Götalandsregionen bör ett beviljat färdtjänstillstånd ge rätt att utnyttja kollektivtrafiken. Ett sådant system skulle kunna sänka de totala kostnaderna för färdtjänsten utan att öka kostnaden för Västtrafik. Själva färdtjänsttaxan bör vara avståndsbaserad. Nuvarande system ger orimliga kostnader för korta resor över kommungräns. Resor till arbete och daglig verksamhet måste ha ett högkostnadsskydd.

Investeringar

Demokraterna vill att följande projekt pausas:

- Engelbrektslänken.
- Gång- och cykelbron mellan Packhusplatsen och Lindholmen.
- Station Haga och Station Korsvägen.

Investeringsmedlen ska omallokeras till åtgärder som avlastar Brunnsparken och förbättrar restiden på tunga spårvägslinjer.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Trafiknämnden

- Trafiknämnden får i uppdrag att omformulera Göteborgs trafikstrategi med en realistisk syn på alla trafikslag samt uppdateras med en plan för framtida mobilitet.
- Trafiknämnden får i uppdrag att prioritera spårvägar som avlastar Brunnsparken framför andra investeringar.
- Trafiknämnden får i uppdrag att inleda arbete med separering av gång- och cykeltrafik genom målning, skyltning och barriärer.
- Trafiknämnden får i uppdrag att bedriva ett aktivt arbete med att genomföra optimerings och trimningsåtgärder där köer bildas eller trafiksäkerheten brister.
- Trafiknämnden får i uppdrag att tydligare separera cykeltrafik från gångtrafik och att värna gångtrafikanternas ytor vid anläggning av cykelbanor.
- Trafiknämnden får i uppdrag att förbättra skyltning och målning av gång- och cykelbanor.
- Trafiknämnden får i uppdrag att öka framkomligheten vid byggprojektens trafikomläggningar för att minska de negativa effekterna på både lokal nivå och systemnivå.
- Trafiknämnden får i uppdrag att minska underhållsskulden.
- Trafiknämnden får i uppdrag att utreda huvudmannaskap för stadens kajer för bättre samordning och nyttjande.
- Trafiknämnden får i uppdrag att införa gratis shoppingparkering i centrum efter kontorstid på Heden och andra p-platser.
- Trafiknämnden får i uppdrag att verka för god tillgänglighet till P-hus Nordstan, i samarbete med Trafikverket och samfälligheten Nordstan.
- Trafiknämnden får i uppdrag att omarbete Bangårdsförbindelsen så att den uppnår sitt ursprungliga syfte; planskild busstrafik genom Centralenområdet och direktkoppling mot Hisingsbron.
- Trafiknämnden får i uppdrag att accelerera utbyggnaden av pendelparkeringar (i linje med beslut i K2020).
- Trafiknämnden får i uppdrag att utreda lämpliga åtgärder mot okynneskörning på platser där det förekommer i Göteborg.
- Trafiknämnden får i uppdrag att bygg ut infrastrukturen för laddning av tunga fordon.
- Trafiknämnden får i uppdrag att vid upphandling av anläggningsmaskiner ställa krav på minst miljöklass Steg IIIB.

Indikatorer och målsättningar för Trafiknämnden

- Trafiknämndens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i framkomlighet, restider, trafiksäkerhet för alla trafikslag i Göteborg. Åtgärderna ska också ge utslag i förbättrad luftkvalitet.
- Förbättrade restider för alla trafikslag.
- Ökad andel gående.
- Ökad andel kollektivtrafikresande.
- Högre nöjdhet hos resenärer, gående och cyklister.
- Minskad underhållsskuld.

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Utbildningsnämnden

- I Göteborg ges alla elever likvärdiga förutsättningar att skapa sin framtid genom utbildningsvägar som leder till arbete eller fortsatta studier.
- Göteborgs kommunala gymnasieskolor ska vara en attraktiv arbetsgivare som lockar och behåller personal och erbjuder en gymnasieutbildning av hög kvalitet.

Kommunfullmäktiges inriktning för Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens huvudsakliga uppgift är kunskapsuppdraget och Göteborg ska vara en ledande utbildningsstad. Göteborg ska erbjuda gymnasieutbildning av högsta möjliga kvalitet där alla elever, oavsett skolform, möts av positiva förväntningar och tydliga kunskapskrav. Utbildningsnämnden ska vara inriktad på att öka alla elevers måloppfyllelse, garantera rättvis bedömning och betygssättning, skapa trygghet och studiero samt arbeta för en ökad närvaro i klassrummet.

Varje skolenhet ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete om undervisningens innehåll, analyser av bedömningsprocesser och betyg. Vidare ska kunskapsresultaten förbättras och likvärdigheten mellan skolor öka genom tydligare ansvar, styrning och ledning.

Samarbete med högskolor och universitet, näringsliv, kulturorganisationer och andra organisationer borgar för att Göteborgs Stad kan hålla de högskoleförberedande programmen på en hög nivå. Här spelar Center för Skolutveckling en viktig roll och bidrar med forskning. Studiemotiverade elever ska stimuleras att nå längre genom att till exempel läsa högskolekurser eller välja spetsutbildning inom ramen för sin gymnasieutbildning.

Yrkesprogrammen ska ha hög kvalitet och vara relevanta för arbetsmarknaden. Elever som väljer yrkesprogram kan ha olika vägar in i yrket och där är arbetsplatsförlagd praktik centralt. Yrkesprogrammen ska erbjuda högskoleförberedande kurser. Utbildningsnämnden har som uppdrag att öka antal elever som väljer yrkesprogram.

Det kompensatoriska uppdraget

I Göteborg lämnar alltför många elever grundskolan utan behörighet till nationellt program. Jämför man med andra städer i Sverige så har Göteborg lägst genomströmning av elever som tar en gymnasieexamen. Så kan det inte fortsätta. 23% av eleverna läser introduktionsprogram i kommunal regi, men endast 24% av dessa blir behöriga till ett nationellt program.

Utbildningen ska vara kompensatorisk och likvärdig, vilket inte är en självklarhet idag då det finns stora skillnader mellan stadens skolor. De elever som har inlärnings svårigheter ska garanteras det stöd som krävs för att lyckas med sin skolgång oavsett om man går på introduktionsprogram, yrkesprogram eller högskoleförberedande program. Elevgruppen inom introduktionsprogrammets Individuellt Alternativ ökar, jämte elever med diagnoser, därför behöver vi ta höjd för dessa elever.

Gymnasiesärskolan

Göteborgs Stad måste säkerställa att alla elever i gymnasiesärskolan får en likvärdig utbildning som främjar utveckling och lärande. Kvaliteten behöver höjas för att i högre grad ge elever förutsättningar för att arbeta mot målen i läroplanen. Detta kräver att lärarbehörigheten ökar. Gymnasiesärskolan ska vara en del av ett likvärdigt skolsystem och övergången mellan grundsärskolan och gymnasiesärskolan ska förenklas så att eleven och vårdnadshavare känner tillit och trygghet.

Det viktiga elevhälsoarbetet

Psykisk ohälsa påverkar skolresultaten. Elevhälsan behöver arbeta förebyggande och främjande för att bidra till en bättre psykisk hälsa hos eleverna och prioritera den psykosociala arbetsmiljön. Elevhälsoarbetet ska bedrivas på ett sätt som är gynnsamt för eleverna vilket ställer krav på organisationsförmåga och ledarskap. Antalet skolskötare, kuratorer, psykologer, specialpedagoger och speciallärare måste öka i förhållande till antalet elever, särskilt på skolor med störst behov. Humlan, stadens psykoterapimottagning för gymnasieelever, behöver bibehållas.

Demokraterna vill införa fri "pedagogisk lunch" för poliser i Göteborgs skolmatsalar

Det är viktigt att fånga upp ungdomar som lever under hedersrelaterat våld och förtryck och andra problembilder. All personal inom skolan ska vara insatta i de rutiner som finns kring orosanmälan. På Demokraternas initiativ kommer nu staden årligen göra en kartläggning av saknade barn och ungdomar i syfte att stärka arbetet och få en helhetsbild kring denna allvarliga problematik.

Lärarens arbetsmiljö

Lärare lägger mycket tid på dokumentation och andra uppgifter och dessa måste minska så att lärarna kan fokusera på undervisningen. Vi behöver utöka understödjande funktioner som till exempel vaktmästare, IT-support, trygghetsvårdare, elevassistenter och resurser inom elevhälsan, särskilt på de skolorna med störst behov. Mentorskapet för gymnasielärare tar tid från undervisningen och därför bör nya former för mentorsrollen utredas. Efterfrågan på ämnes- och yrkeslärare förväntas öka kraftigt och i hård konkurrens om lärarna behöver Göteborgs Stad vara en attraktiv arbetsgivare med god löneutveckling, genom att erbjuda rimliga tjänster och tillgodose en tillfredställande arbetsmiljö. Nya arbetssätt, till exempel distansundervisning som komplement och eget arbetsrum är vägen framåt. På lång sikt ska bara behöriga och legitimerade lärare arbeta i kommunen. På kort sikt behövs alternativa vägar in i läraryrket, till exempel en snabbare väg in för akademiker.

Den lärare som önskar ska kunna kombinera en lärartjänst med forskarutbildning i pedagogik och ämnesdidaktik. Det behöver arbetas fram ett tydligt system tillsammans med lärarutbildningen för uppdragsbaserade examensarbeten för lärarstudenter. För att Göteborgs Stad ska vara en attraktiv arbetsgivare är det viktigt att våra skolor vidareutvecklar samarbetet med lärarutbildningen, men även att staden gör det mer attraktivt att arbeta på skolor med låg måluppfyllelse. För att utveckla verksamheten på nämndens skolor och vårda personalen behöver fokus ligga på att ge förutsättningar för det kollegiala lärandet. Det behövs bland annat större ekonomisk tilldelning som riktas för att säkerställa höjd kvalitet och likvärdighet ute i verksamheterna, samt en tydlig uppföljning av faktiskt utfall.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Utbildningsnämnden

- Utbildningsnämnden får i uppdrag att stärka det kompensatoriska uppdraget.
- Utbildningsnämnden får i uppdrag att säkerställa att bemanning inom elevhälsans samtliga professioner är tillräcklig för att i högre grad arbeta förebyggande och främjande.
- Utbildningsnämnden får i uppdrag att säkerställa att elever i gymnasiesärskolan får rätt till en likvärdig utbildning.
- Utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda nya former för mentorskap.
- Utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta för att göra det mer attraktivt att arbeta på skolor med låg måluppfyllelse.
- Utbildningsnämnden får i uppdrag att ge lärarna bra förutsättningar att fokusera på undervisningen.
- Utbildningsnämnden får i uppdrag att intensifiera arbetet med och uppföljningen av insatserna mot hot, våld, otillbörlig påverkan och tystnadskultur.

Indikatorer och målsättningar för Utbildningsnämnden

- Andelen elever som fullföljer sina gymnasiestudier inom 4 år ska öka.
- SCB medborgarundersökning, nöjdhet med gymnasieskolan, ska öka.
- Personal i direktkontakt med elever i förhållande till nämndens totala personalstyrka ska öka.
- Skolnärvaron ska öka.
- Sjukfrånvaron ska minska.

VALNÄMNDEN

Enligt uppdrag.

ÄLDRE SAMT VÅRD- OCH OMSORGS- NÄMNDEN

Kommunfullmäktiges övergripande mål för Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

- En jämlik vård och god omsorg med mycket hög nöjdhet bland både omsorgstagare och personal

Kommunfullmäktiges inriktning för Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

En ohållbar arbetsmiljö för stadens största yrkesgrupp

Undersköterskor utgör tillsammans med vårdbiträden den största yrkeskategorin inom Göteborg. Denna yrkesgrupp har samtidigt – med god marginal – högst andel långtidssjukskrivna; var tionde undersköterska var långtidssjukskriven under 2020. Även för vårdbiträdena är sjuktalen alltför höga.

Att just äldreomsorgen utmärker sig indikerar en ohållbar arbetssituation. Under många år har äldreomsorgen hanterats styvmoderligt med höga effektivitetskrav och minutredovisning av varje del av arbetsdagen, i kombination med ohållbara scheman med otillräcklig tid för återhämtning. Inom både hemtjänst och äldreboenden har för låg grundbemanning tillämpats med ett ständigt jagande efter timvikarier som följd. Möjligheten att påverka sina egna arbetsscheman och att få tillräcklig dygns vila mellan arbetspassen är inte säkerställd. Sammantaget utgör inte äldreomsorgen i Göteborg en attraktiv arbetsmiljö. Den låga svarsandelen på medarbetarenkäter indikerar en uppgivenhet inom organisationen.

Vidareutbildning, hållbara arbetsscheman och högre grundbemanning

Bemanningsstrategierna behöver utvärderas. En högre grundbemanning istället för timvikarier med vidhängande administration torde kunna uppnås utan högre kostnad. En högre andel fast personal skulle skapa bättre kontinuitet, både inom hemtjänst och boende, till fördel för både arbetskamrater och omsorgstagare. Det måste vara möjligt att i mycket högre grad än idag påverka sina arbetstider.

Varje enhet måste också erbjuda tillräckligt stöd från chef och från medicinskt utbildad personal. Den administrativa bördan för enhetschefer måste minska. Vidareutbildning av undersköterskor och sjuksköterskor, till exempel mot specialistkompetens inom geriatrik och demens, ska eftersträvas och premieras.

Osakliga löneskillnader kvarstår

Gruppen undersköterskor är fortfarande strukturellt underbetalda och detta trots det ökande behovet av kompetent omsorgspersonal. De satsningar som tidigare genomförts för äldreomsorgen har inte nått de som arbetar närmast omsorgstagarna. Detta grundfel måste åtgärdas omgående.

Medel för full utjämning av osakliga löneskillnader, med niomånaderseffekt för 2022 och full effekt från och med 2023, har avsatts i Demokraternas budget. Med denna satsning kan de osakliga löneskillnaderna inom nämnden kartläggas och elimineras helt. I detta arbete ska prioritering ske efter utbildnings- och erfarenhetsnivå samt närhet till omsorgstagarna.

Kvalitet för omsorgstagarna

Demokraterna vill stärka den enskildes möjlighet att vara delaktig och kunna påverka hur utformningen av omsorgen ska se ut. Omsorgstagarna ska ha en uppdaterad genomförandeplan som de varit delaktiga i att ta fram. Kontaktperson ska i största möjligaste mån vara den primära utföraren av insats för att minska antalet besökare hos den enskilde.

Personal måste ha goda kunskaper i svenska för att säkerställa förståelse, dokumentationsbehov samt efterlevnad av rutiner och instruktioner.

Tillgången på handledning från sjuksköterskor inom omvårdnadsarbetet behöver förstärkas. Avvikelsehantering och synpunkter ska användas i förbättringsarbetet. Systematik för att analysera, hantera, åtgärda och kommunicera resultaten ska vara en aktiv del av det dagliga arbetet.

Beredskap för mottagande av färdigbehandlade omsorgstagare

Bestämmelser om utskrivningsklara patienter från sjukhus ställer krav på både kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänsten. Staden måste ha beredskap för att på kort varsel ta emot patienten i hemmet alternativt på korttidsboende. Ansvarsförhållanden ska vara tydliga och samarbetet utvecklas med fokus på den enskildes behov av en trygg och säker hemgång. Härigenom undviks att staden betalar för medicinskt färdigbehandlade patienter och behandlingsplatser frigörs för medicinskt behovande.

Förebyggande insatser i dagverksamhet

Träffpunkternas förebyggande arbete ska utökas och även tillvarata de erfarenheter som äldreombudsmannen får. Aktivitetshus som bryter ensamhet och isolering under säkra och trygga former är viktigt inte minst för att stärka psykisk ohälsa.

Tidiga insatser i form av daglig verksamhet anpassad för personer med demenssjukdomar ska vara tillgängligt över hela staden och utgå från ett personcentrerat förhållningssätt. Detta är viktigt då forskning har visat att demenssjukdomens förlopp kan hejdas genom fysisk aktivitet, stimulerande socialt liv och utmaningar för hjärnan.

Måltids- och boendekvalitet

Äldre ska trivas och kunna påverka sin boendesituation och ha möjlighet till sociala sammanhang och daglig utevistelse.

Äldre personer äter dåligt och går lätt ner i vikt. Det är därför viktigt att maten som serveras är vällagad och god då bra nutrition främjar sårhäkning, rehabilitering och hälsa. Demokraterna anser att möjligheterna för att ha beredningskök på varje äldreboende ska utredas. Här ska även hemtjänstens omsorgstagare kunna äta eller få sin mat tillagad. De boende ska ges möjlighet att vara med och påverka menyer samt om de önskar delta i tillredning av mat. Råvaruinköpen ska i största mån vara närproducerade. Särskilda medel avsätts för ökad kvalitet i måltider och livsmiljö.

Lokaler

Översyn och inventering av lokalernas utformning behöver ske kontinuerligt. Boenden som inte håller måttet för att bedriva en god och säker vård/omsorg ska avvecklas för att ersättas med nya eller ombyggda boenden. Underhåll av äldreboenden måste prioriteras samtidigt som takten för att bygga nya äldre-, trygghets- och seniorboenden behöver intensifieras. En gemensam strategi med lokalnämnden och fastighetsnämnden behöver prioriteras. Underhållsplanen för stadens äldreboenden behöver medel för att verkställas. Vid om-, ny- och tillbyggnation ska det finnas ett fördjupat samarbete med vårdhygien tidigt i planeringsskedet för att minimera smittspridningsrisker.

Tomställda äldreboenden och andra lokaler måste omsättas fortare för att inte belasta nämndens budget. Uttjänta äldreboenden bör kunna användas som övergångsboenden för studenter eller för socialt boende.

En mer affärsmässig syn på kommunintern lokalförvaltning behöver anläggas hos både lokalnämnden och hyrande förvaltningar. Förhoppningen är att den pågående översynen av ekonomistyrningsmodellen för lokalförvaltningen ger besparingseffekter inom andra verksamheter.

Hemsjukvård

Inriktningen på hemsjukvården ska vara att underlätta för de som av olika orsaker har svårt att själv ta sig till vårdinrättningar.

Samordnad individuell plan (SIP) måste förstärkas så att den enskilde både känner till vad det innebär och ser vinsterna i den tydlighet det ger med en väl genomförd planering mellan samtliga huvudmän.

Kompetensutveckling och handledning ska ges större utrymme än idag med fokus på att behålla personal.

Digital utveckling och mobilt arbetssätt

Den digitala utvecklingen inom välfärdsteknik går snabbt och därför behövs utvärderingar av vilka lösningar som kan skapa mervärde för den enskilde men även underlätta för personalen. Vi avsätter därför medel för att genomföra ett tekniksprång.

Med ett utbyggt wi-fi, som pågår, på samtliga vård och omsorgsboenden öppnas möjligheter till stödjande satsningar både för den enskilde och personalen. Elektroniska lås inom hemtjänsten, elektronisk medicinsignering är exempel på teknik som funnits länge men som inte är utbyggt i stadens verksamheter.

Möjligheten för de som inte kan ta del av kulturella evenemang på plats, bör via streamingtjänster kunna erbjudas i framtiden.

Bättre stöd för anhörigvårdare

Anhörigvårdare bör erbjudas stöd genom systematiskt och likvärdigt arbete samt genom träffar/samtalsgrupper och aktuella föreläsningar. Det finns en samlad kompetens i staden som kan användas i större utsträckning för att dela kunskaper och erfarenheter även för anhörigvårdare.

Avancerad sjukvård i hemmet ASIH

Den satsning som Göteborg har på ett gemensamt ansvar med regionen kring att ge svårt sjuka och palliativa patienter avancerade sjukvårdsinsatser i hemmet när de så önskar är mycket väl fungerade. Omsättningen av legitimerad personal har en kontinuitet som inte kan ses i någon annan vård- och omsorgsverksamhet i staden. Det är därför viktigt att värna detta arbetssätt och bygga vidare på goda erfarenheter. Då det finns en samlad kunskap och erfarenhet i denna grupp ska den användas i större omfattning för att utbilda personal på exempelvis vård- och omsorgsboenden och hemsjukvården i palliativ vård. Därför öronmärker vi med i en kommuncentral pott för att bevara och utveckla vårdformen ytterligare.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att identifiera och utjämna osakliga löneskillnader med full effekt från april 2022.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att införa språkkrav vid all nyrekrytering, för bemanningspersonal samt behovsstyrd fortbildning i svenska för redan anställd personal.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att undersköterskeexamen ska vara norm vid nyrekrytering.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att förbättra arbetsvillkoren och göra äldreomsorgen attraktiv som arbetsplats.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda bemanningsstrategier och utvärdera högre grundbemanning som norm.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att inleda arbete med beredningskök på samtliga vård och omsorgsboenden.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att inleda arbete med utökade möjligheter till aktiviteter och utevistelse.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utveckla digitalt arbetssätt för bättre kommunikation och dokumentation mellan team.

- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att införa arbetsscheman efter personalens önskemål med kontinuitetsoptimering som fokus.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utöka ASIH-teamens roll till att ge utbildning till andra vård- och omsorgsverksamheter i palliativ vård.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utvärdera kontinuerligt vilka resurser som kan fördelas från administration, lokaler och annan overhead till den omsorgsnära verksamheten.

Indikatorer och målsättningar för Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

- Sjuktalet, både korta och långa ska kontinuerligt minska inom de omsorgsnära yrkesgrupperna med mål att nå kommunens genomsnitt genom förbättrad arbetsmiljö.
- Högre uppmätt nöjdhet hos omsorgstagare.
- Högre svarsandel på medarbetarenkäter.
- Högre uppmätt nöjdhet hos personal.
- Minskad personalomsättning.
- Fler arbetssökande per tjänst.
- Andelen av nämndens medel som går till omsorgsnära verksamhet ska öka.
- Minskat antal vårdtygn i regionsjukvården för färdigbehandlade omsorgstagare.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Enligt uppdrag.

BOLAG

GÖTEBORGS STADSHUS AB

Göteborgs kommunala bolag är samlade i koncernen Göteborgs Stadshus AB. De kommunala bolagen står idag för en betydande del av kommunens tillgångar och en del av dess verksamheter har tydliga kopplingar till kommunens grunduppdrag.

Vi i Demokraterna bedömer att det går att ge mer nytta till göteborgarna, näringslivet och stadens utveckling om de kommunala bolagen organiseras på ett annat sätt än idag. Nyttorna och avkastningen som bolagen genererar bör öka genom effektiviseringar.

Framförallt behövs en översyn gällande hur bolagen leds och styrs på den politiska nivån, men även gällande vilka av verksamheterna som bör drivas i bolagsform eller i annan driftsform. Genomförandet av de genomgripande förändringarna behöver till stor del utföras av kommunstyrelsen i samverkan med oberoende professionella personer.

Kommunfullmäktiges mål för Göteborgs Stadshus AB

- Göteborgs Stadshus AB och dess dotterbolag ska organiseras och styras på ett effektivt sätt för att leverera nyttor utifrån det kommunala grunduppdraget för göteborgarna, näringslivet och stadens utveckling.
- Göteborgs Stadshus AB och dess dotterbolag ska ha mål om en avkastning motsvarande gängse avkastningskrav i liknande privata bolag.

Analys

Göteborg Stadshus AB är ett stort konglomerat av artskilda verksamheter som samlats där få av dotterbolagen med underbolag har beröringspunkter och koncernen skapar därmed inte tydliga synergier. Enda orsaken till att moderbolaget skapades i mitten av 1990-talet var för att minimera bolagens skatt. Det motivet kvarstår åtminstone formellt.

En från början icke avsedd effekt av att lägga samman alla kommunens bolag inom Stadshus-koncernen var att stora ekonomiska transfereringar började genomföras mellan dem. Allehanda synnerligen tveksamma projekt som Gobigas och Utveckling i Nordost AB har kunnat genomföras genom detta förfarande. Stora medel har slösats bort samtidigt som kommunen kommit att framstå som inkompetent när de tveksamma verksamheterna kommit till offentlighetens kännedom. Än värre är att nödvändiga grundinvesteringar i viktiga kommunala bolag som Göteborgs Hamn AB och Göteborg Energi AB har eftersatts när projekt som saknat nytta prioriterats.

Oklarheterna i investeringsverksamheten riskerar nu att öka kraftigt, då investeringsbehovet i bolagen ökat strukturellt på grund av stadens starka tillväxt de senaste 25 åren. Drivs då fortsatt olönsamma eller lågavkastandeprojekt riskerar i förlängningen stadens låneskuld att öka kraftigt, samtidigt som bolagen utarmas.

Antalet kommunala bolag i kombination med en organisationsstruktur med bolag i flera nivåer skapar en komplex struktur för ledning och styrning. Ytterst leder detta till bristfälliga offentliga verksamheter. Delar av de kommunala bolagens verksamhet överlappar och berör det kommunala grunduppdraget i nämnderna vilket i nuvarande struktur skapar otydlighet och ineffektivitet.

Delar av de kommunala bolagens verksamhet hamnar i konkurrens med privata företag, vilket ställer särskilda krav på professionell kompetens i styrelserna samtidigt som det väcker principiella frågor kring vad kommunens samlade verksamhet bör innefatta.

Kommunfullmäktiges inriktning för Göteborg Stadshus AB

Demokraterna förespråkar en linje där bolagens interna verksamheter prioriteras framför transfereringar till och från moderbolaget. Hela problematiken påkallar ett synnerligen aktivt politiskt förhållningssätt till en kraftig omstrukturering av kommunens tillgångar. Det kan frigöra och aktivera stora medel för ökad investering i kommunens invånares välfärd.

Förändringarna syftar till ökad demokratisk insyn, bättre styrning och effektivare verksamheter, stärkt kommunalt grunduppdrag, förbättringar för näringslivet, samt en bättre arbetsmiljö för medarbetarna.

Strukturella förändringar behövs främst på den högsta nivån av ledning och styrning. Således handlar det till mindre del om traditionella organisationsförändringar som berör personalens löpande arbete. Detta innebär bland annat att ägardirektiven behöver ge en tydligare bild av vad kommunfullmäktige förväntar sig av respektive bolag. Klusterorganisationen behöver utvärderas och genomlysas med mål om att fler av bolagen är fristående direkt under kommunfullmäktige och med uppsiktsplikt från kommunstyrelsen. Rimligen bör åtminstone Göteborgs Förvaltnings AB Framtiden och Spårvägar AB kunna frigöras från Stadshus-koncernen. Den nuvarande ordningen med presidier i bolagens styrelser avskaffas.

Stadens samlade lokalbestånd ska betraktas som en central resurs där det behövs en samlad planering av alltifrån äldreboenden, skolor till lokaler för idrott och kultur med mera. Lokalnämndens, Fastighetsnämndens samt Göteborgs Stadshus AB med dess fastighetsägende underbolags bestånd bör genomlysas med mål om samordnad styrning för att säkerställa de lokaler/fastigheter som behövs för det kommunala uppdraget eller som är av kulturhistoriskt värde.

Den kommunala verksamheten måste minskas där den bedrivs bättre av privata aktörer. Ytterst kan en bättre ledning och styrning av de kommunala bolagen stärka hela Göteborgs utveckling och möjliggöra en tryggare framtid för alla göteborgare.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Göteborg Stadshus AB

- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att förändra ledning och styrning av bolagen och att koppla dem tydligare till det kommunala grunduppdraget. Bolag kan utvecklas, avyttras eller kvarstå där bolagsformen fyller ett administrativt syfte.
- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att utveckla och förenkla dagens komplexa och omfattande koncern till en organisation där fler av bolagen är fristående och direkt under kommunfullmäktige och med uppsiktsplikt från kommunstyrelsen.
- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att avskaffa presidierna i alla bolagsstyrelser.
- Göteborgs Stadshus AB och dess fastighetsägende underbolag får, tillsammans med fastighetsnämnden, i uppdrag att genomlysas stadens samlade mark- och fastighetsbestånd med mål om samordnad styrning för att säkerställa de lokaler/fastigheter som behövs för det kommunala uppdraget eller som är av kulturhistoriskt värde.
- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att optimera likviditeten i koncernen.
- Göteborgs Stadshus AB och underbolag får uppdrag att systematiskt redovisa vilka effektiviseringsåtgärder som kan vidtas för att minska kostnaderna vid olika nivåer av sparbehov med mål om att genomföra besparingar om 100 miljoner kronor 2022 och ytterligare 100 miljoner kronor 2023.
- Göteborgs Stadshus AB och alla underbolag får uppdrag om att ansluta sig till Nämnden för inköp och upphandlings inköpsrutiner.
- Göteborgs Stadshus AB:s dotterbolag Göteborg Leasing AB får i uppdrag att öka andelen eldrivna kommunala fordon till 40 procent 2023.

BRG AB (NÄRINGSLIV)

BRG AB (Business Region Göteborg AB) ansvarar för näringslivsutveckling i Göteborgs Stad och representerar 13 kommuner i regionen. BRG AB ska bidra till att skapa fler arbetstillfällen och därigenom åstadkomma en hållbar tillväxt i Göteborgsregionens näringsliv. Detta gör BRG AB genom att erbjuda kunskap och kontakter som skapar förutsättningar för de som vill starta, etablera eller utveckla företag i regionen.

Kommunfullmäktiges mål för BRG AB

- BRG AB ska bidra till hög sysselsättning, investeringar och ett diversifierat näringsliv med perspektivet långsiktig hållbar utveckling i Göteborgsregionens medlemskommuner.
- BRG AB ska ansvara för, och samordna, näringslivsfrågorna i Göteborg så att det bidrar till utveckling av stadens alla verksamheter.

Kommunfullmäktiges inriktning för BRG AB

Den breda anslaget i Demokraternas näringslivspolitik som spänner över bidrag från många nämnder och styrelser är tidigare presenterad i reformdelen under rubriken "Bättre näringslivsklimat". Inriktningen för BRG AB är att förhålla sig till detta breda anslag och bidra med sin specifika näringslivskompetens.

I ljuset av Demokraternas näringslivspolitik är det särskilt viktigt att BRG AB har strategier och erbjudanden som är anpassade för små, medel respektive stora företag. BRG AB ska arbeta mer aktivt med att locka fler mindre aktörer och mindre kluster till Göteborg. Göteborg Stad behöver i större utsträckning attrahera entreprenörer och attrahera kapital för att stödja entreprenörernas utveckling till Scale up- och SME-bolag (Small and Medium-sized Enterprises).

För att underlätta för företagare i kontakten med de kommunala institutionerna ska "en väg in" utvecklas.

I BRG AB:s styrelse är det särskilt viktigt med professionell kompetens som komplement till den politiska. Vi vill att hälften av ledamöterna är specialister. För att effektivisera arbetet bör dotterbolagen Lindholmen science park AB, Johanneberg science park AB och Sahlgrenska science park AB läggas direkt under BRG AB.

Kommunfullmäktiges uppdrag till BRG AB

- BRG AB får i uppdrag att arbeta aktivt för att locka till sig fler mindre aktörer och mindre kluster, samtidigt som nya initiativ till entreprenörskap och nya verksamheter uppmuntras.
- BRG AB får i uppdrag att verka för att Göteborg Stad i större utsträckning attraherar entreprenörer och kapital för att stödja entreprenörernas utveckling till Scale up- och SME-bolag.
- BRG AB får i uppdrag att organisera sitt kluster så att dotterbolagen Lindholmen science park AB, Johanneberg science park AB och Sahlgrenska science park AB läggs direkt under BRG AB.
- BRG AB får i uppdrag att utveckla "en väg in" i kontakter med de kommunala institutionerna.

FÖRVALTNINGS AB FRAMTIDEN (BOSTÄDER)

Förvaltnings AB Framtiden har en nyckelposition i Göteborgs kommun. Bolaget med dotterbolag äger cirka 75 000 lägenheter, vilket innebär att betydligt mer än 200 000 göteborgare även bor i företagets lägenheter och betalar hyra till företaget.

Kommunfullmäktiges mål för Förvaltnings AB Framtiden

- Förvaltnings AB Framtiden ska genom ökat fokus på ombildningar, underhåll av befintligt bestånd och förbättrad lönsamhet erbjuda prisvärda hyresrätter med mål om dämpade hyreshöjningar.

Kommunfullmäktiges inriktning för Förvaltnings AB Framtiden

Ända sedan de byggdes har en mycket stor del av Förvaltnings AB Framtidens lägenheter varit dominerande i områden som idag är förknippade med segregation och utanförskap. Dominansen av hyresrätter har sedan ett halvsekel tillbaka lett till att hushåll som stabiliserats ekonomiskt och arbetsmarknadsmässigt flyttat – framförallt till villaområden i kranskommuner. Det har både lett till en social utarmning av dessa stadsdelar och en ekonomiskt negativ utveckling för kommunen som helhet.

I dessa områden är det därför nu centralt att en process av ombildningar till bostadsrätter startar. Möjligheterna till boendekarriär öppnas då på platser som varit stängda i mer än ett halvsekel. Dessutom öppnar en sådan utveckling för att stora dolda värden i Framtidskoncernen öppnas. Redan en försiktig uppskattning av dessa skulle kunna frigöra 4–5 miljarder kronor över en tioårsperiod. Det innebär att 400 – 500 extra miljoner varje år skulle finnas tillgängligt för till exempel underhåll och trygghetsskapande arbete i utsatta områden eller andra. De boendes ekonomiska såväl som sociala situation skulle med det kunna förbättras avsevärt.

Samtidigt ska de interna överföringar som skett i Framtiden-koncernen med mål att producera ännu fler hyresrätter i redan utsatta områden avbrytas. Dessa överföringar kan uppskattas till mellan 5–10 procent av varje befintlig hyresgästs hyresinbetalningar (för ett hushåll i genomsnitt ca 800 kronor per månad eller nästan 10 000 kronor per år). Om dessa överföringar avbryts samtidigt som nyproduktionsprogrammet kraftigt begränsas skulle ytterligare fördel kunna uppnås genom att underhållet i det befintliga beståndet skulle kunna förbättras.

Genom att Förvaltnings AB Framtiden energieffektiviserar sitt omfattande fastighetsbestånd minskar investeringsbehovet i produktion och system för i el- och värme hos Göteborg Energi AB. Målet bör vara att det kommunala fastighetsbeståndet ska kunna minska värmeförbrukningen med 1,5% årligen och elförbrukningen med 2,0% årligen till 2030.

Eftersom AB Framtiden också sedan länge gynnats av fallande räntor skulle denna mer affärsmässiga inriktning av bolaget kunna leda till att de hyreshöjningar som nu regelmässigt skett varje år kan begränsas. Förutsatt att lönsamhet i traditionell mening kunde uppnås genom de mål vi satt upp om ombildningar, frigjorda värden, stopp för interna värdeöverföringar och inriktning på underhåll istället för nyproduktion så bör ett mål om kraftigt dämpade hyresökningar vara möjligt så länge ränteläget fortsätter att vara gynnsamt.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Förvaltnings AB Framtiden

- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att starta och intensifiera genomförandet av ombildningar till bostadsrätter där hyresgäster så önskar enligt gällande lagstiftning.

- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att avbryta de interna överföringar som skett i Framtiden koncernen i syfte om att producera ännu fler hyresrätter i redan utsatta områden.
- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att utreda huruvida de interna överföringarna av vinst på resultat mot koncernbidrag i balansräkningen mellan dotterbolag och moderbolag är förenlig med gällande lagstiftning och praxis i Sverige och EU.
- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att förbättra underhållet i det befintliga bestående.
- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att energieffektivisera fastighetsbeståndet vilket ger en minskning av Göteborgs Energi AB:s investeringsbehov i produktion och system för el- och värme.
- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag genom förbättrad lönsamhet med åtgärder genom ovan givna uppdrag begränsa hyreshöjningarna med mål om kraftigt dämpade hyresökningar.
- Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att vid upphandling av anläggningsmaskiner ställa krav på minst miljöklass Steg IIIB.

GÖTEBORG ENERGI AB (ENERGI)

Göteborg Energi AB med dotterbolag har en bred verksamhet som omfattar eldistribution, elproduktion, elhandel, naturgashandel, fjärrvärme, fjärrkyla, gasnät, biogas, tele- och datakommunikation och energitjänster. Därigenom är Göteborg Energi AB ett av stadens viktigaste bolag genom sin strategiska verksamhet och finansiella betydelse. De ekonomiskt mest betydelsefulla verksamhetsområdena är fjärrvärme och eldistribution.

Kommunfullmäktiges mål för Göteborg Energi AB

- Göteborg Energi AB ska bedriva produktion, distribution och handel inom energiområdet samt tillhandahålla infrastruktur för kommunikation.

Kommunfullmäktiges inriktning för Göteborg Energi AB

Göteborg Energi AB har en tung infrastruktur för sin produktion, men behöver utveckla sitt fokus för att möta kundernas behov av nya digitala tjänster. Samverkan med kunder för att minska effektbelastningen i både el- och värmenätet är en åtgärd. Den småskaliga produktionen el från solceller och laddning av fordon är andra områden där samverkan kan utvecklas. Nya affärsmodeller och tjänster behöver utvecklas för att möta nya kundbehov.

Det kommunala fastighetsbeståndet bör energieffektiviseras med mål om att värmeförbrukningen minskar med 1,5% årligen och elförbrukningen med 2% årligen till 2030. Ett uppdrag om detta läggs till Förvaltnings AB Framtiden som förvaltar nästan 75 000 bostäder varav en betydande andel har stora underhålls- och renoveringsbehov. Energieffektiviseringen kan göra det möjligt att sluta använda fossil bränsle och minskar behov av den dyrare gröna elen samt biobränsle. Vidare ger det lägre behov för Göteborg Energi AB att investera i befintliga och nya el- och värmeanläggningar.

Göteborg Energi AB har en ambitiös målsättning att bli fossilfria till år 2025 och målet för Göteborg Energi AB bör vara att öka användning av spillvärme från 80% till 90% till stadens fjärrvärmesystem till år 2030. Försörjningen av fjärrvärme sker idag primärt via spillvärme från avfallsförbränning, raffinaderier och avloppsvärmepumpar. Den resterande värmen produceras i Rya kraftvärmeverk (KVV) med naturgas som bränsle och ett antal andra anläggningar genom att använda biobaserade bränslen och en liten andel olja.

Omställningen av Rya KVV är en nyckelfråga då anläggningen har hög kapacitet, är förhållandevis ny och i gott skick. En ombyggnad för ökad värmeproduktion med biogas och/eller bioolja som bränsle medför att anläggningen kan utgöra en fossilfri spets- och reservanläggning. Genom att anlägga en ny anläggningsdel för biobaserat fastbränsle för basproduktion av värme kan investeringen nyttjas bättre.

Möjligheterna att öka användningen av spillvärme är en primär uppgift och att denna fördelas över året för effektivt utnyttjande. Det föreligger goda möjligheter att använda mer spillvärme från raffinaderierna när dessa bygger ut produktionen av biobaserade bränslen men även från avfallsförbränningen. Även andra spillvärmekällor som serverhallar och industriella processer kan vara möjliga. Härvid erhålls god miljönytta genom att ta tillvara spillvärme som dessutom är biobaserad eller baserad på el samtidigt som det är en kostnadseffektiv åtgärd.

Den framtida inriktningen ska därför vara att öka andelen spillvärme när så är möjligt. Den energi som inte utgör spillvärme behöver vara biobaserad med anläggningar för basproduktion som byggs för biobränslen med låg kostnad, i första hand returträ, grot och flis. Anläggningar för spetsproduktion kan använda pellets och för reservproduktion kan både biogas och bioolja utgöra bränsle då dessa har begränsade driftstider.

Det kommande decenniet krävs ett omfattande behov av ersättningsinvesteringar inom fjärrvärmenätet och produktionsanläggningar för värme. En detaljerad reinvesteringsplan behöver utarbetas för att använda GEAB:s såväl ekonomiska- som personella resurser på optimalt sätt.

En viktig fråga för att på ett kostnadseffektivt sätt få en fossilfri värmeproduktion är att avveckla Rosenlundsverket i närtid. Rosenlund utgör en reserv- och spetsanläggning med en mycket blygsam drifttid årligen. Anläggningen står inför ett omfattande reinvesteringsbehov med byte av värmepannor om fortsatt drift ska vara möjlig. Enligt ett beslut i kommunfullmäktige ska anläggningen avvecklas under perioden 2040 – 2045. En reinvestering skulle inte hinna skrivas av på så kort tid, varför en kapitalförlust på närmare en halvmiljard skulle uppstå.

En sammankoppling med Mölndals Energi AB:s nät i södra Göteborg skapar ett mer robust försörjningssystem med framtida expansionsmöjligheter och ökad kapacitet. Det frigör även kapacitet i dagens nät från Rya-området till Rosenlund som medger att det går att avveckla Rosenlundsverket snart kapacitet byggts ut i Mölndal och i Rya-området. Detta bedöms ske till år 2026 enligt GEAB. Huvuddelen av värmeproduktionen sker idag i Rya-området och produktionen kommer att öka i framtiden vilket medför att överföringskapaciteten till centrala Göteborg på sikt kommer att behöva förstärkas.

En viktig och kostnadseffektiv åtgärd är att koppla in s k effektvakter för att fördela värmen till kunderna på ett mer rationellt sätt vid riktigt kall väderlek. Detta medför att behovet av spetsproduktion kan minska betydligt som medför att en ny panna för spetsproduktion kan undvikas. Denna åtgärd kan genomföras tämligen snabbt och behöver prioriteras.

Det pågår en snabb omställning till eldrivna både lätta och tunga fordon som kommer att accelerera de kommande åren. Det gäller även för industriella applikationer med stora effekt- och elenergibehov. Även sjöfarten kan på sikt ställa om till en eldrift. I denna omställning kan Göteborg Energi AB ligga i framkant av utvecklingen för att skapa nya affärsmöjligheter. Denna omställning kräver samverkan med andra aktörer och nära samarbete med potentiella kunder och samverkanspartners. Detta ställer stora krav på beredskap för en snabb utbyggnad av elnätet innan kapaciteten är fullt utnyttjad givet de långa ledtiderna för nätinvesteringar.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Göteborg Energi AB

- Göteborg Energi AB får i uppdrag att utarbeta ett långsiktigt reinvesteringsprogram.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att avveckla Rosenlunds värmeverk senast år 2026.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att optimera Rya kraftvärmeverk för värmeproduktion samt uppföra en ny anläggning för värmeproduktion med biobränslen.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att verka för att mer spillvärme ska tas tillvara från raffinaderier, avfallsförbränning och andra spillvärmekällor.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att påskynda installationen av effektvakter i fjärrvärmenätet.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att i nära samarbete med näringslivet utveckla laddningsinfrastruktur för vägfordon och sjöfart för att möta marknadens behov.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att i tid bygga ut elnätet innan kapaciteten är fullt utnyttjad.

GÖTEBORGS HAMN AB (HAMN)

Göteborgs Hamn AB ansvarar för Skandinaviens största hamn och har en ledande roll i utvecklingen av Göteborgsregionen som ett nationellt logistiskt centrum.

Kommunfullmäktiges mål för Göteborg Hamn AB

- Göteborgs hamn ska utgöra det självklara godsnavet för sjötransporter i Skandinavien och därigenom skapa förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling i Göteborg.
- Göteborgs Hamn AB ska ha en ledande roll i utvecklingen av Göteborgsregionen som ett nationellt logistiskt centrum.

Kommunfullmäktiges inriktning för Göteborg Hamn AB

Hamnen och anslutande infrastruktur behöver utvecklas för ökade godsvolymer. I Göteborg finns förutsättningar för snabb omställning till fossilfri sjöfart och fossilfria tunga godstransporter på väg. Här finns även goda möjligheter för näringslivet i samverkan med staden att skapa modern utsläppsfri citylogistik och utveckling relaterat till e-handel med mera.

Göteborgs Hamns organisation ska fortsätta att utvecklas och hamnen ska fortsätta att utvecklas för att säkerställa sin unika position som Skandinaviens naturliga och logistiska mittpunkt. Bolagets miljöprofil ska stärkas genom att satsa på långsiktig hållbarhet, dvs social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Eftersom hamnen inte bara är ett kommunalt intresse utan också är viktig utifrån ett nationellt försörjningsperspektiv måste fokus ligga på att optimalt utnyttja våra resurser för att ställa så mycket gods på kajen som möjligt i Göteborg.

Bolagets fokus ska vara på att säkerställa en konkurrenskraftig hamn i världsklass över tid. Bolaget ska säkerställa att infrastrukturen till och från staden in till Skandinavien används på ett optimalt sätt där vattenvägen nyttjas i allt större utsträckning.

Bolagets investeringsbudget är väl tilltagen, där de absolut viktigaste är farledsfördjupningen med uppgraderad kaj, logistikfastigheter på Halvorsäng samt flytt av färjeterminalerna i innerhamnarna till Arendal.

Vidare utbyggnad av järnvägskapacitet i terminalerna bör dock pausas och följdinvesteringar strykas. Detta på grundval av att enligt Trafikverket mäktar järnvägsnätet öster om Marieholm i dagsläget sannolikt inte med mer trafik. Fokus bör därför ligga på inrikes sjötransporter i enlighet med det intentionsavtal som tecknats med staten i samband med farledsfördjupningen.

Övriga investeringar som kan pausas är: Uppställningsspår för järnväg (50 mnkr), Älvsborgsbangård (30 mnkr), intermodala kranar (80 mnkr), järnvägsinvestering för utlastning av flygbränsle (70 Mkr).

Investeringar i Energihamnen annat än vidmakthållande bör pausas tills en stabilisering och tydligare bild ges på energisidan. Vidare bör även ytterligare elektrifiering av kajer ses över. Även om det är ett mycket angeläget ändamål så måste investeringen som sådan kunna motiveras utifrån ett affärsmässigt perspektiv vilket idag är tveksamt.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Göteborg Hamn AB

- Göteborg Hamn AB får i uppdrag att stärka sin miljöprofil genom att satsa på långsiktig hållbarhet.
- Göteborgs Hamn AB får i uppdrag att säkerställa att infrastrukturen till och från staden in till Skandinavien används på ett optimalt sätt där vattenvägen nyttjas i allt större utsträckning.
- Göteborgs Hamn AB får i uppdrag att enligt ovan beskrivet pausa flera av sina planerade investeringar och särskilt utbyggnaden av energihamnen.

GÖTEBORGS STADS KOLLEKTIVTRAFIK AB

Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB samlar dotterbolagen GS Buss AB, GS Trafikantservice AB och Göteborgs Spårvägar AB. Processer för att avyttra GS Buss AB och GS Trafikantservice AB pågår. Göteborgs Spårvägar AB, som samägs av Västra Götalandsregionen genom Västtrafik AB (15%), är den enda delen av bolagskoncernen som kommer att kvarstå.

Kommunfullmäktiges mål för Göteborg Stads Kollektivtrafik AB

- Det kommunala ändamålet med bolaget är att tillgodose stadens behov av en effektiv, miljö- och kvalitetsmässig kollektivtrafik samt därtill hörande tjänster och produkter inom trafikområdet.
- Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB ska genom dotterbolaget Göteborgs Spårvägar AB tillgodose Göteborgs Stads och Västra Götalands läns behov av en effektiv, miljö- och kvalitetsmässig spår- vagnstrafik samt därtill hörande tjänster och produkter på området.

Kommunfullmäktiges inriktning för Göteborg Stads Kollektivtrafik AB

Alla spårvagnar ska vara moderna och ha en bra och ergonomisk arbetsmiljö. God komfort, bra tillgänglighet för rullstolar och barnvagnar samt fullgod luftkonditionering och värmeanläggningar borde vara självklarheter på 2020-talet. Därför behövs en akut, omfattande förnyelse av den ålderstigna spårvagnsflottan.

Göteborgs Spårvägar AB:s organisationsstruktur ska fortsätta att utvecklas tillsammans med tydligare rutiner, befogenheter och ansvar på alla nivåer. Bolagets verksamhet ska jämföras med liknande verksamhet i de internationellt ledande spårvagnsstäderna (t.ex. Lyon, Paris, Bordeaux, Strasbourg och Manchester) och åtgärder ska vidtas med målet om att bolaget ska göra Göteborg till en ledande spårvagnsstad i internationell ranking. Bolaget ska arbeta utifrån sin produktstrategi för den långsiktiga utvecklingen av produkten spårbunden resa.

I inköpsprocessen och mottagandet av de nya spårvagnarna M33 och M34 ska säkerställande av hög kvalitet och budget prioriteras framför tidsplan. Arbete med att göra bolaget attraktivare för alla yrkesgrupper, inklusive spårvagnsförare, ska prioriteras. Förberedelser för upphandling av nästa generation spårvagnar ska prioriteras.

Avvecklingen av GS Buss AB och försäljningen av GS Trafikantservice AB bör hanteras på ett professionellt sätt och öppet mot flera intressenter så att staden får högsta möjliga pris på bolaget som helhet eller genom avyttring av dess tillgångar i delar. Efter att dotterbolagen GS Buss AB och GS Trafikantservice AB avyttrats, avvecklas även moderbolaget Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB. Endast Göteborgs Spårvägar AB kvarstår som kommunalt bolag direkt under kommunstyrelsen och samägt med regionen.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Göteborg Stads Kollektivtrafik AB

- Göteborg Stads Kollektivtrafik AB får i uppdrag att tillse att avvecklingen av dotterbolagen GS Buss AB och försäljningen av GS Trafikantservice AB ger högsta möjliga intäkter.
- Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB genom dotterbolaget Göteborgs Spårvägar AB får i uppdrag, i samarbete med Västtrafik AB, att verka för och förbereda för en skyndsam upphandling av nästa generation spårvagnar.

HIGAB AB (LOKALER)

Higab AB är en stor och viktig förvaltare och utvecklare av kontor och andra lokalytor i kommunen. Bolaget har också till uppgift att förvalta ett betydande bestånd av kulturellt betydelsefulla fastigheter. Higab AB är moderbolag till Göteborgs Stads Parkering AB och Älvstranden Utveckling AB.

Kommunfullmäktiges mål för Higab AB

- Higab AB ska förvalta och utveckla special- och strategiska fastigheter som är viktiga för Göteborg och särskilt där behovet inte kan tillgodoses av den privata fastighetsmarknaden.
- Dotterbolaget Göteborgs Stads Parkering AB ska tillgodose Göteborg med parkering i anläggningar och därtill bygga och underhålla dessa anläggningar.
- Dotterbolaget Älvstranden Utveckling AB ska utveckla markområden i bolagets ägo ur ett renodlat markägarperspektiv i samverkan med andra byggaktörer för att skapa största möjliga värdeutveckling av mark och tillkommande fastigheter.

Kommunfullmäktiges inriktning för Higab AB

Higab AB har ett omfattande fastighetsbestånd och förvaltar en total yta på av cirka 660 000 kvadratmeter, vilket gör bolaget till en av stadens större aktörer på området. Bolaget har även ett omfattande ägarskap av stora fastigheter och områden, varav endast några har utvecklats till sin fulla potential. Delar av beståndet har tillåtits att förfalla och flera stora projekt har stått still eller skapat osäkerhet under pandemin.

Flera stora investeringar är samtidigt i projekterings- eller byggnadsfas och beslut om en investering på 800 miljoner kronor i Konstmuseet är taget i kommunfullmäktige. Lånetaket överskrids då tillgångar inte säljs i den takt som behövs för att finansiera investeringarna.

Beståndet är genomgående mycket lågt värderat, till långt mindre än hälften av ett rimligt marknadsvärde. Det gör också att bolagets verkliga avkastning är låg. På sikt kan ökad avkastning nås genom rimligare investeringar. Inga projekt bör leda till omfattande nedskrivningar. Objekt som inte kan utvecklas eller förvaltas mer aktivt och som är av mindre vikt för Göteborg bör säljas.

Demokraterna förespråkar att en extern objektiv värdering görs av bolaget, vilket sedan leder fram till en process där försäljningar av underutnyttjade och utvecklingsbara delar av bolagets bestånd genomförs.

På det sättet kan både stora medel frigöras för kommunen, samtidigt som det omfattande nyinvesteringsbehov som föreligger i Higab AB:s bestånd inte behöver belasta kommunens låneskuld.

En omfattande stor del av investeringarna sker efter beställningar från annan kommunal verksamhet och det investeringsbehovet är stort. Bolaget bör därför avvakta med kommersiella investeringar med hög risk, inte minst med anledning av den stora och ökande länebördan i stadens bolag.

I den generella översynen av bolagsstrukturen inom Göteborgs Stadshus AB ska särskilt beaktas att Higab AB är moderbolag till Älvstranden Utveckling AB utan att nämnvärt kunna påverka verksamheten. De politiska ledamöterna i styrelserna i Higab AB och dotterbolagen Göteborg Stads Parkering AB och Älvstranden Utveckling AB bör helt eller delvis ersättas med professionella ledamöter.

Genom att Higab AB energieffektiviserar sitt fastighetsbestånd minskar investeringsbehovet i produktion och system för i el- och värme hos Göteborgs Energi AB. Målet bör vara att det kommunala fastighetsbeståndet ska kunna minska värmeförbrukningen med 1,5% årligen och elförbrukningen med 2,0% årligen till 2030.

Dotterbolaget Göteborg Stads Parkering AB

Dotterbolaget Göteborgs Stads Parkering AB behöver ett klarare direktiv då politiken för tillfället skickar dubbla signaler där bolaget ska öka antalet parkeringsplatser genom investeringar i omfattande parkeringsanläggningar, samtidigt som det finns politiska mål om minskad biltrafik.

Vid förenklingen av bolagsstrukturen borde det vara lämpligt att Göteborgs Stads Parkering AB avvecklas genom att Higab AB tar över investering i och förvaltningen av parkeringsanläggningarna samtidig som Trafikkontoret administrerar parkeringsavgifterna och parkeringsvakterna. Flera av parkeringsanläggningarna kan säljas till privata aktörer.

Dotterbolaget Älvstranden Utveckling AB

Älvstranden Utveckling AB:s roll har över tid förskjutits från att vara en sammanhållen utvecklare ur ett markägarperspektiv av geografiskt avgränsade områden till att även få ansvar för politiskt beslutade stadsbyggnadsmässiga ambitioner, inklusive implementering av Vision Älvstaden. Samtidig har bolaget kommit att användas för att hantera komplexa projekt, civilrättsliga avtal och genomföranden samordnat med privata aktörer.

Flera partier inklusive Demokraterna har föreslagit att Älvstranden Utveckling AB ska avvecklas. Det har dock visat sig vara svårt att avveckla bolaget snabbt då åtaganden i pågående utvecklingsprojekt sträcker sig minst 15 år framåt i tiden. Hur Älvstranden Utveckling AB kan hanteras måste utredas tillsammans med stadens stora facknämndsöversyn. Det bör också tydliggöras i vilken mån komplexa projekt, civilrättsliga avtal och genomföranden samordnat med privata aktörer kan hanteras bättre på annat sätt än i bolagsform.

Oavsett om bolaget ska behållas eller avvecklas så bör bolagets uppdrag förändras mot ett mer renodlat utvecklingsuppdrag ur ett markägarperspektiv, samtidigt som stadsbyggnadsperspektivet och Vision Älvstaden primärt bevakas av Byggnadsnämnden vid utveckling av Älvstrandens mark.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Higab AB

- Higab AB får i uppdrag att genomföra en extern objektiv värdering av bolaget, vilket ska leda fram till en process där försäljningar av underutnyttjade och utvecklingsbara delar av bolagets bestånd genomförs.
- Higab AB får i uppdrag att avvakta med kommersiella investeringar med hög risk.
- Higab AB får i uppdrag att finansiera bolagets investeringar genom försäljning av fastigheter utan vikt för staden.
- Higab AB får uppdrag att avveckla sin verksamhet där den tydligt konkurrerar med privata verksamheter på mättade marknader (t.ex. hotell och kontor).
- Higab AB får i uppdrag att sälja fastigheter inom Kviberg ("Försvaret" samt intilliggande mark) till Fastighetskontoret, som äger resten av området, som i sin tur säljer paketet till en privat intressent för bostadsutveckling.
- Higab AB får i uppdrag att energieffektivisera fastighetsbeståndet vilket ger en minskning av Göteborg Energi AB:s investeringsbehov i produktion och system för el- och värme.
- Higab AB får i uppdrag att vid upphandling av anläggningsmaskiner ställa krav på minst miljöklass Steg IIIB.

GÖTEBORG & CO AB

(TURISM, KULTUR & EVENEMANG)

Göteborg & Co AB är moderbolag till Got Event AB, Liseberg AB och Göteborgs Stadsteater AB.

Kommunfullmäktiges mål för Göteborg & Co AB

- Göteborg & Co AB ska medverka till att stärka och utveckla besöksnäringen inom Göteborgs Stad och Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) samt bidra till besöksnäringens utveckling inom Västra Götalandsregionen (VGR).

Kommunfullmäktiges inriktning för Göteborg & Co AB

Göteborg & Co AB är ansvarig för att utveckla och marknadsföra Göteborg som besöksmål enligt stadens program för besöksnäringen. Programmet beskriver hur besöksnäringen i regionen ska fördubblas till 2030.

Givet de utmaningar besöksnäringen har haft på grund av restriktionerna under Covid-19-pandemin så faller ett särskilt ansvar på Göteborg & Co AB att medverka till att underlätta näringens återhämtning när restriktionerna nu har tagits bort.

Göteborg & Co AB ska sätta ett särskilt fokus på att även marknadsföra Göteborgs hjärta – innerstaden med sin historiska 1600-talsplan, miljöer och byggnader från olika epoker och nutida utbud av handel, restaurang, aktiviteter och folkliv. Det är viktigt att staden erbjuder attraktiva och trygga besöksboenden, stadsmiljöer och evenemang.

Göteborgs större arenor för evenemang är tyvärr alla ålderstigna med en omodern standard, vilket leder till att vi förlorar tävlingar och artister till andra städers moderna arenor. Det är av yttersta vikt att det blir framdrift i multiarenan som ska ersätta Scandinavium. Gamla och Nya Ullevis status, investeringsbehov och ekonomiska situation behöver en extern genomlysning.

Göteborg & Co AB ansvarar för stadens 400-årsjubileum som kommer att genomföras 2023.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Göteborg & Co AB

- Göteborg & Co AB:s dotterbolag Got Event AB får uppdrag att genomföra en extern genomlysning av Gamla och Nya Ullevis status, investeringsbehov och ekonomiska situation.
- Göteborg & Co AB får uppdrag att aktivt marknadsföra Göteborgs hjärta – innerstaden.

EKONOMISK SAMMANSTÄLLNING 2022 - 2024

Demokraterna

RESULTATRÄKNING

Resultaträkning	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter exklusive realisationsvinster	9 949 100	10 173 900	10 397 600
Realisationsvinster	600 000	650 000	825 000
Återföring ej realiserbara markvärden VP inkl indexering	467 000	0	0
Verksamhetens kostnader	-44 628 680	-45 519 220	-46 934 220
Avskrivningar	-2 050 000	-2 250 000	-2 450 000
Verksamhetens nettokostnader	-35 662 580	-36 945 320	-38 161 620
Skatteintäkter	32 147 000	33 411 000	34 606 000
Generella statsbidrag och utjämning	4 330 000	4 048 000	4 142 000
Finansiellt netto exklusive utdelning	16 000	10 000	-34 000
Utdelning	610 000	250 000	250 000
Årets resultat	1 440 420	773 680	802 380
<i>Tvåprocentmålet enligt God ekonomisk hushållning</i>	<i>730 000</i>	<i>750 000</i>	<i>775 000</i>

BALANSKRAVSUTREDNING

Balanskravsutredning	2022	2023	2024
Årets resultat (ovan)	1 440 420	773 680	802 380
Avgår samtliga realisationsvinster	-600 000	-650 000	-825 000
Avgår effekt fullfondering pensionsskuld	-365 000	-335 000	-360 000
Årets balanskravsresultat före ianspråktagande/avsättning till resultatutjämningsreserv	475 420	-211 320	-382 620
Medel till resultatutjämningsreserv	-467 000		
Medel från resultatutjämningsreserv		211 320	382 620
Årets balanskravsresultat	8 420	0	0

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Resultatutjämningsreserv	2022	2023	2024
Ingående balans	4 530 000	4 997 000	4 785 680
Medel till RUR	467 000	0	0
Medel från RUR	0	-211 320	-382 620
Utgående balans	4 997 000	4 785 680	4 403 061
Möjlig användning		524 000	542 000

BALANSRÄKNING

Balansräkning	2022	2023	2024
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	96 300 600	105 596 500	115 382 900
varav materiella	47 243 600	52 798 500	58 561 900
varav finansiella	49 057 000	52 798 000	56 821 000
Omsättningstillgångar	12 500 000	12 500 000	12 500 000
Summa tillgångar	108 800 600	118 096 500	127 882 900
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	22 011 420	22 785 101	23 587 481
varav årets resultat	1 440 420	773 680	802 380
varav resultatutjämningsreserv	4 997 000	4 785 680	4 403 061
Avsättningar	15 360 000	15 525 000	15 665 000
Långfristiga skulder	50 429 180	57 786 399	65 630 419
Kortfristiga skulder	21 000 000	22 000 000	23 000 000
Summa skulder	71 429 180	79 786 399	88 630 419
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	108 800 600	118 096 500	127 882 900

VERKSAMHETENS KOSTNADER, NÄMNDER

Kommunbidrag nämnder	2022	2023	2024
Byggnadsnämnden	162 600	151 400	146 000
Fastighetsnämnden	38 500	31 300	27 100
Förskolenämnden	4 636 300	4 749 800	4 845 000
Grundskolenämnden	8 936 800	9 168 800	9 361 700
Idrotts- och föreningsnämnden	586 500	603 600	652 700
Kommunledningen	355 400	345 200	334 000
Kulturnämnden	637 300	649 500	661 300
Lokalnämnden	-	-	-
Miljö- och klimatnämnden	101 200	97 500	95 900
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	743 900	734 600	736 000
Nämnden för funktionsstöd	4 753 700	5 014 400	5 220 800
Nämnden för inköp och upphandling	13 000	10 100	8 400
Nämnden för Intraservice	18 900	10 400	-
Nämnden för demokrati och medborgarservice	85 000	82 500	80 200
Park- och naturnämnden	334 200	338 400	342 900
Socialnämnd Nordost	1 601 200	1 629 200	1 672 000
Socialnämnd Centrum	1 191 800	1 203 200	1 231 900
Socialnämnd Sydväst	726 800	730 600	748 500
Socialnämnd Hisingen	1 130 900	1 147 000	1 177 300
Trafiknämnden	1 307 500	1 290 400	1 304 300
Utbildningsnämnden	2 239 100	2 342 900	2 462 200
Valnämnden	31 600	11 000	11 000
Äldre samt vård- och omsorgsnämnd	5 891 100	6 042 400	6 286 800
Ekonomiska ramar för särskilda budgetposter			
Arkivnämnden	23 700	24 200	24 700
Business Region Göteborg AB	30 600	28 000	26 000
Fastighetsnämnden transfereringar	68 000	68 000	68 000
Göteborg & Co AB	120 800	120 800	115 000
Socialnämnd Centrum studieförbunden	-		
Överförmyndarnämnden arvoden	25 800	26 400	27 000
Summa kommunbidrag nämnder	35 792 200	36 654 200	37 671 300

INVESTERINGAR NÄMNDER

Investeringar, nämnder	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025
Fastighetsnämnden	510	415	332	350	322	1 930
Varav reinvestering	67	48	56	51	64	286
Idrotts- och föreningsnämnden	552	416	700	798	768	3 234
Varav reinvestering	187	132	191	236	155	901
Investeringar netto Kretslopp och vatten	969	946	857	912	1 202	4 886
Lokalnämnden	2 585	2 865	3 555	3 830	3 625	16 460
Varav reinvestering	885	865	1 255	1 530	1 525	6 060
Park- och naturnämnden	213	115	105	105	109	647
Varav reinvestering		15	15	16	16	77
Trafiknämnden	1 456	1 356	1 856	1 818	1 770	8 257
Varav reinvestering	525	568	553	727	638	3 010
Totalt kommunen, investeringar netto	6 285	6 114	7 405	7 813	7 796	35 413
Varav reinvestering	1 859	1 804	2 266	2 708	2 567	11 203

KOMMUNCENTRALA POSTER

Kommuncentrala kostnader	2022
Beredskap för särskilda ändamål	
Beredskap för nämndernas användning av eget kapital	180 000
Beredskap ökade kostnader justeringar enligt finansieringsprincipen	20 600
Försörjningsstöd extra beredskap	50 000
Budgeterade kostnader för särskilda ändamål	
Revisorskollegiet (OBS! budgetberedning görs av KF presidie)	37 060
Tillköp kollektivtrafiken (VGR)	187 200
Indexering infrastrukturella avsättningar	6 700
Bidrag politiska partier	25 730
Lindholmen science park grundfinansiering (aktieägartillskott)	3 000
Lindholmen science park Visual Arena	3 200
Johanneberg science park (aktieägartillskott)	2 000
Göteborgs Symfoniker bidrag	2 500
Kommunövergripande avgifter	61 100
Nordic Safe Cities	110
Räddningstjänsten brandvatten	3 980
Borgerliga vigsjar	2 100
Extern visselblåsarfunktion	900
Medlemsavgift Räddningstjänsten	373 100
Pensioner räddningstjänsten	71 000
Samordningsförbundet	15 700
Pensionskostnader (efter fullfondering)	1 785 000
Finansiering via intern pensionsavgift (nämnder)	- 1 410 000
Sommarlovskort	27 000
Trygghetspaket (trygghetsfrämjande åtgärder)	300 000
Evakuerings- och omställningskostnader	130 000
Personal-/kompetensförsörjning	45 000
Batterifabrik	2 500
Stadsutveckling Valhallagatan/evenmangsområdet	10 000
Klimatkontrakt	700
Jubileumsparken	4 800
Göteborg Filmstudios	1 000
Uppstart ny organisation stadsutveckling	30 000
Beredskap för ökad palliativ vård genom ASIH	10 000
Osakliga löneskillnader - Socialnämnderna pott	25 000

KOMMUNCENTRALA POSTER, forts

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/styrelse	
<u>Medel som hanteras genom beslut av Göteborg & Co</u>	
Jubileumsplanen Göteborg 400 år (GBG & Co)	10 000
<u>Medel som hanteras genom beslut av Kretslopp och vattennämnden</u>	
Dagvatten och skyfall	5 000
Utökad skattefinansiering för kretslopp och vattennämndens skyfallsarbete	5 500
Kretslopp och vatten västsvenska paketet	2 000
Skattekollektivets eventuella övertagande av ekonomiskt ansvar för nedlagda deponier	1 000
<u>Medel som hanteras genom beslut av Fastighetsnämnden som fördelar medel mellan berörda nämnder</u>	
Enkelt avhjälpna hinder	20 000
<u>Medel som hanteras genom beslut av Socialnämnd centrum</u>	
Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder	3 000
<u>Medel som hanteras genom beslut av Fastighetsnämnden</u>	
Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder	18 000
<u>Medel som hanteras genom beslut av Byggnadsnämnden, Fastighetsnämnden, Park- och naturnämnden samt Trafiknämnden</u>	
Jubileumssatsningen bostäder, BoStad 2021 (Byggnadsnämnden, Fastighetsnämnden, Park- och naturnämnden samt Trafiknämnden beslutar gemensamt om fördelningen mellan dessa nämnder.)	-
Näringslivsfrämjande åtgärder (BRG 8 mnkr, Gbg Co 10 mnkr Citysamv 2 mnkr)	15 000
Summa kommuncentrala kostnader för särskilda ändamål	2 086 480

SÄRSKILDA SATSNINGAR 2022

Särskilda satsningar	2022
Trygghetspaket (flera nämnder)	300 000
Ordningsvakter LOV 3-områden	75 000
Förstärkt stöd till skolor från socialnämnder	90 000
Förstärkt stöd till förskolor från socialnämnder	20 000
Kameraövervakning och bättre belysning vid alla hållplatser	36 000
Förebyggande trygghetsarbete	28 000
Ökad kartläggning av gängkriminella	10 000
Väktare för utsatta kommunala verksamheter	18 000
Väktare för utsatta näringsidkare	15 000
Uppsökarverksamhet genom socialnämnderna	5 000
Insatser mot prostitution och trafficking	3 000
Byggnadsnämnden	
Utökad tillsyn	4 000
Detaljplaneläggning bebyggda områden som saknar detaljplan	6 000
Förskolenämnden	
Språklyft	10 000
Södra Skärgården - glesbygdstillägg	4 000
Lokalkostnad 58+22 mkr	78 000
Uppbyggnad utökat rektorsstöd	22 000
Osakliga löneskillnader	25 000
Grundskolenämnden	
Glesbygdstillägg	2 500
Slottsskogsobservatoriet	500
Generell kvalitetssatsning	52 000
Idrotts- och föreningsnämnden	
Bidrag till idrottsutbildarna SISU	2 000
Arvoderade ungdomsledare	6 000
Stöd till ridsporten	20 000
Intensifiering av arbete med planering av nya simhallar	2 000
Motionslyft: Löparspår, hälsostigar och utegym i samarbete med PoN	3 000
Riktade idrottssatsningar	5 000
Kulturnämnden	
Kultur möter Kultur	2 000
Förlängd satsning på bibliotek och skolbibliotek i utsatta områden	12 000

SÄRSKILDA SATSNINGAR 2022, forts

Miljö- och klimatnämnden	
Stöd näringsliv - Tillsyn servering och alkoholtillstånd	8 000
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	
Kompetensförsörjning mot pandemidrabbade branscher	10 000
SFI för föräldralediga	5 000
Arbetsmarknadsinriktad rehabilitering	10 000
Nämnden för inköp och upphandling	
Kategoristyrningsarbete	5 000
Nämnden för demokrati och medborgarservice	
Regnbågshus	1 500
Park- och naturnämnden	
Vinterbete Välens kor	700
Drift och utveckling utegym	500
Smart teknik	1 400
Drift och skötsel naturreservat Stora Amundön	1 200
Städning, stadsutveckling parker samt bad	12 000
Socialnämnderna	
Osakliga löneskillnader - kommuncentral pott	25 000
Trafiknämnden	
Separation av gång och cykeltrafik	8 000
Trimningsåtgärder bättre framkomlighet och trafiksäkerhet	8 000
Slopad frakttaxa Södra Skärgården	3 000
Utbildningsnämnden	
Kvalitetsökning i undervisningen	40 000
Äldre samt vård- och omsorgsnämnd	
Ökad måltidskvalitet	10 000
Ökad livskvalitet, utevistelse mm	20 000
Osakliga löneskillnader	55 000
Digital utveckling; mobilt arbetssätt, streamingtjänster mm	27 000

Bilaga 1.

Taxa för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg (familjedaghem) från och med 2022-01-01

	% av bruttoinkomst	Information om högsta månadsavgift 2021* (kr)
Barn i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg (familjedaghem)		
Barn 0-2 år		
Barn 1, yngsta barnet	3,0	1 510 kr
Syskonavgift barn 2	2,0	1 007 kr
Syskonavgift barn 3	1,0	503 kr
Barn 3-5 år Gäller fr.o.m. augusti det år barnet fyller tre år		
Barn 1, yngsta barnet	2,0	1007 kr
Syskonavgift barn 2	1,0	503 kr
Syskonavgift barn 3	1,0	503 kr
Barn 6-9 år Gäller fr.o.m. augusti det år barnet fyller sex år		
Barn 1, yngsta barnet	2,0	1107 kr
Syskonavgift barn 2	1,0	503 kr
Syskonavgift barn 3	1,0	503 kr
Från och med barn 4 debiteras ingen avgift		
Barn 10 – 13 år Gäller fr.o.m. augusti det år barnet fyller tio år		
Barn 1, yngsta barnet	1,0	503 kr
Syskonavgift barn 2	1,0	200 kr
Syskonavgift barn 3	1,0	200 kr
Från och med barn 4 debiteras ingen avgift		
Skolbarn med morgon- och/eller lovomsorg	1,0	200:-

* Beloppen avser 2021 års nivå. Högsta månadsavgift är beräknad på den högsta avgiftsgrundande bruttoinkomsten som revideras av skolverket senast den 1 december inför kommande år.

Anvisningar

Avgift för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg tas ut 12 månader per år.

Så här beräknas avgiften i taxan

Avgiften beräknas i procent av hushållets sammanlagda bruttoinkomst per månad (inkomst före skatt).

Högsta avgiftsgrundande bruttoinkomst regleras av förordning 2001:160 och är, fr o m 1 januari 2020, 50 340 kr per månad.

Antal barn i hushållet som är inskrivna i förskola, fritidshem eller annan pedagogisk omsorg påverkar avgiften oavsett om placeringarna är i kommunal eller fristående verksamhet. Yngsta barnet räknas alltid som "barn 1".

I de fall barnet bor växelvis hos vårdnadshavare som inte sammanbor, ska faktura sändas till båda hushållen om båda vårdnadshavarna utnyttjar platsen. Båda vårdnadshavarna är då platsinnehavare och därmed betalningsansvariga. Respektive hushåll betalar halv avgift utifrån hushållets bruttoinkomst.

Hushåll med beräknad barnomsorgsavgift understigande 100 kr per månad betalar ingen avgift.

Hushåll som erhåller försörjningsstöd betalar ingen avgift.

För barn i familjehem betalas 1 procent av bruttoinkomsten, dock högst 200 kr per månad. Barn i familjehem räknas inte som syskon i familjen. Avgift för egna barn betalas enligt ordinarie taxa. Familjehemsföräldrarna är platsinnehavare och därmed betalningsansvariga.

För förskolebarn som anvisas plats enligt skollagen 8 kap. 7 § betalas halv avgift. För placering 15 timmar per vecka eller mindre betalas ingen avgift.

Avgift betalas från den dag platsen står till förfogande.

Allmän förskola

Allmän förskola, 525 timmar per år, för barn i ålder 3-5 år och språkförskola är avgiftsfria.

När vårdnadshavare är föräldraledig eller arbetslös

För barn i ålder 1-2 år som har plats 15 timmar per vecka på grund av att vårdnadshavare är föräldraledig eller arbetslös betalas halv avgift.

För barn i ålder 3-5 år som har plats 15 timmar per vecka på grund av att vårdnadshavare är föräldraledig eller arbetslös betalas ingen avgift under perioden 1 september - 31 maj.

Under juni och augusti månad betalas halv avgift.

För barn i ålder 1-2 år som har plats 25 timmar per vecka på grund av att vårdnadshavare är arbetslös betalas hel avgift.

För barn i ålder 3-5 år som har plats 25 timmar per vecka på grund av att vårdnadshavare är arbetslös betalas ingen avgift under perioden 1 september - 31 maj. Under juni och augusti månad betalas hel avgift.

Vid längre tids sjukdom

Vid barns obrutna frånvaro på grund av sjukdom betalas ingen avgift från och med 22:a kalenderdagen till och med sjukperiodens slut. Läkarintyg skall uppvisas.

Om kommunen inte erbjuder plats inom fyra månader

Om kommunen inte kan erbjuda plats inom fyra månader har vårdnadshavare rätt till avgiftsbefrielse för de dagar väntetiden överstigit fyramånadersgränsen. Avgiftsbefrielsen innebär att avgiften, när barnet fått en placering, minskas för de antal dagar förseningen varat. Någon ersättning i annan form utgår inte. Juli månad medräknas ej vid avgiftsbefrielse. Avgiftsbefrielsen gäller under förutsättning att barnet varit anmält till samtliga kommunala förskolor och familjedaghem (pedagogisk omsorg) i Göteborg.

Bilaga 2. Taxa för äldreomsorg och funktionshinderverksamhet – beslut enligt SoL fr o m 2022-01-01

Område	Avgift
Maxtaxa för hemtjänst, trygghetslarm och hemsjukvård	Belopp enligt 8 kap 5 § 1 p SoL
Timtaxa inom hemtjänst *)	10 % av belopp enligt 8 kap 5 § 1 p SoL (maxtaxan)
Leverans av hemlevererad mat	5 % av belopp enligt 8 kap 5 § 1 p SoL (maxtaxan)
Boendestöd	Avgiftsfritt
Ledsagning	Avgiftsfritt
Avlösning i hemmet	Avgiftsfritt
Deltagande i dagvård/dagverksamhet	Avgiftsfritt
Trygghetstelefon/månad	5 % av belopp enligt 8 kap 5 § 1 p SoL (maxtaxan)
Hemtjänstavgift/månad vid äldreboende och bostad med särskild service för omsorg och omvårdnad.	Belopp enligt 8 kap 5 § 1 p SoL (maxtaxan)
Hemtjänstavgift vid korttidsboende för omsorg och omvårdnad	1/30-del av belopp enligt 8 kap 5 § 1 p SoL (maxtaxan)
Boendeavgift, boende som inte omfattas av hyreslagen	Belopp enligt 8 kap 5 § 2 p SoL

Avgifter för kost

Helpension i äldreboende och bostad med särskild service	Summan av: Råvarudel: 90 % av den av Socialstyrelsen meddelade livsmedelskostnaden per månad för åldersklassen 75 år och äldre. Tillagningsdel: Fastställd andel 2019, årligen uppräknad enligt SCB: omsorgsprisindex (OPI)
Korttidsboende, matkostnad per dag	1/30-del av helpensionen per månad
Måltider för dagvård/dagverksamhet	65% av 1/30-del av helpension per månad
Hemlevererad mat, pris per portion	50% av 1/30-del av helpension per månad

Förbehåll

Minimibelopp (schablonbelopp), ensamboende personer 65 år och äldre	Belopp enligt 8 kap 7 § andra stycket p 1 SoL
Minimibelopp (schablonbelopp), ensamboende personer 64 år eller yngre	10 % utöver belopp enligt 8 kap 7 § andra stycket p 1 SoL
Minimibelopp (schablonbelopp), sammanboende makar (för var och en) personer 65 år och äldre	Belopp enligt 8 kap 7 § andra stycket p 2 SoL
Minimibelopp (schablonbelopp), sammanboende makar (för var och en) personer 64 år eller yngre	10 % utöver belopp enligt 8 kap 7 § andra stycket p 2 SoL
Garantibelopp i Bostad med särskild service (personer 64 år och yngre)	63 % av prisbasbeloppet per månad
Garantibelopp i särskilt boende för äldre	48 % av prisbasbeloppet per månad

*) Timmar = utförd tid hos brukaren

Bilaga 3.**Taxa för kostnader, förbehållsbelopp mm inom LSS-verksamhet fr o m 2022-01-01**

LSS-verksamhet	Belopp
Garantibelopp i bostad med särskild service, personer 65 år och äldre	48 % av prisbasbeloppet per månad
Garantibelopp i bostad med särskild service, personer under 65 år	63 % av prisbasbeloppet per månad
Habiliteringsersättning vid deltagande i daglig verksamhet enligt LSS	Heldag - 0,24 % av prisbasbeloppet per dag Halvdag - 0,168 % av prisbasbeloppet per dag
Kostnad för måltid i korttidsvistelse	Dagskostnad enligt riksnormen för den del som avser personliga kostnader i olika åldersgrupper
Lunch/middag utan dessert vid daglig verksamhet	55% av 1/30-del av helpension per månad i boende enl SoL
Kostnad för egen mat och gemensamt förbrukningsmaterial i bostad med särskild service	Den verkliga kostnaden. Inga kommungemensamma normer för hyresgästernas matstandard och kostnader. Om gemensamma inköp görs vid bostäder med service förutsätts att detta sker i samråd mellan de boende och de anställda.
Föräldrars bidrag till kommunens kostnader för barn och ungdomar under 18 år och som bor i annat hem än det egna.	Beräkning sker enligt socialtjänstförordningen §§ 43-45
Kostnad för personlig assistans, som tillhandahålls av kommunen, i de fall den enskilde erhåller assistansersättning enligt LASS	Enligt statens beslut om assistansersättning.

Bilaga 4**Taxa för boendeavgifter, hem som i huvudsak tillhandahåller boende fr o m 2022-01-01**

Boendeavgifter, hem som i huvudsak tillhandahåller boende	Kostnad
Boende som inte omfattas av hyreslagen	156 kr/dygn per bostandsbeslut ^{*)}
Kost - alla måltider (kr/dygn)	85% av 1/30-del av helpension i särskilt boende per månad
Kost- frukost (kr/dygn)	30% av 1/30-del av helpension i särskilt boende per månad
För lägenheter, inom skyddat boende fastställs hyra i särskild ordning enligt självkostnad	

^{*)} Beloppet avser 2021 års nivå. Detta kommer att räknas om då förändringen i prisbasbeloppet är klar.

Bilaga 5

Taxa för rådgivningsverksamhet inom socialnämnd Centrum för o m 2022-01-01

Avgifterna revideras årligen med hänsyn till förändringar i SKL:s Omsorgsprisindex (OPI) och avrundas till närmast hela 5 kronor.

Verksamhet	Information om avgift/tillfälle i 2021 års prisnivå *)
Familjerådgivning	
Individuella samtal	260 kr
Parsamtal	385 kr
Gruppsamtal (per individ)	260 kr
Gruppsamtal (per par)	385 kr
Respons	
Individuella samtal	260 kr
Parsamtal	385 kr
Gruppsamtal (per individ)	260 kr
Gruppsamtal (per par)	385 kr
Samverkansavtal	645 kr
Kriscentrum för män	
Individuella samtal	250 kr
Individuella samtal i ärenden som primärt rör våld i nära relation	Avgiftsfritt
Kriscentrum för kvinnor	
Individuella samtal	250 kr
Individuella samtal i ärenden som primärt rör våld i nära relation	Avgiftsfritt
KAST (Köpare av sexuella tjänster)	
Individuella samtal	250 kr

*) Beloppen avser 2020 års nivå. Dessa kommer att räknas om med förändring i OPI..

Bilaga 6**Avgift för barn i feriehem och barnkolonier fr o m 2022-01-01**

Bruttoinkomst (kr /månad)	Avgift kronor per barn och dag		
	1 barn	2 barn	3 barn
- 7 000	33	28	24
7 001 - 12 000	43	35	30
12 001 - 17 000	64	51	43
17 001 -	70	60	49

Bilaga 7**Avgifter inom kulturskolan fr o m 2022-01-01**

300:- per elev och termin. Dock max 500 kr per familj och termin.

Resursfördelningsmodell socialnämnder

SN	Barn och unga	Vuxna	Försörjningsstöd	Övrig IFO	Fritid och kultur
Nordost	40,4%	32,9%	40,6%	39,1%	33,3%
Centrum	16,1%	25,0%	19,2%	20,4%	20,5%
Sydväst	16,4%	15,6%	13,4%	13,8%	19,1%
Hisingen	27,1%	26,4%	26,8%	26,7%	27,1%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

SN	Barn och unga	Vuxna	Försörjningsstöd	Övrig IFO	Fritid och kultur	Basnivå och särskilda satsningar	Staden-övergripande uppdrag	Totalt
Nordost	691 435	315 550	364 190	134 034	74 959	21 031	0	1 601 200
Centrum	275 958	239 721	172 452	69 933	46 069	24 500	363 124	1 191 760
Sydväst	280 186	149 713	119 918	47 413	43 052	21 500	65 077	726 860
Hisingen	463 835	252 986	239 933	91 532	61 036	21 600	0	1 130 920
Totalt	1 711 415	957 970	896 492	342 912	225 116	88 631	428 202	4 650 740

Summa före avrundning	Justering för avrundning	Ange nivå för avrundning (antal nollor)
1 601 199	1	1
1 191 758	2	
726 859	1	
1 130 923	-3	
4 650 738	2	